

ส่วนที่ ๒

ยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

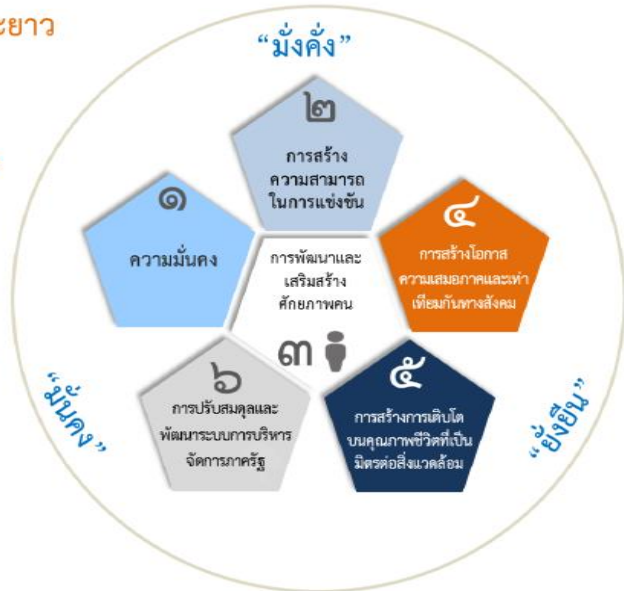
๑. ความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนาระดับมหภาค

๑.๑ แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

การจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลจะต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างแผนยุทธศาสตร์ชาติเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน โดยแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ของประเทศไทยกำลังอยู่ระหว่างการเสนอร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติต่อที่ประชุมคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการปรับปรุงร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติตามมติที่ประชุมคณะกรรมการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ โดยร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) สรุปลงได้ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ชาติ : กรอบการพัฒนาระยะยาว

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์
“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”
นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุข และตอบสนองต่อการบรรลุซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ ในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูงเป็นประเทศพัฒนาแล้ว และสร้างความสุขของคนไทย **สังคมมีความมั่นคง เสมอภาคและเป็นธรรม ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ**

ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ชาติกับแผนในระดับต่างๆ

๑. ความเป็นมา

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ เห็นชอบให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน และให้เสนอร่างยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบเพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานในระยะที่ ๒ ของรัฐบาล (ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๕๙) และกรอบการปฏิรูปในระยะที่ ๓ (ปี ๒๕๖๐ เป็นต้นไป) คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติได้แต่งตั้งคณะกรรมการ ๒ คณะ ได้แก่ (๑) คณะอนุกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์และกรอบการปฏิรูป เพื่อจัดทำร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี และ (๒) คณะอนุกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการตามแนวทางการปฏิรูปประเทศเพื่อจัดทำร่างแผนปฏิบัติการตามแนวทางการปฏิรูปประเทศ (Roadmap) ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี

คณะอนุกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์และกรอบการปฏิรูปได้ดำเนินการยกร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ตามแนวทางที่คณะรัฐมนตรีกำหนด โดยได้มีการนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติที่มาจากหลายภาคส่วน ได้แก่ ภาคราชการ ภาคเอกชน ภาคการเมือง และ นักวิชาการ รวมถึงได้พิจารณานำข้อคิดเห็นจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ และความคิดเห็นจากภาคประชาชนมาเป็นข้อมูลในการยกร่างยุทธศาสตร์ชาติด้วย และได้นำเสนอร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ต่อที่ประชุมคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการปรับปรุงร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติตามมติที่ประชุมคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

ในการดำเนินการขั้นต่อไป คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติจะนำเสนอร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและจะได้มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน ก่อนที่จะนำเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบกรอบยุทธศาสตร์ชาติมาใช้เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางในการบริหารประเทศภายในเดือนตุลาคม ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นช่วงเวลาของการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (ตุลาคม ๒๕๕๙ - กันยายน ๒๕๖๔) นอกจากนี้หน่วยงานต่างๆ จะได้นำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเป็นแผนระยะ ๕ ปี มาถ่ายทอดลงสู่แผนปฏิบัติการระดับกระทรวงและแผนพัฒนารายสาขาในระหว่างที่กลไกการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติตามร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่อยู่ระหว่างการดำเนินการ ซึ่งคาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จภายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๐

๒. สาระสำคัญ

๒.๑ สภาพแวดล้อม

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมากระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโลกเป็นไปอย่างรวดเร็วและในหลากหลายมิติทำให้ภูมิทัศน์ของโลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญ โดยก่อให้เกิดโอกาสทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี และการเมืองของประเทศไทยแต่ขณะเดียวกันท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ก็มีปัจจัยเสี่ยงและภัยคุกคามที่ต้องบริหารจัดการด้วยความยากลำบากมากขึ้น กระแสทุนนิยมและการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์เศรษฐกิจของโลกได้ส่งผลให้โครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทยซึ่งเดิมมีโครงสร้างเศรษฐกิจในระบบ “เกษตรแบบพึ่งตนเอง” ต้องปรับตัวและเปลี่ยนไปเป็นระบบเศรษฐกิจที่ “พึ่งพาอุตสาหกรรมและการส่งออก” การพัฒนาในภาคเกษตรล่าช้ากว่าฐานการผลิตอื่นๆ ที่อาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่มากขึ้นตามลำดับโดยเฉพาะอย่างยิ่งภายใต้อิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์ และความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงมีปัญหาคอขวดความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้ระหว่างภาคการเกษตรกับภาคอุตสาหกรรมและระหว่างสังคมในเมืองและชนบทขยายวงกว้างขึ้น และปัญหาคอขวดกระจุกตัวในกลุ่มเกษตรกรรายย่อยและในภาคชนบทรวมทั้งโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร องค์กรความรู้ แหล่งทุน และบริการทางสังคมที่มีคุณภาพสำหรับประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลก็มีไม่มากนัก ในขณะที่การใช้เทคโนโลยีในภาคอุตสาหกรรมและบริการเองก็ยังไม่อยู่ในกลุ่มประเทศที่ใช้เทคโนโลยีในระดับกลางๆ ซึ่งส่วนใหญ่ไม่สามารถพัฒนาได้เอง

ภายในประเทศ ต้องนำเข้ามาจากต่างประเทศ โดยรวมประเทศไทยจึงยังใช้วัตถุดิบและแรงงานเข้มข้นในการเป็นจุดแข็งในการแข่งขันและขับเคลื่อนการเจริญเติบโตนอกจากนั้น ในอีกด้านหนึ่งการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ของโลกและแรงขับเคลื่อนของเทคโนโลยีสมัยใหม่รวมทั้งความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดของสังคมโลกได้ทำให้เกิดภัยคุกคามและความเสี่ยงด้านอื่นๆ ที่ซับซ้อนขึ้น อาทิ การก่อการร้าย โรคระบาด เครือข่ายยาเสพติดข้ามชาติและการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติในรูปแบบต่างๆ ขณะที่การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลกก็มีความผันผวนรุนแรงขึ้น ซึ่งล้วนแล้วเป็นความเสี่ยงในการดำรงชีวิตของประชาชน การบริหารจัดการทางธุรกิจ และการบริหารราชการแผ่นดินของภาครัฐ

นอกจากนั้นในช่วงต้นศตวรรษที่ ๒๑ กระแสโลกาภิวัตน์ได้ทำให้ภูมิทัศน์ทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของโลกเปลี่ยนแปลงจากเศรษฐกิจสังคมอุตสาหกรรมสู่เศรษฐกิจสังคมดิจิทัล ในขณะที่โอกาสทางเศรษฐกิจขยายเพิ่มขึ้น แต่ช่องว่างทางสังคมก็ยิ่งกว้างขึ้นรวมถึงช่องว่างทางดิจิทัล (digital divide) ถ้าหากไม่สามารถลดลงก็จะยิ่งทำให้ความเหลื่อมล้ำทางรายได้และโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมมีความแตกต่างมากขึ้น ประกอบกับในอนาคตร่วม ๒๐ ปีข้างหน้าสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญในทุกมิติ เงื่อนไขภายนอกที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต ได้แก่ กระแสโลกาภิวัตน์ที่เข้มข้นขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีความเสี่ยงและท้าทายต่อการปรับตัวมากขึ้นจากการเคลื่อนย้ายอย่างเสรีและรวดเร็วของผู้คน เงินทุน ข้อมูลข่าวสารองค์ความรู้และเทคโนโลยี และสินค้าและบริการ ขณะเดียวกันการรวมกลุ่มเศรษฐกิจในภูมิภาคนำไปสู่ความเชื่อมโยงทุกระบบในขณะที่ศูนย์รวมอำนาจทางเศรษฐกิจโลกเคลื่อนย้ายมาสู่เอเชียภายใต้สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจโลกซึ่งในช่วงระยะ ๑๐ ปีข้างหน้าจะยังคงได้รับผลกระทบจากปัจจัยสำคัญหลายประการทั้งปัญหาต่อเนื่องจากวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจโลกในช่วงปี ๒๕๕๑ – ๒๕๕๒ และวิกฤติการณ์ในกลุ่มประเทศยูโรโซนที่ทำให้ระดับหนี้สาธารณะในประเทศต่างๆ เพิ่มสูงขึ้นและกลายเป็นความเสี่ยงต่อความยั่งยืนทางการคลัง ขณะที่จะมีผลพวงต่อเนื่องจากการดำเนินมาตรการขยายปริมาณเงินขนาดใหญ่ในสหรัฐฯ ยุโรป และญี่ปุ่น ซึ่งเป็นความเสี่ยงให้เกิดภาวะเงินเฟ้อได้เมื่อเศรษฐกิจฟื้นตัวเต็มที่ รวมทั้งอาจมีความผันผวนของการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศ นอกจากนี้การพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าสู่จุดอิ่มตัวมากขึ้น ขณะที่การพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ที่จะช่วยให้ประสิทธิภาพการผลิตของโลกเพิ่มขึ้นขนานใหญ่และเป็นวงกว้าง เช่นที่เคยเกิดขึ้นในช่วงการปฏิวัติอุตสาหกรรมยังไม่มีแนวโน้มการก่อตัวที่ชัดเจน แต่ก็มีแนวโน้มของการพัฒนาเทคโนโลยีในรูปแบบใหม่ๆ ที่จะเปิดโอกาสสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ๆ ซึ่งภายใต้เงื่อนไขดังกล่าว เศรษฐกิจโลกในช่วง ๑๐ ปีข้างหน้ามีแนวโน้มที่จะขยายตัวต่ำกว่าเฉลี่ยร้อยละ ๕.๑ ในช่วง ๕ ปีก่อนวิกฤติเศรษฐกิจโลก (๒๕๔๖ – ๒๕๕๐) สถานการณ์ที่ตลาดโลกขยายตัวช้า แต่ประเทศต่างๆ ขยายกำลังการผลิตเพื่อยกระดับศักยภาพการผลิต การแข่งขันในตลาดโลกจะมีความรุนแรงขึ้น ขณะเดียวกันการลดลงของประชากรไทยในระยะ ๑๐ - ๑๕ ปี ข้างหน้านี้ จะทำให้ขนาดของตลาดในประเทศขยายตัวช้าลง เงื่อนไขดังกล่าวเป็นความเสี่ยงสำหรับอนาคตของเศรษฐกิจไทยในระยะยาวหากประเทศไทยไม่เร่งปรับโครงสร้างเพื่อแก้ปัญหาจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้สัมฤทธิ์ผล

ในด้านความมั่นคงของโลกก็กำลังก้าวเข้าสู่ช่วงเปลี่ยนผ่านที่สำคัญจากการปรับดุลอำนาจของสหรัฐฯ เพื่อพยายามคงบทบาทผู้นำโลกและเพื่อคานอิทธิพลและบทบาทของจีนและรัสเซียที่เพิ่มมากขึ้นในเอเชียและยุโรปนั้น น่าจะมีผลทำให้บรรยากาศด้านความมั่นคงของโลกในช่วงปี ๒๕๖๐ – ปี ๒๕๗๙ มีลักษณะผสมผสานกันทั้งความร่วมมือและความขัดแย้ง โดยขึ้นอยู่กับปัจจัยผลประโยชน์แห่งชาติทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคีเป็นองค์ประกอบสำคัญในการกำหนดนโยบายของประเทศและกลุ่มประเทศ สำหรับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วจะเป็นเงื่อนไขสำคัญสำหรับอนาคตของโลกและประเทศไทยเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เป็นอัจฉริยะจะกระทบการดำรงชีวิตของคนและทำให้เกิดธุรกิจรูปแบบใหม่ รวมทั้งเกิดการเชื่อมต่อและการบรรจบกันของเทคโนโลยีก้าวหน้าอุตสาหกรรม และผลิตภัณฑ์ ซึ่งประเทศไทยจะต้องลงทุน

ด้านทรัพยากรมนุษย์และการวิจัยให้สามารถพัฒนาเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ เงื่อนไขการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมก็จะเป็นเกณฑ์มาตรฐานที่กดดันให้ประเทศไทยต้องปรับเปลี่ยนไปสู่สังคมสีเขียวโดยการพัฒนาและนำเทคโนโลยีสีเขียวมาใช้ก็จะมีส่วนสำคัญ และช่วยแก้ปัญหาการลดลงของทรัพยากรต่างๆ รวมทั้งน้ำมัน ซึ่งแม้ราคาจะลดลงแต่มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม จึงต้องผลักดันให้มุ่งสู่การผลิตพลังงานทดแทนในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งพืชพลังงานที่อาจจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางอาหารของโลก

นอกจากนั้น ยังมีข้อจำกัดและความเสี่ยงสำคัญจากการเข้าสู่สังคมสูงวัยของโลกและภาวะภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงผันผวนและภาวะโลกร้อน ทั้งนี้โครงสร้างประชากรโลกที่เข้าสู่สังคมสูงวัย แม้จะส่งผลให้เกิดโอกาสทางธุรกิจใหม่ๆ แต่มีความเสี่ยงให้เกิดการแย่งชิงแรงงานและเงินทุน รวมทั้งมีแรงกดดันต่อการใช้จ่ายงบประมาณด้านสวัสดิการและสาธารณสุขเพิ่มขึ้นในหลายๆ ประเทศกลายเป็นความเสี่ยงด้านการคลังที่สำคัญสำหรับภาวะโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศที่ผันผวนก่อให้เกิดภัยธรรมชาติที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นนั้น กดดันให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินธุรกิจ การดำรงชีวิต การผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ในขณะที่ความพยายามในการกระจายความเจริญและการพัฒนาให้มีความทั่วถึงมากขึ้น ประกอบกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลให้ความเป็นเมืองเติบโตอย่างต่อเนื่อง ตามมาด้วยการมีข้อกำหนดของรูปแบบและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการใช้พื้นที่ และความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมภายใต้เงื่อนไขการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การยึดถือหลักการบริหารจัดการที่ดีทั้งในภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน การใช้ระบอบประชาธิปไตย และการปฏิบัติให้เป็นไปตามสิทธิมนุษยชนจะเข้มข้นมากขึ้น

สำหรับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมภายในประเทศไทยนั้น ผลของการพัฒนาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันทำให้ประเทศไทยมีระดับการพัฒนาที่สูงขึ้นตามลำดับ โดยถูกจัดอยู่ในกลุ่มประเทศระดับรายได้ปานกลางมาตั้งแต่ปี ๒๕๓๑ และได้ขยับสูงขึ้นมาอยู่ในกลุ่มบนของกลุ่มประเทศระดับรายได้ปานกลางตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ และล่าสุดในปี ๒๕๕๗ รายได้ประชาชาติต่อหัวเพิ่มขึ้นเป็น ๕,๗๓๙๒ ดอลลาร์ สหรัฐ. ต่อปีฐานการผลิตและบริการหลากหลายขึ้น ฐานการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมใหญ่ขึ้นมาก หลายสาขาการผลิตและบริการสามารถแข่งขันและมีส่วนแบ่งในตลาดโลกสูงขึ้นและสร้างรายได้เงินตราต่างประเทศในระดับสูง อาทิ กลุ่มยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า อุตสาหกรรมอาหาร สินค้าเกษตร การท่องเที่ยว และบริการด้านสุขภาพ ฐานเศรษฐกิจที่ใหญ่ขึ้นส่งผลให้การจ้างงานเพิ่มขึ้นเป็น ๓๘.๑ ล้านคนจากประชากรวัยแรงงาน ๓๘.๖ ล้านคน อัตราการว่างงานเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ ๑ ปัญหาความยากจนจึงลดลงตามลำดับจากร้อยละ ๒๐.๐ ในปี ๒๕๕๐ เป็นร้อยละ ๑๐.๙ ในปี ๒๕๕๖ คุณภาพชีวิตดีขึ้นในทุกๆ ระดับ โอกาสการได้รับการศึกษา บริการสาธารณสุข บริการสาธารณะและโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ และการคุ้มครองทางสังคม อื่นๆ รวมถึงการเข้าถึงทรัพยากรต่างๆ มีความครอบคลุมและมีคุณภาพดีขึ้นตามลำดับ ในขณะที่เดียวกันประเทศไทยก็มีความเป็นสากลมากขึ้น ความร่วมมือระหว่างประเทศไทยกับนานาชาติทั้งในรูปของทวิภาคีและพหุภาคีเพื่อเป็นกลไกและช่องทางในการสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศก็มีความก้าวหน้าไปมาก รวมทั้งกรอบความร่วมมือที่ช่วยทำให้ประเทศไทยสามารถยกระดับมาตรฐานต่างๆ ไปสู่ระดับสากลก็มีความคืบหน้ามากขึ้น

นอกจากนั้น ประสบการณ์ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจและการเงินในปี ๒๕๔๐ - ๒๕๔๑ ได้ส่งผลให้ภาครัฐและภาคเอกชนปรับตัวในการบริหารความเสี่ยงและสร้างภูมิคุ้มกัน ให้ดีขึ้นตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ดีอันได้แก่ การดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส รับผิดชอบและตรวจสอบได้อย่างเป็นระบบดีขึ้น มีการกักตุนและวินัยทางการเงินการคลังที่กำหนดกรอบของความยั่งยืนทางการเงินการคลังเป็นแนวปฏิบัติที่ดีขึ้นและฐานะการคลังมีความมั่นคงมากขึ้น และฐานะเงินสำรองระหว่างประเทศอยู่ในระดับสูง มีการปรับปรุงในเรื่องกฎหมาย กฎระเบียบต่างๆ ให้มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบมากขึ้น มีการสร้างความเป็นธรรมให้กับกลุ่มต่างๆ สามารถคุ้มครองผู้บริโภคและประชาชนจากการถูกเอารัดเอาเปรียบได้ดีขึ้น ช่วยสร้างบรรยากาศของการแข่งขันในตลาดและสนับสนุนให้การดำเนินธุรกิจในประเทศไทยมีความสะดวกคล่องตัวมากขึ้น

แต่ประเทศไทยก็ยังมีจุดอ่อนในเชิงโครงสร้างหลายด้านทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง จุดอ่อนสำคัญของประเทศไทยได้แก่ โครงสร้างประชากรสูงอายุมากขึ้นตามลำดับ แต่คุณภาพคนโดยเฉลี่ยยังต่ำ และการออมไม่เพียงพอ ประเทศขาดแคลนแรงงานทั้งในกลุ่มทักษะฝีมือสูงและกลุ่มทักษะฝีมือระดับล่าง ผลผลิตภาพแรงงานโดยเฉลี่ยยังต่ำ ทั้งระบบเศรษฐกิจมีผลผลิตภาพการผลิตรวมต่ำ ต้องอาศัยการเพิ่มปริมาณเป็นแรงขับเคลื่อนหลัก ขณะที่โครงสร้างเศรษฐกิจมีส่วนภาคการค้าระหว่างประเทศต่อขนาดของเศรษฐกิจสูงกว่าเศรษฐกิจภายในประเทศมาก จึงมีความอ่อนไหวและผันผวนตามปัจจัยภายนอกเป็นสำคัญ ฐานการผลิตเกษตรและบริการมีผลผลิตภาพการผลิตต่ำ โดยที่การใช้จ่ายความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อการเพิ่มมูลค่ายังมีน้อย การลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนาไม่เพียงพอ การวิจัยที่ดำเนินการไปแล้วไม่ถูกนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์เชิงเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างคุ้มค่า การพัฒนานวัตกรรมมีน้อย สำหรับการดำเนินงานและการบริหารจัดการภาครัฐก็ยังขาดการบูรณาการจึงสิ้นเปลืองงบประมาณ การดำเนินงานเพื่อการพัฒนามักขาดความต่อเนื่อง ประสิทธิภาพต่ำ ขาดความโปร่งใส และขาดความรับผิดชอบ ขณะที่ปัญหาคอร์รัปชันมีเป็นวงกว้าง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์รวมทั้งการบริหารจัดการน้ำยังไม่เป็นระบบโครงข่ายที่สมบูรณ์และล่าช้า การบังคับใช้กฎหมายยังขาดประสิทธิผล และกฎระเบียบต่างๆ ล้าสมัยไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลง คนไทยยังมีปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม ไม่เคารพสิทธิผู้อื่นและไม่ยึดผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญขณะที่ความเหลื่อมล้ำและความแตกแยกในสังคมไทยยังเป็นปัญหาที่ทำทลายมาก รวมทั้งปัญหาในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เผชิญกับภาวะขยะล้นเมืองและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลงในทุกด้าน

ทั้งนี้ ปัจจัยและเงื่อนไขภายในประเทศที่จะส่งผลกระทบต่ออนาคตการพัฒนาประเทศไทยที่สำคัญ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรผู้สูงวัยอย่างสมบูรณ์ ในระยะเวลา ๒๐ ปีต่อจากนี้ไป จะมีนัยยะที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ กำลังคนในวัยเด็กและวัยแรงงานจะลดลง ผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ย่อมส่งผลกระทบต่อศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ รูปแบบการใช้จ่ายการลงทุนและการออม ตลอดจนค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ ความมั่นคงทางสังคมและคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ขณะเดียวกันประเทศไทยก็เผชิญกับข้อจำกัดด้านทรัพยากร ทั้งด้านแรงงานและทรัพยากรธรรมชาติที่มีนัยยะต่อต้นทุนการผลิตและสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ของประชาชนนอกจากนั้นปัญหาความเหลื่อมล้ำในมิติต่างๆ ก็มีนัยยะต่อการสร้างความสามัคคีสมานฉันท์ในสังคม ข้อจำกัดต่อการยกระดับศักยภาพทุนมนุษย์ ความจำเป็นในการลงทุนเพื่อยกระดับบริการทางสังคมและโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง และการปฏิรูปกฎระเบียบและกฎหมายที่ทำให้เกิดความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ และที่สำคัญเงื่อนไขจำเป็นที่ต้องปรับตัวคือ การแก้ปัญหาความอ่อนแอของการบริหารราชการแผ่นดิน ที่ทำให้จำเป็นต้องเร่งปฏิรูประบบราชการและการเมืองเพื่อให้เกิดการบริหารราชการที่ดี

โครงสร้างที่เป็นจุดอ่อนและการบริหารจัดการที่ขาดประสิทธิภาพและความโปร่งใสดังกล่าว จะส่งผลให้ประเทศไทยยังต้องเผชิญกับแรงกดดันและความเสี่ยงมากขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่กระแสโลกาภิวัตน์เข้มข้นขึ้น เป็นโลกไร้พรมแดนอย่างแท้จริง โดยที่การเคลื่อนย้ายของผู้คน สินค้าและบริการ เงินทุน องค์ความรู้ เทคโนโลยี ข้อมูลและข่าวสารต่างๆ เป็นไปอย่างเสรี ส่งผลให้การแข่งขันในตลาดโลกรุนแรงขึ้นโดยที่ประเทศต่างๆ เร่งผลักดันการเพิ่มผลผลิตภาพและการพัฒนานวัตกรรมเพื่อการแข่งขัน ขณะเดียวกันความเสี่ยงและข้อจำกัดที่เกิดจากสภาพภูมิอากาศผันผวนรุนแรงต่อการดำเนินธุรกิจและการดำเนินชีวิตของผู้คนก็เพิ่มขึ้น กฎเกณฑ์และกฎระเบียบของสังคมโลกจึงมีความเข้มงวดมากขึ้นทั้งในเรื่องการปลดปล่อยมลพิษ สิทธิมนุษยชน และกฎระเบียบทางการเงิน เป็นต้นเงื่อนไขต่างๆ ดังกล่าวจะเป็นแรงกดดันให้ประเทศไทยต้องปรับตัวและมีการบริหารความเสี่ยงอย่างชาญฉลาดมากขึ้น โดยที่การปรับตัวจะต้องหยั่งรากลึกลงไปถึงการเปลี่ยนแปลงในเชิงโครงสร้างเพื่อแก้จุดอ่อนและควบคู่ไปกับการสร้างกลไกเชิงรุกให้จุดแข็งของประเทศเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ซึ่งหากไม่สามารถแก้ปัญหาและปฏิรูปให้สัมฤทธิ์ผลได้ในระยะ ๔ - ๕ ปีต่อจากนี้ไป ประเทศไทยจะสูญเสียความสามารถในการแข่งขัน รายได้เฉลี่ยของประชาชนจะไม่สามารถยกระดับ

ให้ดีขึ้นได้ คุณภาพคนโดยเฉลี่ยจะยังต่ำ และปัญหาความเหลื่อมล้ำจะรุนแรงขึ้น รวมทั้งทรัพยากรจะร่อยหรอเสื่อมโทรมลงไปอีก และในที่สุดการพัฒนาประเทศจะไม่สามารถยั่งยืนไปได้ในระยะยาว

ทั้งนี้ เงื่อนไขในปัจจุบันและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคตในทุกมิติจะส่งผลกระทบต่ออนาคตการพัฒนาประเทศไทยอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งลักษณะในเชิงโครงสร้างทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมภายในประเทศทั้งที่เป็นจุดแข็งและเป็นจุดอ่อนที่จะต้องเผชิญและผสมผสานกับปัจจัยภายนอกและก่อให้เกิดทั้งโอกาสและความเสี่ยงในหลากหลายมิติ การที่ประเทศไทยจะสามารถแสวงหาโอกาสจากการพัฒนาของโลกและรับมือกับภัยคุกคามเหล่านี้ได้นั้น จำเป็นจะต้องมีการวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคตอย่างรอบด้านขณะเดียวกันต้องวิเคราะห์ศักยภาพภายในประเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมของประเทศต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ โดยที่ประเทศไทยต้องปฏิรูปและปรับเปลี่ยนอย่างเป็นระบบขนานใหญ่เพื่อให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเหมาะสมกับภูมิทัศน์ใหม่ของโลกยืดหยุ่นปรับตัวได้เร็ว สามารถรับมือกับความเสี่ยงและภัยคุกคามแบบใหม่ได้ และสามารถอาศัยโอกาสจากการเปลี่ยนแปลงบริบทโลกมาสร้างประโยชน์สุขให้กับคนในชาติได้ ไม่ว่าจะเป็นการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคม การลงทุนเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรมการดำรงชีวิตการทำงาน และการเรียนรู้ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการดำเนินการร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพมีการจัดลำดับความสำคัญและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจนของผู้ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหานั้นๆ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะต้องกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในระยะยาว เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายการพัฒนาประเทศและกรอบการทำงานของภาคส่วนต่างๆ เพื่อให้ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

ดังนั้น จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมเพื่อแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ เพื่อให้บรรลุซึ่งเป้าหมายการสร้างและรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติในการที่จะให้ประเทศไทยมีความมั่นคงในทุกด้าน คนในชาติมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมั่งคั่ง และประเทศสามารถพัฒนาไปได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้การวิเคราะห์ให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและข้อจำกัดรวมทั้งความเสี่ยงของประเทศจะนำไปสู่การกำหนดตำแหน่งเชิงยุทธศาสตร์และเป้าหมายของประเทศที่ชัดเจนและได้รับการยอมรับร่วมกันในสังคมไทยที่จะส่งผลให้เกิดการผนึกกำลังและระดมทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนการพัฒนาไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน การดำเนินการมีบูรณาการและเป็นเอกภาพภายใต้การมองภาพอนาคตของประเทศที่เป็นภาพเดียวกัน

อย่างไรก็ตามในช่วงที่ผ่านมา ประเทศไทยมิได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ประเทศ เป้าหมายและยุทธศาสตร์ของประเทศในระยะยาว การบริหารราชการแผ่นดินของฝ่ายบริหารจึงให้ความสำคัญกับนโยบายพรรคการเมืองหรือนโยบายของรัฐบาลซึ่งเมื่อมีการเปลี่ยนรัฐบาลก็ทำให้การดำเนินนโยบายขาดความต่อเนื่องถือเป็นการสูญเสียโอกาสและสิ้นเปลืองทรัพยากรของประเทศ ดังนั้น เพื่อเป็นการปฏิรูประบบการบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทยให้มีเป้าหมายการพัฒนาในระยะยาว และเพื่อเป็นการกำหนดให้ฝ่ายบริหารมีความรับผิดชอบที่จะต้องขับเคลื่อนประเทศไปสู่เป้าหมายที่เป็นที่ยอมรับร่วมกันและเป็นเอกภาพ ประเทศไทยจำเป็นต้องมี “ยุทธศาสตร์ชาติ” ซึ่งภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเทศไทยต้องปฏิรูปและปรับเปลี่ยนอย่างเป็นระบบขนานใหญ่ เพื่อให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเหมาะสมกับภูมิทัศน์ใหม่ของโลกยืดหยุ่นปรับตัวได้เร็ว สามารถรับมือกับความเสี่ยงและภัยคุกคามแบบใหม่ได้ และสามารถอาศัยโอกาสจากการเปลี่ยนแปลงบริบทโลกมาสร้างประโยชน์สุขให้กับคนในชาติได้ จะต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายของประเทศ และทิศทางในการขับเคลื่อนประเทศให้สอดคล้องกับประเด็นการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายต่างๆ ของบริบทโลก และบริบทการพัฒนาภายในประเทศ

การกำหนดให้มี “ยุทธศาสตร์ชาติ” เพื่อเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศในระยะยาว พร้อมกับการปฏิรูปและการพัฒนาระบบและกลไกการบริหารราชการแผ่นดินในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจังจะช่วยยกระดับคุณภาพของประเทศไทยในทุกภาคส่วนและนำพาประเทศไทยให้หลุดพ้นหรือบรรเทาความรุนแรงของสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ทั้งปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาความเหลื่อมล้ำ ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน และปัญหาความขัดแย้งในสังคม รวมถึงสามารถรับมือกับภัยคุกคามและบริหารจัดการกับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และสามารถเปลี่ยนผ่านประเทศไทยไปพร้อมๆ กับการเปลี่ยนแปลงภูมิทัศน์ใหม่ของโลกได้ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยยังคงรักษาบทบาทสำคัญในเวทีโลก สามารถดำรงรักษาความเป็นชาติที่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และคนไทยในประเทศมีความอยู่ดีมีสุขอย่างถ้วนหน้ากันสาระสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติซึ่งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติกำลังดำเนินการยกร่างอยู่ในขณะนี้ นั้นจะประกอบด้วยวิสัยทัศน์และเป้าหมายของชาติที่คนไทยทุกคนต้องการบรรลุร่วมกันรวมทั้งนโยบายแห่งชาติและมาตรการเฉพาะ ซึ่งเป็นแนวทาง ทิศทางและวิธีการที่ทุกองค์กรและคนไทยทุกคนต้องมุ่งดำเนินการไปพร้อมกันอย่างประสานสอดคล้อง เพื่อให้บรรลุซึ่งสิ่งที่คนไทยทุกคนต้องการ คือประเทศไทยมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในทุกสาขาของกำลังอำนาจแห่งชาติ อันได้แก่ การเมืองภายในประเทศ การเมืองต่างประเทศ เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการพลังงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

๒.๒ วิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ทั้งนี้วิสัยทัศน์ดังกล่าวจะต้องสนองต่อผลประโยชน์แห่งชาติ อันได้แก่การมีเอกราชอธิปไตยและบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ การดำรงอยู่อย่างมั่นคง ยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติ การดำรงอยู่อย่างมั่นคงของชาติและประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบการอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุขเป็นปึกแผ่นมีความมั่นคงทางสังคมท่ามกลางพหุสังคมและการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความเจริญเติบโตของชาติความเป็นธรรมและความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงานและอาหารความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติประสานสอดคล้องกัน ด้านความมั่นคงในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรีไม่เป็นภาระของโลกและสามารถเกื้อกูลประเทศที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจที่ด้อยกว่า

๒.๓ ยุทธศาสตร์ชาติ

ในการที่จะบรรลุวิสัยทัศน์และทำให้ประเทศไทยพัฒนาไปสู่อนาคตที่พึงประสงค์นั้น จำเป็นจะต้องมีการวางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาในระยะยาว และกำหนดแนวทางการพัฒนาของทุกภาคส่วนให้ขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์ชาติในระยะยาวเพื่อถ่ายทอดแนวทางการพัฒนาสู่การปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลาอย่างต่อเนื่องและมีการบูรณาการ และสร้างความเข้าใจถึงอนาคตของประเทศไทยร่วมกัน และเกิดการรวมพลังของทุกภาคส่วนในสังคมทั้งประชาชน เอกชน ประชาสังคมในการขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อการสร้างและรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติและบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือคติพจน์ประจำชาติ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อให้ประเทศมีขีดความสามารถในการแข่งขัน มีรายได้สูงอยู่ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว คนไทยมีความสุข อยู่ดี กินดี สังคมมีความมั่นคงเสมอภาคและเป็นธรรม ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาในระยะ ๒๐ ปีต่อจากนี้ไป จะประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๑) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง (๒) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

(๓) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน (๔) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม (๕) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ (๖) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยมีสาระสำคัญของแต่ละยุทธศาสตร์ สรุปได้ ดังนี้

๒.๓.๑ ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง มีเป้าหมายทั้งในการสร้างเสถียรภาพภายในประเทศและช่วยลดและป้องกันภัยคุกคามจากภายนอก รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นในกลุ่มประเทศอาเซียนและประชาคมโลกที่มีต่อประเทศไทย กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

(๑) การเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๒) การปฏิรูปกลไกการบริหารประเทศและพัฒนาความมั่นคงทางการเมืองขจัดคอร์รัปชัน สร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม

(๓) การรักษาความมั่นคงภายในและความสงบเรียบร้อยภายใน ตลอดจนการบริหารจัดการความมั่นคงชายแดนและชายฝั่งทะเล

(๔) การพัฒนาระบบ กลไก มาตรการและความร่วมมือระหว่างประเทศทุกระดับและรักษาดุลยภาพความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่

(๕) การพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพการผนึกกำลังป้องกันประเทศ การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ

(๖) การพัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติและระบบบริหารจัดการภัยพิบัติรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม

(๗) การปรับกระบวนการทำงานของกลไกที่เกี่ยวข้องจากแนวตั้งสู่แนวนอนมากขึ้น

๒.๓.๒ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งจำเป็นต้องยกระดับผลิตภาพการผลิตและการใช้นวัตกรรมในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งในสาขาอุตสาหกรรม เกษตรและบริการ การสร้างความมั่นคงและปลอดภัยด้านอาหาร การเพิ่มขีดความสามารถทางการค้าและการเป็นผู้ประกอบการ รวมทั้งการพัฒนาฐานเศรษฐกิจแห่งอนาคต ทั้งนี้ภายใต้กรอบการปฏิรูปและพัฒนาปัจจัยเชิงยุทธศาสตร์ทุกด้าน อันได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม การพัฒนาทุนมนุษย์ และการบริหารจัดการทั้งในภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

(๑) การพัฒนาสมรรถนะทางเศรษฐกิจ ได้แก่การรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจและสร้างความเชื่อมั่นการส่งเสริมการค้าและการลงทุนที่อยู่บนการแข่งขันที่เป็นธรรมและรับผิดชอบต่อสังคม ตลอดจนการพัฒนาประเทศสู่ความเป็นชาติการค้าเพื่อให้ได้ประโยชน์จากห่วงโซ่มูลค่าในภูมิภาค และเป็นการยกระดับไปสู่ส่วนบนของห่วงโซ่มูลค่ามากขึ้น

(๒) การพัฒนาภาคการผลิตและบริการ บนฐานของการพัฒนานวัตกรรมและมีความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมโดยมีการใช้ดิจิทัลและการค้าที่เข้มข้นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและขยายกิจกรรมการผลิตและบริการ โดยมุ่งสู่ความเป็นเลิศในระดับโลกและในระดับภูมิภาคในอุตสาหกรรมหลายสาขา และในภาคบริการที่หลากหลายตามรูปแบบการดำเนินชีวิตและการดำเนินธุรกิจที่เปลี่ยนไป รวมทั้งเป็นแหล่งอาหารคุณภาพ สะอาดและปลอดภัยของโลก

- ภาคเกษตร โดยเสริมสร้างฐานการผลิตให้เข้มแข็งและยั่งยืน เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตรส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยให้ปรับไปสู่การทำเกษตรยั่งยืนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

และรวมกลุ่มเกษตรกรในการพัฒนาอาชีพที่เข้มแข็ง และการพัฒนาสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพและอาหารคุณภาพ สะอาด และปลอดภัย

- ภาคอุตสาหกรรม โดยพัฒนาอุตสาหกรรมศักยภาพ ยกกระตือรือร้นการพัฒนาอุตสาหกรรม ปัจจุบันที่มีศักยภาพสูง และพัฒนาอุตสาหกรรมอนาคตที่มีศักยภาพ โดยการใช้ดิจิทัลและการค้า มาเพิ่มมูลค่า และยกระดับห่วงโซ่มูลค่าในระดับสูงขึ้น

- ภาคบริการ โดยขยายฐานการบริการให้มีความหลากหลาย มีความเป็นเลิศและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยการยกระดับบริการที่เป็นฐานรายได้เดิม เช่น การท่องเที่ยว และพัฒนาให้ประเทศไทย เป็นศูนย์กลางการให้บริการสุขภาพ ธุรกิจบริการด้านการเงินและธุรกิจบริการที่มีศักยภาพอื่นๆ เป็นต้น

(๓) การพัฒนาผู้ประกอบการและเศรษฐกิจชุมชน พัฒนาทักษะผู้ประกอบการ ยกระดับผลิตภาพแรงงานและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) สู่สากล และพัฒนาวิสาหกิจ ชุมชนและสถาบันเกษตรกร

(๔) การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษและเมืองพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนและ พัฒนาระบบเมืองศูนย์กลางความเจริญ จัดระบบผังเมืองที่มีประสิทธิภาพและมีส่วนร่วม มีการจัดการสิ่งแวดล้อม เมือง และโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับศักยภาพ

(๕) การลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ในด้านการขนส่ง ด้านพลังงาน ระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารและการวิจัยและพัฒนา

(๖) การเชื่อมโยงกับภูมิภาคและเศรษฐกิจโลกสร้างความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา กับ นานาประเทศ ส่งเสริมความร่วมมือกับนานาชาติในการสร้างความมั่นคงด้านต่างๆ เพิ่มบทบาทของไทยใน องค์กรระหว่างประเทศ รวมถึงสร้างองค์ความรู้ด้านการต่างประเทศ

๒.๓.๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน เพื่อพัฒนาคนและสังคมไทยให้เป็น รากฐานที่แข็งแกร่งของประเทศมีความพร้อมทางกาย ใจ สติปัญญา มีความเป็นสากล มีทักษะการคิดวิเคราะห์ อย่างมีเหตุผล มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย มีคุณธรรมจริยธรรม รู้คุณค่าความเป็นไทย มีครอบครัวที่มั่นคง ครอบคลุมแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

(๑) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ

(๒) การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ เท่าเทียม และทั่วถึง

(๓) การปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรมค่านิยมที่พึงประสงค์

(๔) การสร้างเสริมให้คนมีสุขภาพที่ดี

(๕) การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทยเสริมสร้างบทบาทของสถาบัน ครอบครัวยุคใหม่ในการบ่มเพาะจิตใจให้เข้มแข็ง

๒.๓.๔ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม เพื่อเร่ง กระจายโอกาสการพัฒนาและสร้างความมั่นคงให้ทั่วถึง ลดความเหลื่อมล้ำไปสู่สังคมที่เสมอภาคและเป็นธรรม ครอบคลุมแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

(๑) การสร้างความมั่นคงและการลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

(๒) การพัฒนาระบบบริการและระบบบริหารจัดการสุขภาพ

(๓) การสร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตในสังคมสูงวัย

(๔) การสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคมทุนทางวัฒนธรรมและความเข้มแข็ง ของชุมชน

(๕) การพัฒนาการสื่อสารมวลชนให้เป็นกลไกในการสนับสนุนการพัฒนา

๒.๓.๕ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อเร่งอนุรักษ์ฟื้นฟูและสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ และมีความมั่นคงด้านน้ำ รวมทั้งมีความสามารถในการป้องกันผลกระทบและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติธรรมชาติ และพัฒนามุ่งสู่การเป็นสังคมสีเขียว กรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

(๑) การจัดระบบอนุรักษ์ ฟื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ
 (๒) การวางระบบบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพทั้ง ๒๕ กลุ่มน้ำ เน้นการปรับระบบการบริหารจัดการอุทกภัยอย่างบูรณาการ

(๓) การพัฒนาและใช้พลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
 (๔) การพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศและเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
 (๕) การร่วมลดปัญหาโลกร้อนและปรับตัวให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(๖) การใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และนโยบายการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อม

๒.๓.๖ ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ มีสมรรถนะสูง มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลกระจายบทบาทภารกิจไปสู่ท้องถิ่นอย่างเหมาะสม มีธรรมาภิบาลกรอบแนวทางที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ

(๑) การปรับปรุงโครงสร้าง บทบาท ภารกิจของหน่วยงานภาครัฐ ให้มีขนาดที่เหมาะสม

(๒) การวางระบบบริหารราชการแบบบูรณาการ

(๓) การพัฒนาระบบบริหารจัดการกำลังคนและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ

(๔) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๕) การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่างๆให้ทันสมัย เป็นธรรมและเป็นสากล

(๖) การพัฒนาระบบการให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐ

(๗) การปรับปรุงการบริหารจัดการรายได้และรายจ่ายของภาครัฐ

๒.๔ กลไกการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนา

ยุทธศาสตร์ชาติจะเป็นแผนแม่บทหลักในการพัฒนาประเทศเพื่อให้ส่วนราชการและหน่วยงานต่างๆ ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ อาทิ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนเฉพาะด้านต่างๆ เช่น ด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ การศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ฯลฯ แผนปฏิบัติการในระดับกระทรวงและในระดับพื้นที่ ให้มีความสอดคล้องกันตามห้วงเวลานอกจากนี้ยุทธศาสตร์ชาติจะใช้เป็นกรอบในการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรอื่นๆ ของประเทศ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างมีเอกภาพให้บรรลุเป้าหมาย โดยจะต้องอาศัยการประสานความร่วมมือจากหลายภาคส่วน ภายใต้ระบบประชาธิปไตย คือ ความร่วมมือของภาครัฐภาคเอกชน ภาคประชาชนและประชาสังคม ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จะได้มีการกำหนดเกี่ยวกับบทบาทของยุทธศาสตร์ชาติและแนวทางในการนำยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ เพื่อที่ส่วนราชการและหน่วยงานต่างๆ จะสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องและบูรณาการ

๒.๕ ปัจจัยความสำเร็จของยุทธศาสตร์ชาติ

๒.๕.๑ สาระของยุทธศาสตร์ชาติ กำหนดวิสัยทัศน์ระยะยาวที่ชัดเจน มีการกำหนดเป้าหมายและภาพในอนาคตของประเทศที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ และยอมรับเป็นเจ้าของร่วมกันสามารถถ่ายทอด

เป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ สู่เป้าหมายเฉพาะด้านต่างๆ ตามระยะเวลาเป็นช่วงๆ ของหน่วยงานปฏิบัติได้ และมีการกำหนดตัวชี้วัดที่สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้

๒.๕.๒ ระบบและกฎหมาย มีกฎหมายรองรับ มีกลไกเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนในระดับต่างๆ เพื่อให้ส่วนราชการนำยุทธศาสตร์ชาติไปปฏิบัติ รวมทั้งกรอบกฎหมายด้านการจัดสรรงบประมาณ ให้สามารถระดมทรัพยากรเพื่อผลักดันขับเคลื่อนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติอย่างมีบูรณาการ และกรอบกฎหมายที่จะกำหนดให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติมีความต่อเนื่อง รวมทั้งมีระบบการติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบในทุกระดับ

๒.๕.๓ กลไกสู่การปฏิบัติ มีกลไกที่สอดคล้อง/สอดคล้องตั้งแต่ระดับการจัดทำยุทธศาสตร์การนำไปสู่การปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล รวมทั้งมีกลไกในการกำกับดูแล บริหารจัดการและการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและหน่วยงานปฏิบัติจะต้องมีความเข้าใจ สามารถกำหนดแผนงานโครงการให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ

๑.๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

เนื่องด้วยในการจัดทำแผนพัฒนาสี่ปีขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จะต้องสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์พัฒนาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจะต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แต่ทั้งนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ได้สิ้นสุดลงและการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ อยู่ระหว่างการดำเนินการและยังไม่ประกาศใช้ แต่ได้กำหนดทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ เอาไว้แล้ว

ดังนั้น เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาสี่ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๔) ของเทศบาลตำบลชากไทย มีความสอดคล้องกับทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ เทศบาลจึงได้นำทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติดังกล่าวมาประกอบในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของเทศบาล ซึ่งทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ มีรายละเอียดดังนี้

๑. กรอบแนวคิดและหลักการ

ในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ประเทศไทยจะยังคงประสบภาวะแวดล้อมและบริบทของการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ อาทิ กระแสการเปิดเศรษฐกิจเสรี ความท้าทายของเทคโนโลยีใหม่ๆ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การเกิดภัยธรรมชาติที่รุนแรง ประกอบกับสถานการณ์ด้านต่างๆ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศในปัจจุบันที่ยังคงประสบปัญหาในหลายด้าน เช่น ปัญหาผลิตภาพการผลิตความสามารถในการแข่งขัน คุณภาพการศึกษา ความเหลื่อมล้ำทางสังคม เป็นต้น ทำให้การพัฒนาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จึงจำเป็นต้องยึดกรอบแนวคิดและหลักการในการวางแผนที่สำคัญ ดังนี้

- (๑) การน้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- (๒) คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม
- (๓) การสนับสนุนและส่งเสริมแนวคิดการปฏิรูปประเทศ
- (๔) การพัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

๒. สถานะของประเทศ

๒.๑ ด้านเศรษฐกิจ

๒.๑.๑ ๓ ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ เริ่มแสดงให้เห็นถึงข้อจำกัดในการขยายตัวทางเศรษฐกิจ แม้ว่าเศรษฐกิจของไทยในระยะที่ผ่านมา (ยกเว้นช่วงวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ปี ๒๕๔๐-๒๕๔๑) จะขยายตัวได้ดีเฉลี่ยประมาณร้อยละ ๕ ต่อปี จนทำให้รายได้ประชาชาติต่อหัว (GNP Per Capita) ในปี ๒๕๕๗ มาอยู่ที่ประมาณ ๑๙๖,๒๔๐ บาท หรือประมาณ ๖,๐๔๑ ดอลลาร์ สหรัฐ ต่อคนต่อปี ซึ่งทำให้ประเทศไทยได้ขยับฐานะขึ้นมาเป็นประเทศรายได้ปานกลางชั้นสูง (Upper Middle Income Country) แต่ในระยะ ๘ ปีที่ผ่านมาการขยายตัวทางเศรษฐกิจชะลอตัวลงและมีความผันผวน โดยขยายตัวเฉลี่ยเพียงร้อยละ ๓.๒ ชะลอจากร้อยละ ๕.๗ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙ ซึ่งต่ำกว่าศักยภาพของระบบเศรษฐกิจและต่ำกว่าระดับที่จะทำให้ประเทศไทยหลุดจากกับดักประเทศรายได้ปานกลางในระยะเวลาดังกล่าว โดยสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งมาจากการชะลอตัวของการลงทุนโดยรวมอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากสัดส่วนการลงทุนรวมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) ลดลงจากร้อยละ ๔๑.๓ ในช่วงปี ๒๕๓๔ - ๒๕๓๙ เป็นร้อยละ ๒๕.๕ ในช่วงปี ๒๕๔๓ - ๒๕๕๗ นอกจากนี้ เมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค จะพบว่าอัตราการขยายตัวของการลงทุนของไทยโดยเฉลี่ยในช่วงปี ๒๕๔๓ - ๒๕๕๗ อยู่ที่ประมาณร้อยละ ๔.๙ ต่ำกว่าสิงคโปร์และมาเลเซียซึ่งมีระดับการพัฒนาที่สูงกว่าไทย

๒.๑.๒ การปรับโครงสร้างการผลิตสู่ประเทศรายได้ปานกลางชั้นสูง แต่ความสามารถในการแข่งขันเริ่มลดลง โครงสร้างการผลิตของไทยได้เปลี่ยนผ่านจากภาคเกษตรไปสู่ภาคอุตสาหกรรมและบริการมากขึ้น (สัดส่วนของภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการในปี ๒๕๕๓ ที่ระดับร้อยละ ๙.๙ ๒๕.๔ และ ๖๔.๗ เป็นร้อยละ ๗.๒ ๒๘.๕ และ ๖๔.๓ ในปี ๒๕๕๗ ตามลำดับ) โดยภาคอุตสาหกรรมได้มีการสังสรรค์ความรู้และเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีการพัฒนาจากอุตสาหกรรมขั้นปฐมภายใต้การบริหารจัดการของเงินทุนต่างชาติมาเป็นอุตสาหกรรมพื้นฐาน (Supporting Industry) และอุตสาหกรรมที่มีเทคโนโลยีสูงขึ้นภายใต้เครือข่ายของบริษัทแม่ในต่างชาติและของนักลงทุนไทยที่มีสัดส่วนสูงขึ้น จนประเทศไทยกลายเป็นประเทศรายได้ปานกลางชั้นสูง ขณะเดียวกันก็มีการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคเกษตรไปยังภาคอุตสาหกรรมและบริการที่มีประสิทธิภาพการผลิตสูงกว่า ทำให้ผลิตภาพแรงงานในระยะที่ผ่านมายังเพิ่มในระดับที่น่าพอใจแต่การชะลอตัวของกำลังแรงงานและการเพิ่มผลิตภาพการผลิตของกำลังแรงงานเป็นไปอย่างล่าช้า ประกอบกับผลิตภาพการผลิตของปัจจัยการผลิตรวม (Total Factor Productivity : TFP) ที่ลดลงทำให้ความสามารถในการแข่งขันระหว่างประเทศในระยะหลังลดลงซึ่งสะท้อนมาที่ปริมาณการส่งออกรวมขยายตัวช้าลงจากร้อยละ ๙.๗ ต่อปีในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๔๙) เป็นเฉลี่ยร้อยละ ๑.๑ ในช่วง ๓ ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๗)

๒.๑.๓ ผลิตภาพการผลิตของปัจจัยการผลิตรวม (TFP) ยังคงอยู่ในระดับต่ำทำให้ขาดพลังในการขับเคลื่อนการขยายตัวทางเศรษฐกิจให้หลุดพ้นจากการเป็นประเทศรายได้ปานกลาง ซึ่งต้องอาศัยการผลิตที่มีเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตที่เป็นของตนเองมากขึ้น แม้ว่าการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตรวมในช่วงก่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๐ จะอยู่ในระดับที่น่าพอใจก็ตาม แต่มีแนวโน้มลดลงในระยะ ๘ ปีที่ผ่านมา และยังคงมีความล่าช้าเมื่อเทียบกับประเทศที่เริ่มพัฒนาประเทศในช่วงเวลาเดียวกันและสามารถยกระดับการพัฒนาประเทศเข้าสู่การเป็นประเทศรายได้สูงในช่วงก่อนหน้า ทั้งนี้การขยายตัวของผลิตภาพการผลิตรวมลดลงจากร้อยละ ๓.๓๒ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๙ เป็นร้อยละ ๒.๐๕ ในช่วงครึ่งแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ทำให้ประเทศไทยจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตเพิ่มการลงทุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของระบบเศรษฐกิจ และเพิ่มแรงขับเคลื่อนจากผลิตภาพการผลิตของปัจจัยแรงงาน

๒.๑.๔ การลดลงของความแข็งแกร่งด้านเสถียรภาพทางเศรษฐกิจจะเป็นอุปสรรคต่อการแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้าง การรองรับเงื่อนไขในระบบเศรษฐกิจโลก และการดำเนินนโยบายและการบริหารจัดการเศรษฐกิจในอนาคต แม้ว่าเศรษฐกิจไทยจะประสบปัญหาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจรุนแรงถึงสองครั้งในปี ๒๕๒๔ และ ๒๕๔๐ แต่การให้ความสำคัญกับการรักษาวินัยทางการเงินและการคลังทำให้เสถียรภาพของเศรษฐกิจไทยอยู่ในเกณฑ์ที่แข็งแกร่ง โดยเฉพาะเมื่อเทียบกับประเทศที่มีระดับการพัฒนาในระดับใกล้เคียงกันอย่างไรก็ตาม เสถียรภาพทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นจุดแข็งของเศรษฐกิจไทยและเอื้ออำนวยต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจมาอย่างต่อเนื่องเริ่มมีสัญญาณที่จะเป็นข้อจำกัดต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะยาวมากขึ้นโดยเฉพาะหนี้สาธารณะซึ่งเพิ่มขึ้นจากเฉลี่ยร้อยละ ๓๗.๙ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๐ เป็นร้อยละ ๔๒.๒ ในช่วง ๓ ปีแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ซึ่งให้เห็นว่าแม้จะอยู่ภายใต้กรอบวินัยทางการคลังแต่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากผลของการดำเนินมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจระยะสั้นในระยะที่ผ่านมาและจะเป็นข้อจำกัดต่อการใช้มาตรการทางการคลังในการกระตุ้นเศรษฐกิจและการพัฒนาศักยภาพการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะต่อไป

๒.๑.๕ อันดับความสามารถในการแข่งขันโดยรวมยังปรับตัวดีขึ้นไม่มากนัก เนื่องจากต่างประเทศมีพลังการขับเคลื่อนมากกว่าไทย และประเทศไทยอยู่ในสถานการณ์การแข่งขันที่อยู่ตรงกลางระหว่างประเทศที่มีความได้เปรียบด้านต้นทุนแรงงานและการผลิต และประเทศที่มีความก้าวหน้าและความสามารถในการแข่งขันทางนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ WEF (World Economic Forum) ได้จัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยเป็นอันดับที่ ๓๑ จาก ๑๔๔ ประเทศ และในปี พ.ศ.๒๕๕๗ IMD (International Institute for Management Development) ได้จัดอันดับไว้ที่ ๓๐ จาก ๖๑ ประเทศชั้นนำ ในขณะที่ผลการวิจัยประเทศที่มีความสะดวกในการเข้าไปประกอบธุรกิจประจำปี ๒๕๕๘ หรือ Ease of Doing Business ๒๐๑๕ ซึ่งดำเนินการโดยธนาคารโลกนั้นประเทศไทยได้รับการจัดให้อยู่ในอันดับที่ ๒๖ จาก ๑๘๙ ประเทศทั่วโลก

๒.๑.๖ สถานการณ์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมของประเทศได้รับการยกระดับดีขึ้น จากการผนึกกำลังของหน่วยงานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม และเชื่อมโยงให้เกิดความมั่นใจของภาคธุรกิจเอกชน แต่ยังคงอยู่ในระดับต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มประเทศที่มีรายได้สูงโดยในปี ๒๕๕๗ อันดับความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์อยู่ที่ ๔๗ และด้านเทคโนโลยีที่ ๔๔ จาก ๖๑ ประเทศที่จัดอันดับโดย IMD ลดลงเมื่อเทียบกับอันดับที่ ๓๗ และ ๔๓ ตามลำดับในปี ๒๕๕๑ และตลอดช่วงระยะเวลา ๑๔ ปีที่ผ่านมา (๒๕๔๓-๒๕๕๖) ค่าเฉลี่ยการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาต่อ GDP ยังคงอยู่ในระดับร้อยละ ๐.๑๗ ต่อ GDP โดยในปี ๒๕๕๖ (ข้อมูลล่าสุด) ประเทศไทยมีการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๐.๔๘ ต่อ GDP โดยเป็นการลงทุนวิจัยและพัฒนาจากภาครัฐประมาณร้อยละ ๕๓ และจากภาคเอกชนประมาณร้อยละ ๔๗ ขณะที่ประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย มีค่าใช้จ่ายเพื่อการวิจัยและพัฒนาอยู่ที่ร้อยละ ๔.๐๓, ๓.๓๕, ๒.๗๙, และ ๒.๒๗ ต่อ GDP ในปี ๒๕๕๕ ตามลำดับ

ขณะเดียวกันบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศยังมีจำนวนไม่เพียงพอต่อการส่งเสริมการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมในระดับก้าวหน้า โดยในปี ๒๕๕๖ บุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนา มีจำนวน ๑๑ คนต่อประชากร ๑๐,๐๐๐ คน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศพัฒนาแล้ว ส่วนใหญ่จะอยู่ที่ระดับ ๒๐-๓๐ คนต่อประชากร ๑๐,๐๐๐ คน

๒.๑.๗ สถานการณ์ด้านโครงสร้างพื้นฐานยังคงมีปัญหาในหลายๆ ด้าน ประกอบด้วยรูปแบบการขนส่งยังไม่สามารถปรับเปลี่ยนจากทางถนนเป็นทางน้ำและทางรายได้ตามเป้าหมายและยังขาดการพัฒนาคุณภาพการให้บริการ การบริหารจัดการกิจการประปายังขาดเอกภาพ การให้บริการน้ำประปายังกระจุก

ในเขตนครหลวงและเขตเมืองหลักในภูมิภาค และมีแหล่งน้ำดิบไม่เพียงพอ การให้บริการ ICT ยังไม่ทั่วถึงกระจุกตัวอยู่ในเมือง และมีราคาค่าอินเทอร์เน็ตสูง ประสิทธิภาพการใช้อุปกรณ์ของประเทศไทยมีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยและยังคงเผชิญกับความเสี่ยงด้านความมั่นคงทั้งในระยะสั้นและระยะยาว นอกจากนี้ การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและการพัฒนานวัตกรรมด้านพลังงานและ ICT อยู่ในระดับต่ำและมีข้อจำกัด ยังไม่สามารถพัฒนาต่อยอดในเชิงพาณิชย์ได้อย่างเป็นรูปธรรมนอกจากนี้ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐานยังขาดประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา การทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ การรักษาความปลอดภัย และข้อจำกัดต่อการทำธุรกิจใหม่และการประกอบกิจการในต่างประเทศ ตลอดจนบุคลากรด้านโลจิสติกส์ยังขาดความรู้และทักษะเฉพาะด้านที่ตรงต่อความต้องการของอุตสาหกรรม เช่น ความรู้ด้านภาษา ความรู้ด้านเทคโนโลยี และความรู้ในการดำเนินธุรกิจต่างประเทศ เป็นต้น

๒.๒ ด้านสังคม

๒.๒.๑ โครงสร้างประชากรเปลี่ยนแปลงเข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัย แต่ยังคงมีปัญหาทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพของประชากรในทุกช่วงวัย เนื่องจากปัจจัยหลักๆ ได้แก่

(๑) ประชากรวัยเด็กของไทยมีจำนวนลดลงอย่างรวดเร็ว มีพัฒนาการไม่สมวัยและการตั้งครรภ์ในกลุ่มวัยรุ่นที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อัตราการเจริญพันธุ์รวมลดลงจาก ๖.๓ คน ในช่วงปี ๒๕๐๗-๒๕๐๘ เป็น ๑.๖๒ คน ในช่วงปี ๒๕๔๘-๒๕๕๕ และคาดว่าในปี ๒๕๘๓ จะลดลงเหลือเพียง ๑.๓ คน

(๒) กำลังแรงงานมีแนวโน้มลดลง และแรงงานกว่าร้อยละ ๓๐ เป็นประชากรกลุ่มเจนเอเรชั่น Y (Gen Y)* ขณะที่ผลิตภาพแรงงานยังเพิ่มขึ้นช้า ซึ่งจะเป็นข้อจำกัดต่อการพัฒนาในระยะต่อไป กำลังแรงงานของไทยมีจำนวน ๓๘.๙ ล้านคนในช่วงปี ๒๕๕๕-๒๕๕๗ และเริ่มลดลงร้อยละ ๐.๑ ในปี ๒๕๕๖ และร้อยละ ๐.๒ ในปี ๒๕๕๗ ขณะที่ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๒ ต่อปีในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา (ปี ๒๕๔๘-๒๕๕๗) แต่ยังต่ำกว่าประเทศเพื่อนบ้าน เช่น มาเลเซีย ๑ เท่าตัว และสิงคโปร์ ๕ เท่าตัว และกำลังแรงงานกว่าร้อยละ ๖๕.๑ มีการศึกษาในระดับมัธยมต้นและต่ำกว่า นอกจากนี้ กำลังแรงงานกลุ่มเจนเอเรชั่นวาย ซึ่งมีจำนวนร้อยละ ๒๗ ของประชากรในปี ๒๕๕๓ มีลักษณะความเป็นปัจเจกสูง ไม่ให้ความสำคัญกับการมีครอบครัว ส่งผลต่อรูปแบบการประกอบอาชีพและอัตราการเจริญพันธุ์รวมของประเทศในอนาคต

(๓) กลุ่มผู้สูงอายุวัยกลางและวัยปลายมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น สะท้อนถึงภาระค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพที่เพิ่มมากขึ้น ขณะที่ผู้สูงอายุจำนวนมากยังมีรายได้ไม่เพียงพอในการยังชีพ ผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจาก ๑๐.๓ ล้านคน (ร้อยละ ๑๖.๒) ในปี ๒๕๕๘ เป็น ๒๐.๕ ล้านคน (ร้อยละ ๓๒.๑) ในปี ๒๕๘๓ การเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุวัยกลางและวัยปลายจะส่งผลต่อภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลที่เพิ่มสูงขึ้น แม้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานเพิ่มขึ้น แต่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย เนื่องจากมีการออมน้อย และแหล่งรายได้หลักร้อยละ ๗๘.๕ ของรายได้ทั้งหมดมาจากการเกื้อหนุนของบุตร

๒.๒.๒ คราวเรือนไทยโดยเฉลี่ยมีขนาดลดลงและรูปแบบของครอบครัวเปลี่ยนแปลง มีหลากหลายรูปแบบมากขึ้น อัตราการเจริญพันธุ์ที่ลดลงส่งผลให้ขนาดครัวเรือนโดยเฉลี่ยลดลงจาก ๓.๖ คนในปี ๒๕๔๓ เหลือ ๓ คน ในปี ๒๕๕๖ โดยครัวเรือนเดี่ยว ครัวเรือน ๑ รุ่น และครัวเรือนแกว่งกลางมีการขยายตัวมากที่สุดในช่วงปี ๒๕๔๓-๒๕๕๖ ส่งผลให้ความสัมพันธ์ทางสังคมและครอบครัวเปลี่ยนแปลงไปทำให้ครอบครัวเสี่ยงต่อการล่มสลาย

๒.๒.๓ คนไทยยังมีปัญหาเชิงคุณภาพทั้งด้านสุขภาพ การเรียนรู้ และคุณธรรมจริยธรรม โดยคนไทยมีอายุคาดเฉลี่ยสูงขึ้น อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดของคนไทย ปี ๒๕๕๗ เพศชาย ๗๑.๓ ปี เพศหญิง ๗๘.๒ ปี แต่เสียชีวิตก่อนวัยอันควรจากโรคและการบาดเจ็บ เนื่องจากโรคไม่ติดต่อและอุบัติเหตุ อย่างไรก็ตามคนไทยได้รับโอกาสทางการศึกษาสูงขึ้น จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรวัยแรงงานอายุ ๑๕.๕๙ ปี เพิ่มขึ้น

อย่างต่อเนื่อง โดยช่วงปี ๒๕๕๑-๒๕๕๖ มีการศึกษาเฉลี่ย ๘.๙ ปี ขณะที่คุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ สะท้อนได้จากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นพื้นฐาน (O-NET) ในปี ๒๕๕๖ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า ร้อยละ ๕๐ นอกจากนี้คนไทยส่วนใหญ่มีปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยผลการวิจัยและการสำรวจต่างๆ พบว่าปัญหาสำคัญที่สุด คือ ความซื่อสัตย์สุจริต และการทุจริตคอร์รัปชัน โดยเห็นว่าต้องส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในสังคมไทยเร่งด่วน

๒.๒.๔ สถานการณ์ความยากจนมีแนวโน้มลดลง แต่ยังคงมีความเหลื่อมล้ำของการกระจาย รายได้ สัดส่วนคนจนลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ ๔๒ ในปี ๒๕๔๓ เหลือร้อยละ ๑๐.๙ ในปี ๒๕๕๖ แต่ความ ยากจนยังกระจุกตัวหนาแน่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ขณะที่ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้มีแนวโน้มดี ขึ้นเล็กน้อย ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ด้านรายได้ลดลงจาก ๐.๔๘๔ ในปี ๒๕๕๔ เหลือ ๐.๔๖๕ ในปี ๒๕๕๖ อย่างไรก็ตามความแตกต่างของรายได้ระหว่างกลุ่มคนรวยที่สุดกับกลุ่มคนจนที่สุด แตกต่างกันถึง ๓๔.๙ เท่า ในปี ๒๕๕๖ โดยกลุ่มคนรวยที่สุดร้อยละ ๑๐ ถือครองรายได้สูงถึงร้อยละ ๓๖.๘ ของ รายได้ทั้งหมด ขณะที่กลุ่มคนจนที่สุดร้อยละ ๑๐ ถือครองรายได้เพียงร้อยละ ๑.๑ สาเหตุพื้นฐานที่สำคัญจาก โครงสร้างเศรษฐกิจที่ไม่สมดุล ส่งผลให้การกระจายประโยชน์ของการพัฒนาไปยังกลุ่มคนต่างๆ ในสังคมไม่ทั่วถึง* ประชากรที่เกิดช่วงปี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๖

๒.๒.๕ ความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มคนยังคงเป็นปัญหาสำคัญของสังคมไทย อันเนื่องมาจาก

(๑) ความเหลื่อมล้ำด้านสินทรัพย์ทั้งด้านการเงินและการถือครองที่ดินยังคงกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มคนเพียงส่วนน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการถือครองที่ดินโดยกลุ่มผู้ถือครองที่ดินร้อยละ ๒๐ มีการถือครองที่ดินมากที่สุด มีสัดส่วนการถือครองที่ดินสูงกว่ากลุ่มผู้ถือครองที่ดินร้อยละ ๒๐ ที่มีการถือครองที่ดินน้อยที่สุด ๓๒๕.๗ เท่า เนื่องจากปัญหากรรมสิทธิ์ที่ดิน และการขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการที่ดินว่างเปล่าของภาครัฐ

(๒) เด็กยากจนยังเข้าไม่ถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานขณะที่โอกาสในการเข้าถึง การศึกษาในระดับปริญญาตรียังมีความแตกต่างกันตามฐานะของกลุ่มประชากร ระหว่างเขตเมือง-ชนบท และระหว่างภูมิภาค มีปัจจัยหลักมาจากปัญหาเรื่องค่าครองชีพและการเดินทางไปศึกษา โดยกลุ่มประชากรร้อยละ ๑๐ ที่มีฐานะความเป็นอยู่ดีที่สุด มีโอกาสเข้าถึงการศึกษาระดับปริญญาตรีมากกว่ากลุ่มประชากรร้อยละ ๑๐ ที่มีฐานะความเป็นอยู่ด้อยที่สุดประมาณ ๑๙.๑ เท่า นักศึกษาในเขตเมืองมีโอกาสสูงกว่านักศึกษาในเขตชนบท ประมาณ ๒.๒ เท่า

(๓) คุณภาพการให้บริการสาธารณสุขยังคงมีความเหลื่อมล้ำกันระหว่างภูมิภาค โดยเฉพาะการกระจายทรัพยากรทางการแพทย์และสาธารณสุข อาทิ จากการสำรวจทรัพยากรสาธารณสุขในปี ๒๕๕๖ พบว่า อัตราส่วนแพทย์ต่อประชากรระหว่างกรุงเทพฯ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่างกันถึง ๓.๖ เท่า

(๔) ความเหลื่อมล้ำการเข้าถึงการคุ้มครองทางสังคมของแรงงาน แรงงานอิสระ เข้าถึงการคุ้มครองมากขึ้น จากการเข้าถึงการประกันตนตามมาตรา ๕๐ ที่เพิ่มขึ้นจาก ๑.๒๙ ล้านคน ในปี ๒๕๕๕ เป็น ๒.๔๗๑ ล้านคน ในปี ๒๕๕๗ ทำให้แรงงานในระบบมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๔๒.๔ ในปี ๒๕๕๗ อย่างไรก็ตาม แรงงานในระบบได้รับค่าจ้างเฉลี่ยสูงกว่าแรงงานนอกระบบประมาณ ๒.๑ เท่า ในปี ๒๕๕๖

(๕) ความเหลื่อมล้ำด้านกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากประชาชนไม่เข้าใจกฎหมาย เข้าไม่ถึงกระบวนการยุติธรรม และหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมขาดการบูรณาการในการทำงาน นอกจากนี้ผู้มีรายได้น้อยมักไม่ได้รับความเป็นธรรม ไม่สามารถต่อสู้คดีจากการที่ไม่สามารถรับภาระค่าใช้จ่ายใน กระบวนการยุติธรรมและต้องใช้ระยะเวลายาวนาน

๒.๒.๖ คนไทยมีความมั่นคงทางสังคมมากขึ้น จากการที่คนไทยกว่าร้อยละ ๙๙.๙ ได้รับความ คุ้มครองทางด้านสุขภาพ โดยอยู่ภายใต้ระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้าร้อยละ ๗๓.๘ ระบบประกันสังคมร้อยละ

๑๖.๗ และระบบสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจร้อยละ ๗.๑ ขณะที่ กลุ่มผู้ด้อยโอกาสมีหลักประกันทางรายได้มั่นคงขึ้นและมีความครอบคลุมมากขึ้นโดยในปี ๒๕๕๘ ผู้สูงอายุได้รับการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพเพิ่มขึ้นเป็นแบบขั้นบันไดตามช่วงอายุ ๘.๓ ล้านคน จากผู้สูงอายุทั่วประเทศ ๑๐.๔ ล้านคน ส่วนผู้พิการได้รับเบี้ยยังชีพเพิ่มขึ้นเป็น ๘๐๐ บาท ครอบคลุมผู้พิการร้อยละ ๘๙.๕ และรัฐให้เงินอุดหนุนแก่เด็กด้อยโอกาสที่อยู่ในครอบครัวยากจนให้ได้รับการเลี้ยงดูที่มีคุณภาพภายใต้โครงการอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดอย่างไรก็ตามสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยยังไม่ครอบคลุมกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและผู้ยากไร้ แม้ว่ารรัฐจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยภายใต้โครงการต่างๆ แต่ปัจจุบันกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและรายได้ปานกลางยังไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยถึง ๔.๕๔๔,๙๒๖ ครัวเรือน อย่างไรก็ตาม รัฐเริ่มให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่อยู่อาศัยแก่ผู้สูงอายุโดยเฉพาะผู้ที่มีรายได้น้อยและผู้ยากไร้

๒.๒.๗ วัฒนธรรมอันดีงามของไทยเริ่มเสื่อมถอยและสังคมไทยมีแนวโน้มเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมมากขึ้น อาทิ การให้คุณค่ากับความสนุกสนาน และความสะดักสะบาย ละเลยเรื่องวินัย มีความเห็นแก่ตัว ไม่รู้จักเสียสละ ไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และขาดความรับผิดชอบ นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มการเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม โดยเฉพาะการเข้ามาของแรงงานต่างชาติที่ก่อให้เกิดการนำเอาวัฒนธรรมต้นทางผสมผสานกับวัฒนธรรมท้องถิ่น

๒.๒.๘ ความเข้มแข็งของชุมชนมีแนวโน้มที่ดีขึ้น ชุมชนสามารถแก้ปัญหาและสนองตอบความต้องการของชุมชนด้วยตนเองได้ดีขึ้น โดยมีกระบวนการจัดทำแผนชุมชนที่ครอบคลุมทุกพื้นที่และบูรณาการเป็นแผนตำบลเพื่อเชื่อมโยงกับแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอและแผนพัฒนาจังหวัดเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนทั้งในด้านองค์ความรู้ และงบประมาณในกิจกรรมที่เกินความสามารถของชุมชน มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายเพิ่มขึ้นจาก ๑๔๒,๖๓๒ แห่ง ในปี ๒๕๕๕ เป็น ๑๕๒,๓๗๗ แห่ง ในปี ๒๕๕๖ ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มธุรกิจชุมชนและอาชีพ ร้อยละ ๓๒.๕๑ ขององค์กรทั้งหมด และองค์กรการเงิน ร้อยละ ๒๖.๗๗

๒.๒.๙ ความไม่ยอมรับในความคิดเห็นที่แตกต่างกันส่งผลให้เกิดความขัดแย้งในสังคม ในช่วงระยะเวลากว่า ๑๐ ปีที่ผ่านมา ความขัดแย้งในเชิงความคิดเห็นทางการเมืองของกลุ่มต่างๆ ที่มีความรุนแรงมากขึ้น นำไปสู่ความสูญเสียต่อชีวิต ทรัพย์สิน และส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม

๒.๓ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒.๓.๑ ทรัพยากรธรรมชาติส่วนใหญ่ถูกนำไปใช้ในการพัฒนาจำนวนมากก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมอย่างต่อเนื่องและเกิดปัญหาความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น

(๑) **พื้นที่ป่าไม้ลดลง** เนื่องจากจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้ความต้องการใช้ที่ดินเพื่อการผลิตทางการเกษตร การอยู่อาศัย และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย พื้นที่ป่าไม้จึงถูกบุกรุกทำลายมากขึ้น โดยพื้นที่ป่าไม้ลดลงจาก ๑๗๑.๐๒ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๕๓.๓๓ ของพื้นที่ทั้งหมดของประเทศในปี ๒๕๐๔ เป็น ๑๐๒ ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๑.๖ ในปี ๒๕๕๖

(๒) **ทรัพยากรดินเสื่อมโทรมทำให้ความหลากหลายทางชีวภาพถูกคุกคาม** ทรัพยากรดินและที่ดินมีปัญหาความเสื่อมโทรมของดินจากการใช้ประโยชน์ที่ไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการดินเกษตรกรรมเสื่อมคุณภาพ การชะล้างพังทลายของดิน นอกจากนี้ ยังมีปัญหาพื้นที่สูงชันหรือพื้นที่ภูเขา ซึ่งมีข้อจำกัดในการนำไปใช้ประโยชน์ การใช้ทรัพยากรที่ดินของประเทศยังไม่มีประสิทธิภาพและขาดการบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การบริหารจัดการที่ดินมีปัญหาความไม่เป็นธรรมและการกระจายสิทธิการถือครองที่ดิน ความหลากหลายทางชีวภาพกำลังตกอยู่ภายใต้ภาวะถูกคุกคาม โดยมีสาเหตุมาจากการสูญเสียระบบนิเวศป่าไม้อย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน

(๓) ป่าชายเลนและระบบนิเวศชายฝั่งถูกทำลาย และมีการเปลี่ยนสภาพไปใช้ประโยชน์อื่นๆ จำนวนมาก เช่น การเพาะเลี้ยงชายฝั่ง โดยเฉพาะการทำนากุ้ง การขยายตัวของเมืองและอุตสาหกรรม ทำให้พื้นที่ป่าชายเลนลดลงจากปี ๒๕๐๔ ที่มีพื้นที่ป่าชายเลนกว่า ๒.๓ ล้านไร่ เหลือเพียง ๑.๕ ล้านไร่ ในปี ๒๕๕๒ คิดเป็นการลดลงร้อยละ ๓๔.๘ ทำให้รัฐเริ่มมีนโยบายปกป้องป่าชายเลนอย่างจริงจังโดยไม่อนุญาตการต่อสัมปทานบัตรทั้งหมดตั้งแต่ปี ๒๕๓๔ และห้ามการใช้ประโยชน์อื่นๆ อย่างไรก็ตามในระหว่างปี ๒๕๔๙-๒๕๕๔ พบว่า ป่าชายเลนมีสภาพดีขึ้น ในปี ๒๕๕๔ ผลผลิตประมงทะเลมีปริมาณเพียง ๑.๖๑ ล้านตัน ลดลงจากปี ๒๕๔๙ ที่มีปริมาณ ๒.๔๒ ล้านตัน ในขณะที่พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งของประเทศไทยยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่องจากปริมาณความต้องการสัตว์น้ำเพิ่มมากขึ้น

(๔) การผลิตพลังงานในประเทศไม่เพียงพอกับความ ต้องการ แต่ประสิทธิภาพการใช้พลังงานดีขึ้น ความต้องการใช้พลังงานของประเทศเพิ่มขึ้นตลอด ๓๐ ปีที่ผ่านมาแต่การผลิตพลังงานเชิงพาณิชย์เพื่อการบริโภคภายในประเทศไม่เพียงพอความต้องการทำให้ต้องนำเข้าจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นโดยในปี ๒๕๕๕ ต้องนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖ อยู่ที่ระดับ ๑.๐๘ ล้านบาร์เรลเทียบเท่าน้ำมันดิบต่อวัน คิดเป็นร้อยละ ๕๔ ของความต้องการใช้ในปี ๒๕๕๕ และคิดเป็นร้อยละ ๑๒.๕ ของ GDP โดยน้ำมันดิบมีการนำเข้าสูงที่สุดคิดเป็นร้อยละ ๗๖ของการนำเข้าพลังงานทั้งหมด ขณะที่การใช้พลังงานเชิงพาณิชย์ขึ้นต้นในปี ๒๕๕๕ เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๖.๘ อยู่ที่ระดับ ๑.๙๘๑ พันบาร์เรลเทียบเท่าน้ำมันดิบต่อวัน ทั้งนี้ ประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศไทยมีแนวโน้มดีขึ้น โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นของการใช้พลังงานต่ำกว่าอัตราขยายตัวของ GDP โดยในปี ๒๕๕๕ การเพิ่มขึ้นของ GDP ร้อยละ ๑ ขณะที่มีการใช้พลังงานเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ ๐.๖

(๕) ทรัพยากรน้ำยังมีส่วนที่ไม่สามารถจัดสรรได้ตามความต้องการ ประเทศไทยประกอบด้วย ๒๕ ลุ่มน้ำหลัก น้ำตามธรรมชาติมีปริมาณรวม ๒๘๕,๒๒๗ ล้านลูกบาศก์เมตร ขณะที่การพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำในประเทศมีความจุคิดเป็นร้อยละ ๒๘ ของปริมาณน้ำตามธรรมชาติ มีอ่างน้ำบาดาลทั้งหมด ๒๗ อ่าง น้ำบาดาลมีปริมาณการกักเก็บในชั้นน้ำบาดาลรวมประมาณ ๑.๑๓ ล้านล้านลูกบาศก์เมตร มีศักยภาพที่จะพัฒนาขึ้นมาใช้ได้ โดยไม่กระทบต่อปริมาณน้ำบาดาลที่มีอยู่ได้รวมปีละ ๖๘,๒๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร อย่างไรก็ตามการพัฒนาอ่างน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ มีข้อจำกัดในเรื่องของความคุ้มทุน เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายในการสูบน้ำ และการดำเนินการสำรวจสูง ขณะที่ภาพรวมความต้องการใช้น้ำในประเทศ ในปี ๒๕๕๗ มีจำนวนประมาณ ๑๕๑,๗๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตร โดยที่ศักยภาพของการเข้าถึงแหล่งน้ำของภาคส่วนต่างๆ มีจำนวน ๑๐๒,๑๔๐ ล้านลูกบาศก์เมตร และยังไม่สามารถจัดสรรน้ำตามความต้องการได้อีกประมาณ ๔๙,๖๑๐ ล้านลูกบาศก์เมตร

๒.๓.๒ ปัญหาสิ่งแวดล้อมเพิ่มสูงขึ้นตามการขยายตัวของเศรษฐกิจและชุมชนเมือง

(๑) ปัญหาขยะมูลฝอยยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพ แนวโน้มอัตราการเกิดขยะมูลฝอยเฉลี่ยต่อคนต่อวันเพิ่มสูงขึ้นจาก ๑.๐๔ กิโลกรัม/คน/วัน ในปี ๒๕๕๓ เป็น ๑.๑๑ กิโลกรัม/คน/วัน ในปี ๒๕๕๗ สถานที่กำจัดขยะแบบถูกต้องตามหลักวิชาการมีเพียงร้อยละ ๑๙ และมีการนำมูลฝอยกลับไปใช้ประโยชน์เพียงร้อยละ ๑๘ ทำให้มีปริมาณขยะสะสมตกค้างเพิ่มสูงขึ้นถึง ๑๙.๙ ล้านตัน ในปี ๒๕๕๖ ของเสียอันตราย ในปี ๒๕๕๗ มีประมาณ ๒.๖๙ ล้านตัน โดยขยะอิเล็กทรอนิกส์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ต่อปี เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่มีการปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ในอนาคตอาจต้องประสบปัญหาการกำจัดซากของเสียเหล่านี้ หากภาครัฐไม่มีมาตรการหรือมีกฎหมายควบคุมการรีไซเคิลขยะอย่างครบวงจร ขณะที่การจัดการของเสียอันตรายจากภาคอุตสาหกรรมสามารถจัดการได้ประมาณร้อยละ ๗๐ โดยภาคอุตสาหกรรมมีการนำของเสียอันตรายกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่มากขึ้น แต่ยังคงพบการลักลอบทิ้งกากอุตสาหกรรมในหลายพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากต้นทุนในการกำจัดสูง

(๒) มลพิษทางอากาศยังเกินมาตรฐานหลายแห่ง แต่มีแนวโน้มดีขึ้น ในปี ๒๕๕๗ พบสารมลพิษทางอากาศเกินค่ามาตรฐานในหลายพื้นที่ของประเทศ และที่เป็นปัญหาสำคัญได้แก่ฝุ่นละอองก๊าซ

ไอโซน และสารอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) โดยมีพื้นที่วิกฤติในเขตพื้นที่มาบตาพุด จังหวัดระยอง ที่ยังคงประสบปัญหาสารอินทรีย์ระเหยง่าย ในขณะที่พื้นที่อื่น เช่น กรุงเทพฯ ปทุมธานี เชียงใหม่ ขอนแก่น พบสารเบนซินเกินค่ามาตรฐาน แต่ส่วนใหญ่มีปริมาณลดลงจากปีที่ผ่านมา ซึ่งได้รับผลดีจากการปรับปรุงมาตรฐานน้ำมันเชื้อเพลิงเมื่อต้นปี ๒๕๕๗ ทั้งนี้ ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร การที่ปัญหาฝุ่นละอองและเบนซินมีปริมาณลดลงส่วนหนึ่งเป็นผลการปรับปรุงมาตรฐานน้ำมันเชื้อเพลิงจาก EURO ๓ เป็น EURO ๔ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ และการปรับปรุงระบบขนส่งสาธารณะและทางจักรยาน การเข้มงวดกับการตรวจจํารถควันดำ อย่างไรก็ตาม ปัญหามลพิษทางอากาศในพื้นที่มาจากสาเหตุหลักคือปริมาณรถยนต์จํานวนมากสำหรับมลพิษจากหมอกควัน ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนพบว่าสถานการณ์ดีขึ้นเป็นลำดับ โดยความร่วมมือและการทำงานระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และประชาชนดีขึ้น

(๓) **คุณภาพน้ำที่อยู่ในเกณฑ์ดีมีแนวโน้มลดลง** สถานการณ์คุณภาพน้ำในช่วง ๑๐ ปี ที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๔๘-๒๕๕๗) มีแนวโน้มเสื่อมโทรมลง โดยแหล่งน้ำที่อยู่ในเกณฑ์ดีมีแนวโน้มลดลง ส่วนแหล่งน้ำที่อยู่ในเกณฑ์พอใช้และเสื่อมโทรมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น สาเหตุสำคัญมาจากการชะหน้าดินที่มีปุ๋ยตกค้างจากการเกษตรและการปศุสัตว์ และการระบายน้ำเสียจากชุมชน ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน มีจํานวนไม่เพียงพอต่อการบำบัดน้ำเสียที่เพิ่มขึ้นตามการขยายตัวและการเจริญเติบโตของชุมชน โดยปัจจุบัน มีปริมาณน้ำเสียจากชุมชน ๑๐.๓ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อวัน ขณะที่ระบบบำบัดน้ำเสียรองรับน้ำเสียที่เกิดขึ้นได้เพียงร้อยละ ๓๑

(๔) **ประเทศไทยปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพิ่มขึ้น แต่อัตราการเติบโตลดลง** ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากสาขาพลังงานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตามปริมาณความต้องการใช้พลังงานที่เพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของเศรษฐกิจของประเทศ จากรายงานแห่งชาติฉบับที่ ๒ การจัดทำบัญชีก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย ระบุว่าประเทศไทยมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ในปี ๒๕๓๓ ปริมาณ ๒๒๙.๐๘ ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า และเพิ่มเป็น ๒๖๕.๙ ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า ในปี ๒๕๔๗ โดยปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓.๓ ต่อปี อย่างไรก็ตาม อัตราการเติบโตลดลงในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา ทั้งนี้เนื่องมาจากมาตรการการลดก๊าซเรือนกระจกต่างๆ ที่มีการดำเนินงานเพิ่มมากขึ้นในประเทศ ประกอบกับการกักเก็บก๊าซเรือนกระจกในภาคป่าไม้และการใช้ประโยชน์ที่ดินมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นร้อยละ ๑.๑ จึงส่งผลให้ภาคดังกล่าวเป็นภาคที่มีความสำคัญมากในการเพิ่มการดูดกลับและช่วยลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวมของประเทศ

๒.๓.๓ **ภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งอุทกภัยเกิดขึ้นบ่อยครั้งและมีความรุนแรงมากขึ้น** ส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตและวิถีการดำรงชีวิตของคนไทย ทั้งอุทกภัย ภัยแล้ง วาตภัย และดินถล่ม สร้างความเสียหายนับเป็นมูลค่ากว่าหมื่นล้านบาท อันเป็นผลกระทบมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศภัยพิบัติทางธรรมชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งอุทกภัยมีแนวโน้มและความถี่มากขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตและวิถีการดำรงชีวิตของคนไทยเป็นประจำทุกปีในมิติของจํานวนประชากรเสี่ยงภัยจะพบว่าภัยแล้งเป็นภัยธรรมชาติที่ส่งผลกระทบต่อประชากรเป็นจํานวนมากกว่าภัยประเภทอื่นๆ ในขณะที่น้ำท่วมเป็นภัยธรรมชาติที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยถูกจัดอยู่ในลำดับประเทศที่มีความเสี่ยงตํานึงของโลก

๒.๔ ด้านการบริหารจัดการและการปรับปรุงประสิทธิภาพการพัฒนา

๒.๔.๑ ด้านธรรมาภิบาล

(๑) **ประเทศไทยจะต้องให้ความสำคัญกับเรื่องธรรมาภิบาลอย่างเร่งด่วน** จากการประเมินผ่านดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย ซึ่งว่าสังคมไทยในภาพรวมมีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันอยู่ในระดับปานกลางในปี ๒๕๕๖ แต่ต้องคํประกอบด้านสังคมประชาธิปไตยที่มีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับที่ต้องเร่งแก้ไขสถานการณ์ดังกล่าว ถือเป็นความจําเป็นของประเทศไทยที่จะต้องให้ความสำคัญกับเรื่องธรรมาภิบาลอย่าง

เร่งด่วน เนื่องจากสถานการณ์วิกฤตคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลของสังคมไทยหลักธรรมาภิบาลตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.๒๕๕๒ มีอย่างน้อย ๖ ประการคือ (๑) หลักนิติธรรม (๒) หลักคุณธรรม (๓) หลักความโปร่งใส (๔) หลักความมีส่วนร่วม (๕) หลักความรับผิดชอบ (๖) หลักความคุ้มค่า ขณะนี้ ได้มีการสะสมตัวและลูกกลมสู่ทุกภาคส่วน ได้แก่ ภาคการเมืองทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่นที่มีการซื้อสิทธิ์ ขายเสียง มีการทุจริตเพื่อให้ได้รับการเลือกตั้ง มีผลประโยชน์ส่วนตนทับซ้อนกับผลประโยชน์รัฐหน่วยงานภาครัฐ มีระบบการบริหารงานที่ไม่เป็นธรรมาภิบาล มีการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบหาผลประโยชน์ให้ตนเองและพวกพ้อง ภาคธุรกิจบางส่วนมีการร่วมมือกับนักการเมืองและข้าราชการกระทำการทุจริตเพื่อให้ได้งานจากภาครัฐ ปิดงานอย่างรวดเร็ว ผูกขาดทางธุรกิจ หลีกเลี่ยงภาษี ขาดความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค ภาคประชาชนมีแนวโน้มยอมรับการทุจริตต่างๆ ที่ตนเองได้รับประโยชน์มากขึ้นสถาบันทางศาสนาบางส่วนประพฤติดีคุณธรรมและจริยธรรมเสียเอง มีปัญหาการบริหารจัดการทรัพย์สินของส่วนรวมขาดความโปร่งใส ปลอมให้คนบางกลุ่มใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือแสวงหาประโยชน์ สื่อมวลชนหลายสำนักวางตัวไม่เป็นกลาง ไม่แสดงบทบาทในการต่อต้านการทุจริตหรือปกปิดข้อเท็จจริง รับผลประโยชน์จากกลุ่มนายทุนและนักธุรกิจการเมืองจนไม่สามารถรักษาจริยธรรมหรือจรรยาบรรณของวิชาชีพได้

(๒) ภาคเอกชนมีการประเมินหลักธรรมาภิบาล ตั้งแต่ปี ๒๕๔๔ โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (Thai Institute of Directors : IOD) ได้สำรวจการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง พบว่าบริษัทจดทะเบียนที่มีธรรมาภิบาลมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ ๗๒% ในปี ๒๕๕๗ ถือว่าอยู่ในระดับดีเมื่อเทียบกับปี ๒๕๔๕ ที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ ๕๒% และมีคะแนนเฉลี่ยลดลงเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๔ ที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ ๗๗% แสดงให้เห็นว่า บริษัทจดทะเบียนไทยให้ความสำคัญในการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อโอกาสในการเติบโตอย่างยั่งยืนและสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศสู่การยอมรับในระดับสากล

๒.๔.๒ ด้านการบริหารจัดการภาครัฐและการกระจายอำนาจ

(๑) การบริหารจัดการภาครัฐมีการปรับปรุงตามยุคสมัย พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ ได้จัดระเบียบการบริหารราชการแผ่นดินแบ่งออกเป็น ๓ ส่วนได้แก่ บริหารราชการส่วนกลาง บริหารราชการส่วนภูมิภาค และบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่ใช้หลักการกระจายอำนาจที่ส่วนกลางได้มอบอำนาจระดับหนึ่งให้ประชาชนในท้องถิ่นไปดำเนินการปกครองตนเองอย่างอิสระโดยที่ไม่ขัดต่อกฎหมายของประเทศ ทั้งสามส่วนนี้อยู่ในการควบคุมและบริหารงานของคณะรัฐมนตรี ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบบริหารราชการแผ่นดิน รวมไปถึงการกำหนดนโยบายเพื่อให้ข้าราชการนำไปปฏิบัติ ทั้งนี้การปฏิรูประบบราชการที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนในโครงสร้างของหน่วยราชการเกิดขึ้นจากพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ.๒๕๔๕ มีการกำหนดส่วนราชการไว้เป็น ๒๐ กระทรวง และส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง

(๒) การกระจายอำนาจเกิดผลสำเร็จหลายด้านแต่ยังมีปัญหาที่ต้องแก้ไข การกระจายอำนาจให้แก่ อปท. ในระยะที่ผ่านมาได้ดำเนินการตามแนวทางของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๔๐ และ พ.ศ.๒๕๕๐ และตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฉบับที่ ๑ และฉบับที่ ๒ นอกจากนั้นมีการใช้งบประมาณเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการถ่ายโอนภารกิจ หน้าที่และเพิ่มรายได้ในการดำเนินงานของ อปท. โดยในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๔๓ สัดส่วนของรายได้ของท้องถิ่นต่อรายได้รัฐบาลคิดเป็นร้อยละ ๑๓.๓๑ เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๒๕.๑๗ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๐ และร้อยละ ๒๘.๒๑ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ มีการถ่ายโอนภารกิจไปแล้วตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ อปท. ฉบับที่ ๑ จำนวน ๑๘๕ ภารกิจจากภารกิจที่จะต้องถ่ายโอน ๒๔๕ ภารกิจและถ่ายโอนภารกิจตามแผนปฏิบัติการฯ ฉบับที่ ๒

จำนวน ๗๕ งาน/กิจกรรมจาก ๑๑๔ งาน/กิจกรรม และถ่ายโอนบุคลากรจากส่วนกลางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๙.๘๕๐ คนแบ่งเป็นข้าราชการ ๑,๓๗๘ คน บุคลากรทางการศึกษา ๕,๒๙๕ คน ข้าราชการกระทรวงสาธารณสุขซึ่งประจำอยู่ที่สถานีอนามัย จำนวน ๗๙ คน และลูกจ้างประจำ ๓,๐๙๘ คน อย่างไรก็ตามยังมีปัญหาที่ต้องการการแก้ไขเช่น การทับซ้อนของอำนาจหน้าที่และเขตพื้นที่ระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล ทำให้การจัดบริการสาธารณะให้กับประชาชนยังขาดความสมดุล ปัญหาการซื้อเสียง ทำให้การเลือกตั้งระดับท้องถิ่นขาดความชอบธรรม และปัญหาการขาดแคลนรายได้ของอปท. ซึ่งรายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บเองในภาพรวมมีสัดส่วนเพียงร้อยละ ๙.๙๐ ของรายได้รัฐบาลในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙ และเพิ่มเป็นร้อยละ ๑๐.๖๕ ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙ ท้องถิ่นจำเป็นต้องพึ่งพาเงินอุดหนุนจากรัฐบาล คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๕๒ และร้อยละ ๓๙.๔๖ ตามลำดับส่งผลให้ อปท. ในพื้นที่ที่มีกิจกรรมทางเศรษฐกิจหนาแน่น เช่น การเป็นแหล่งที่ตั้งของอุตสาหกรรม การค้า การบริการ การเป็นพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ แหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลก การจัดบริการสาธารณะรองรับการเติบโตของเมืองและการเพิ่มขึ้นของประชากรแฝงและแรงงานต่างด้าวได้อย่างมีขอบเขตจำกัด

๒.๔.๓ ด้านการทุจริตคอร์รัปชัน

ไทยกำลังประสบปัญหาการทุจริตเชิงนโยบายและผลประโยชน์ทับซ้อนเป็นอย่างมาก พัฒนาการของการทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงจากในอดีตที่มีรูปแบบการทุจริตจัดซื้อจัดจ้างรับสินบน ซึ่งสามารถตรวจสอบหาหลักฐานจับผิดมาลงโทษได้ เนื่องจากมีความซับซ้อนไม่มากเท่ากับการทุจริตคอร์รัปชันในปัจจุบันที่ประเทศไทยมีความเสียหายจากการทุจริตคอร์รัปชันขนาดใหญ่ที่สูงเป็นแสนล้านบาทอันเนื่องจากการทุจริตเชิงนโยบายและผลประโยชน์ทับซ้อนซึ่งเป็นรูปแบบใหม่ที่เกิดมากขึ้นในช่วงที่รัฐเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจและการหาประโยชน์จากรุกิจในโลกสมัยใหม่ มีความซับซ้อนเพิ่มขึ้นและในปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาการทุจริตเชิงนโยบายและผลประโยชน์ทับซ้อนเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาครัฐหรือภาคเอกชน และมาตรการต่างๆ ที่ออกมา รวมทั้งกฎหมายเกี่ยวกับการทุจริตและการตรวจสอบจากองค์กรต่างๆ ยังไม่สามารถที่จะเข้าไปแก้ไขปัญหาเหล่านี้ได้ ดังปรากฏตามดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perception Index : CPI) พ.ศ. ๒๕๕๗ ขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ พบว่าประเทศไทยได้ ๓๘ คะแนนจากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน อยู่อันดับที่ ๘๕ จากการจัดอันดับทั้งหมด ๑๗๕ ประเทศทั่วโลกจะเห็นได้ว่าประเทศไทยมีคะแนนดีขึ้นเล็กน้อยเทียบกับปี ๒๕๕๖ ที่ได้ ๓๕ คะแนน อยู่อันดับ ๑๐๒ โดยเมื่อเทียบกับประเทศในกลุ่มอาเซียน พบว่า ประเทศไทยมีคะแนนเท่ากับประเทศฟิลิปปินส์ ส่วนประเทศสิงคโปร์สูงถึง ๘๔คะแนน และมาเลเซียได้ ๕๒ คะแนน (คะแนนมากหมายถึงมีคอร์รัปชันน้อย)

๓ บริบทการเปลี่ยนแปลงและภาพอนาคตประเทศไทย

๓.๑ บริบทภายใน

๓.๑.๑ ภาพเศรษฐกิจไทยในกรณีฐาน

ภายใต้สมมติฐาน (๑) แนวโน้มการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกเฉลี่ยร้อยละ ๓.๘ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ และร้อยละ ๔.๒ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ (๒) การลงทุนภาครัฐขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๔ (๓) ราคาน้ำมันเฉลี่ย ๗๐-๙๐ ดอลลาร์ สรอ. ต่อบาร์เรลในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ และเฉลี่ย ๘๐-๑๐๐ ดอลลาร์ สรอ. ต่อบาร์เรลในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ (๔) ผลผลิตภาพการผลิตรวมขยายตัวร้อยละ ๒.๑ โดยผลผลิตภาพการผลิตภาคเกษตรหดตัวต่อเนื่องเฉลี่ยร้อยละ ๐.๘ ภาคอุตสาหกรรมขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๒.๐ และภาคบริการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๓.๐ (๕) การลงทุนภาคเอกชนขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๕ และ (๖) กำลังแรงงานลดลงเฉลี่ยร้อยละ ๐.๒ และร้อยละ ๐.๗ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ และ ๑๓ ตามลำดับภายใต้สมมติฐานเหล่านี้ เศรษฐกิจไทยในช่วง ๑๐ ปีข้างหน้ามีแนวโน้มที่จะขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๓.๓-๔.๓ โดยมีค่ากลางของการประมาณการร้อยละ ๓.๘ ซึ่งทำให้เศรษฐกิจไทยจะสามารถขยายฐานะขึ้นเป็นประเทศ รายได้สูงในช่วงปี ๒๕๗๑

(ในกรณีเศรษฐกิจขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๔.๓ - ๒๕๗๔) (ในกรณีเศรษฐกิจขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๓.๓) การขยายตัวในกรณีฐานดังกล่าวทำให้เศรษฐกิจไทยมีความเสี่ยงที่จะตกอยู่ภายใต้กับดักประเทศรายได้ปานกลางอย่างถาวรมากขึ้น เมื่อคำนึงถึงเงื่อนไขในระยะยาว โดยเฉพาะ (๑) การลดลงของกำลังแรงงานที่จะหดตัวเร่งขึ้นเป็นเฉลี่ยร้อยละ ๑.๐ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ ซึ่งจะเป็นปัจจัยถ่วงต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจมากขึ้น (๒) ชีตความสามารถด้านการคิดค้นเทคโนโลยีและนวัตกรรมซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการยกระดับฐานะประเทศเข้าสู่การเป็นประเทศรายได้สูงจะลดลงตามการเพิ่มขึ้นของสัดส่วนของประชากรผู้สูงอายุ (๓) จำนวนประชากรรวมจะเริ่มลดลงในปี ๒๕๗๐ ซึ่งส่งผลให้อุปสงค์และการผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการในประเทศขยายตัวช้าลง (๔) การเพิ่มขึ้นของขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆ ที่การปรับตัวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุช้ากว่าไทย (๕) ภาระการใช้จ่ายเพื่อดูแลผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นทำให้การจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาประเทศเพื่อยกระดับฐานะการพัฒนาประเทศมีข้อจำกัดมากขึ้น (๖) เกณฑ์รายได้ขั้นต่ำสำหรับการเป็นประเทศรายได้ขั้นสูงปรับตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยประมาณ ๑๐๐-๒๐๐ ดอลลาร์ สรอ. ต่อคนต่อปีตามการเพิ่มขึ้นของรายได้และมาตรฐานการครองชีพของประเทศสำคัญ เงื่อนไขดังกล่าวทำให้ประเทศไทยมีความเสี่ยงที่จะไม่สามารถหารายได้ที่เพียงพอในการที่จะทำให้คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ มีความภาคภูมิใจ มีเกียรติและศักดิ์ศรีในประชาคมภูมิภาคและในเวทีโลก

๓.๑.๒ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทยส่งผลให้อัตราการพึ่งพิงของประชากรวัยแรงงานต้องแบกรับการดูแลผู้สูงอายุเพิ่มสูงขึ้น โดยในปี ๒๕๕๓ มีประชากรวัยแรงงาน ๕ คนที่มีศักยภาพแบกรับผู้สูงอายุ ๑ คน และคาดการณ์ว่าในปี ๒๕๘๓ จะเหลือประชากรวัยแรงงานเพียง ๑.๗ คนแบกรับผู้สูงอายุ ๑ คน การขาดแคลนกำลังแรงงานทำให้ต้องนำเข้าแรงงานไร้ทักษะจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งส่งผลกระทบต่อตลาดแรงงานไทยในด้านการยกระดับรายได้และทักษะฝีมือแรงงานจะช้าลง ผลผลิตภาพแรงงานไทย อาจเพิ่มขึ้นช้า ปัญหาการค้ำมนุษย์ และการขาดการคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานที่จำเป็น ซึ่งจะเป็นปัญหาต่อเนื่องที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนไทย อาทิ อาชญากรรม โรคระบาด และภาระทางการคลังของระบบบริการทางสังคม อย่างไรก็ตาม นับเป็นโอกาสในการพัฒนาสินค้าและบริการ ธุรกิจบริการที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นเป็นตัวเลขเบื้องต้น สศช. จะคำนวณใหม่อีกครั้งเมื่อการปรับปรุงฐานข้อมูลในแบบจำลองเสร็จสมบูรณ์เกณฑ์ขั้นต่ำในปี ๒๕๔๖ ซึ่งอยู่ที่ ๑๒,๗๔๕ ดอลลาร์ สรอ. ต่อคนต่อปี

๓.๑.๓ ความเหลื่อมล้ำ

ความเหลื่อมล้ำเป็นปัญหาสำคัญในสังคมไทยทั้งความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ โอกาสการเข้าถึงบริการภาครัฐและการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติ นำไปสู่ความขัดแย้งในสังคม และเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศที่ลดทอนความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและความมั่นคงทางสังคม จากการกระจายรายได้และผลประโยชน์ของการพัฒนาไปยังกลุ่มคนต่างๆ ในสังคม บางพื้นที่และบางสาขาการผลิตไม่ทั่วถึงเป็นธรรมผลประโยชน์ส่วนใหญ่ตกอยู่ในกลุ่มที่มีโอกาสและรายได้สูง ทำให้สัดส่วนรายได้ระหว่างกลุ่มคนร้อยละ ๑๐ ของประชากรกับกลุ่มคนจนร้อยละ ๑๐ ของประชากร มีความแตกต่างกันถึง ๓๔.๙ เท่า ในปี ๒๕๕๖ นอกจากนี้ความเหลื่อมล้ำยังส่งผลให้เกิดปัญหาต่างๆ อาทิ ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน คนยากจนขาดโอกาสการเข้าถึงบริการการศึกษาและสาธารณสุขที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม การแย่งชิงทรัพยากร การรับรู้ข้อมูลข่าวสารปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติด

๓.๑.๔ ความเป็นเมือง

การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ชนบทไปสู่ความเป็นเมืองมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเพื่อลดความแออัดของเมืองหลวงและเมืองหลัก อันเป็นการกระจายความเจริญสู่พื้นที่อื่นๆ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานการจัดบริการสาธารณะเพื่อรองรับการเติบโตของเมือง การใช้ประโยชน์ของทรัพยากรท้องถิ่นทั้งปัจจัยการผลิตและ

แรงงานไปสู่ภาคการค้า บริการ และอุตสาหกรรม ตลอดจนการแสวงหาเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่จะช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะส่งผลต่อการลดลงและความเสื่อมโทรมของทรัพยากรท้องถิ่น การลดลงของแรงงานในภาคเกษตร รวมทั้งปัญหาการบริหารจัดการขยะทั้งขยะชุมชนและอุตสาหกรรม ทั้งนี้ การเพิ่มขึ้นของประชากรและแรงงานในพื้นที่อาจส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม การผลิตและกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีขนาดใหญ่ขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการคนในเมืองที่มากขึ้น จะส่งผลให้เกิดการประหยัดจากขนาด การขนส่งมีต้นทุนต่ำลง และการลงทุนในระบบสาธารณูปโภคจะมีความคุ้มค่ามากขึ้น นอกจากนี้ ความต้องการแรงงานที่มากขึ้นจะมีส่วนเอื้อหรือทำให้จำเป็นต้องมีการจัดตั้งสถาบันการศึกษาในพื้นที่เพื่อตอบสนองความต้องการของสถานประกอบการที่มีจำนวนมาก

๓.๑.๕ การบริหารจัดการภาครัฐ

(๑) ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๘ วางกรอบด้านการบริหารจัดการภาครัฐ เอื้อต่อการพัฒนาธรรมาภิบาลภาครัฐ ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ มีมาตราสำคัญ ที่จะช่วยสนับสนุนให้การบริหารจัดการและการปรับปรุงประสิทธิภาพกลไกการพัฒนาอาชีพ มาตรา ๖๙ หน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือองค์กรใดที่ดำเนินกิจกรรมโดยใช้เงินแผ่นดิน มีหน้าที่ต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการดังกล่าวต่อสาธารณะ เพื่อให้พลเมืองได้ติดตามและตรวจสอบมาตรา ๘๒ รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ และต้องจัดระบบงานราชการและงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล พัฒนาและสร้างโอกาสเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมอย่างยั่งยืน กระจายอำนาจและจัดการกิจ อำนาจหน้าที่ และขอบเขตความรับผิดชอบที่ชัดเจนระหว่างราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นรวมทั้งมีกลไกป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบที่มีประสิทธิภาพทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ฯลฯ มาตรา ๘๙ รัฐต้องดำเนินนโยบายการเงิน การคลัง และงบประมาณภาครัฐ โดยยึดหลักการรักษาวินัยและความยั่งยืนทางการคลัง และการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน อย่างคุ้มค่า จัดให้มีระบบการเงินการคลังเพื่อสังคม มีระบบภาษีอากรที่มีความเป็นธรรม มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม

(๒) ภาคประชาสังคมให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการของภาครัฐสถาบันทางสังคม อาชีพ มูลนิธิ สถาบันการศึกษา หน่วยงานวิจัยต่างๆ นำเสนอผลการติดตาม วิเคราะห์ สังเคราะห์ เรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการประเทศและการปรับปรุงประสิทธิภาพกลไกการพัฒนาทั้งประเด็นธรรมาภิบาล การทุจริตคอร์รัปชันทั้งการคอร์รัปชันขนาดใหญ่และคอร์รัปชันภาคครัวเรือน การบริหารจัดการภาครัฐและการกระจายอำนาจ เพื่อรายงานข้อค้นพบและข้อเสนอแนะสู่สาธารณะ เป็นแรงกดดันให้ผู้มีอำนาจภาครัฐหันมาพิจารณา ทบทวน แนวนโยบาย มาตรการ และกลไกการทำงานต่างๆ ให้เหมาะสมมากขึ้น

๓.๒ บริบทภายนอก

๓.๒.๑ การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของโลก

องค์การสหประชาชาติประเมินสถานการณ์ว่าในช่วงปี ๒๕๔๔-๒๖๔๓ (ค.ศ. ๒๐๐๑-๒๑๐๐) จะเป็นศตวรรษแห่งผู้สูงอายุ หมายถึงการมีประชากรอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ ๑๐ ของประชากรรวมทั้งโลกโดยประเทศที่พัฒนาแล้วจะใช้ระยะเวลาที่ค่อนข้างยาวนานในการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเช่น ญี่ปุ่น อเมริกา ยุโรป ขณะที่กลุ่มประเทศกำลังพัฒนาจะมีระยะเวลาเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรดังกล่าวค่อนข้างสั้นกว่าสะท้อนถึงระยะเวลาในการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุที่สั้นกว่าประเทศพัฒนาแล้วค่อนข้างมาก โดยการเป็นสังคมผู้สูงอายุจะส่งผลให้มีการขาดแคลนแรงงานในประเทศ และมีการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวมากขึ้นนอกจากนี้ มีความต้องการสินค้าและบริการที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุมากขึ้น นับเป็นโอกาสอย่างมากสำหรับประเทศไทยที่จะพัฒนาด้านธุรกิจและลงทุนด้านการค้าและบริการ ด้านการท่องเที่ยว ที่พักอาศัย การให้บริการสุขภาพในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งเป็นโอกาสของแรงงานไทยในการไปทำงานในประเทศที่พัฒนาแล้ว

๓.๒.๒ การปรับเปลี่ยนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่รวดเร็ว

การปรับเปลี่ยนที่รวดเร็วด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบการผลิตและการค้าที่มีการใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์กลายเป็นรูปแบบการค้าที่มีบทบาทมากขึ้น มีการยกระดับกระบวนการผลิตแบบอัตโนมัติไปสู่การใช้เทคโนโลยีที่ผสมผสานระหว่าง Information Technology กับ Operational Technology หรือที่เรียกว่า Internet of Things (เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมอุปกรณ์และ เครื่องมือต่างๆ เช่น โทรศัพท์มือถือรถยนต์ ตู้เย็น โทรทัศน์ และอื่นๆ เข้าไว้ด้วยกัน) เพื่อผลิตสินค้าตามความต้องการของผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น โดยหากภาคการผลิตที่ปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีไม่ทัน ขาดการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม จะทำให้ความสามารถในการแข่งขันลดลง

๓.๒.๓ ความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคและระดับโลกที่สูงขึ้น

(๑) แนวโน้มการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้าน มีการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและเขตเศรษฐกิจพิเศษภายในประเทศ ซึ่งจะมีผลต่อทิศทางการวางแผนพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศไทย ตลอดจนการปรับเปลี่ยนกฎ ระเบียบ กติกา ด้านการค้าการลงทุนที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับเรื่องความโปร่งใส และสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

(๒) การเปิดเสรีภายใต้ข้อตกลงประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี ๒๕๕๘ จะนำมาซึ่งโอกาสที่สำคัญๆ หลายประการต่อการยกระดับศักยภาพการขยายตัวของเศรษฐกิจไทย ได้แก่ ๑) การลดข้อจำกัดในด้านอุปสงค์ในประเทศ ๒) โอกาสในการใช้ปัจจัยการผลิตและแรงงานสำหรับการพัฒนาภาคเกษตรและอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานและวัตถุดิบเข้มข้นในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนาตนเองไปสู่ระดับการผลิตที่สูงขึ้นทั้งการผลิตในประเทศและการใช้ฐานการผลิตในประเทศเพื่อนบ้านและ ๓) โอกาสในการใช้ความได้เปรียบด้านสถานที่ตั้งและด้านโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้เป็นศูนย์กลางทางการบริการและการผลิตภาคอุตสาหกรรมอนาคตในอนุภูมิภาคและในภูมิภาคในระยะต่อไป

(๓) การเปิดเสรีทางการค้ากับประเทศที่พัฒนาแล้ว จะมีการนำประเด็นด้านมาตรฐานของการค้าและบริการมาเป็นข้อกีดกันทางการค้าซึ่งผู้ประกอบการภายในประเทศโดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต้องปรับตัวเพื่อพัฒนาผลิตภาพการผลิตและรูปแบบธุรกิจ พัฒนามาตรฐานของอุตสาหกรรม ตลอดจนพัฒนาสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและมีความรับผิดชอบต่อสังคม/ชุมชนมากขึ้นโดยแรงเหวี่ยงจากกระแสการเปิดเสรีทางการค้าจะก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายเงินทุน แนวโน้มราคาสินค้าเกษตรและสินค้าขั้นปฐมแรงกดดันจากการเพิ่มขึ้นของขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆ ในอนุภูมิภาคโดยเฉพาะในการผลิตสินค้าเกษตร สินค้ากึ่งทุนและเทคโนโลยีเข้มข้น รวมทั้งแนวโน้มนโยบายและมาตรการการพัฒนาของภาครัฐที่ยังไม่ทั่วถึง ยังมีแนวโน้มที่จะตอกย้ำปัญหาความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้ให้มีความรุนแรงมากขึ้นและเป็นอุปสรรคต่อการสร้างการเติบโตของเศรษฐกิจแบบทั่วถึง (Inclusive Growth) ซึ่งเป็นปัจจัยที่จำเป็นต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่องและยั่งยืน

(๔) ตลาดเงิน ตลาดทุนและเศรษฐกิจโลกยังมีความเสี่ยงที่จะผันผวนตลอดช่วงแผนฯ ๑๒ เนื่องจาก ๑) ผลกระทบจากการปรับทิศทางนโยบายการเงินในสหรัฐอเมริกาในช่วงต้นแผนพัฒนาฯ และแนวโน้มการปรับทิศทางนโยบายการเงินในยุโรปในช่วงกลางถึงปลายแผนพัฒนาฯ และ ๒) ปัญหาการสั่งสมหนี้สาธารณะในประเทศสำคัญๆ ในช่วงหลังวิกฤติเศรษฐกิจโลกที่มีความเสี่ยงจะพัฒนาไปสู่วิกฤติและสร้างผลกระทบต่อเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจและการเงินโลกหากมาตรการปฏิรูปในประเทศสำคัญๆ ของโลกไม่ประสบความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม

(๕) ความเคลื่อนไหวของกระแสวัฒนธรรมโลก ความก้าวหน้าในการติดต่อสื่อสาร การขยายตัวของเครือข่ายทางสังคมออนไลน์ ส่งผลให้มีทั้งโอกาสและความเสี่ยง ต่อวิถีชีวิตทัศนคติ และความเชื่อในสังคม ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กระบวนการเรียนรู้ และพฤติกรรมกรการบริโภคของคนในประเทศ

๓.๒.๔ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

(๑) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) จะส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความรุนแรงมากขึ้น อุณหภูมิของโลกเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดความแห้งแล้งเป็นระยะเวลายาวนาน เกิดฝนขาดช่วง และมีฤดูกาลเปลี่ยนไป ส่งผลกระทบต่อความอุดมสมบูรณ์ของดิน ป่าไม้เกิดความเสื่อมโทรม แหล่งน้ำขาดแคลน ผลผลิตทางการเกษตรลดลงเกิดโรคระบาดในพืชและสัตว์ และอาจเกิดผลกระทบต่อสุขภาพของมนุษย์กรณีที่เกิดโรคระบาดใหม่เกิดความเสียหายต่อการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น ระบบนิเวศป่าไม้ ระบบนิเวศชายฝั่ง พื้นที่ชุ่มน้ำ เกิดการกัดเซาะชายฝั่ง และการสูญเสียแนวปะการัง การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพดังกล่าวข้างต้น จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงด้านอาหาร สุขภาพ พลังงาน และลดทอนขีดความสามารถในการพึ่งพาตนเองของชุมชน

(๒) การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศยังส่งผลให้ภัยพิบัติทางธรรมชาติมีแนวโน้มเกิดบ่อยครั้งขึ้นและมีความรุนแรงมากขึ้น ทั้งอุทกภัย ภัยแล้ง แผ่นดินไหวและดินโคลนถล่ม ส่งผลกระทบต่อภาคการผลิต การพัฒนาอุตสาหกรรม และการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ รวมทั้งวิถีการดำรงชีวิตของประชาชน นอกจากนี้ ข้อตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจะทวีความเข้มข้นและเป็นแรงกดดันให้ประเทศไทยต้องเตรียมพร้อมรับภาระในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกภายใต้กระแสการแข่งขันทางการค้า

๓.๒.๕ วาระการพัฒนาของโลกภายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕ (Post ๒๐๑๕ Agenda)

ประเด็นสำคัญของวาระการพัฒนาโลกภายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕ คือ การจัดทำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในกรอบสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals–SDGs) ในช่วงเวลา ๑๕ ปี โดยสหประชาชาติให้การรับรองแล้วเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๗ ประกอบด้วยเป้าประสงค์ (Goal) จำนวน ๑๗ ข้อ และเป้าหมาย (Target) จำนวน ๑๖๙ ข้อ ซึ่งจะส่งผลกระทบกับการวางแนวทางการพัฒนาประเทศในอนาคตที่ต้องเน้นขจัดความยากจนให้หมดไป ประชาชนมีสุขภาพที่ดี มีระบบการศึกษา มีความเท่าเทียมกันทางเพศส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจแบบยั่งยืน มีระบบโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ยั่งยืน ลดความไม่เท่าเทียมกันทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคแบบยั่งยืน เตรียมความพร้อมในการรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สงวนรักษาทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ มีการจัดการทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน ส่งเสริมให้สังคมมีความสุข มีความยุติธรรม และส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาในระดับโลกร่วมกัน

๔ กรอบวิสัยทัศน์และเป้าหมาย

๔.๑ กรอบวิสัยทัศน์แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จากสถานะของประเทศและบริบทการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่ประเทศกำลังประสบอยู่ ทำให้การกำหนดวิสัยทัศน์แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ยังคงมีความต่อเนื่องจากวิสัยทัศน์แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ และกรอบหลักการของการวางแผนที่น้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม การพัฒนาที่ยึดหลักสมดุล ยั่งยืน โดยวิสัยทัศน์ของการพัฒนาในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ต้องให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่มุ่งสู่การเปลี่ยนผ่านประเทศไทยจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง มีความมั่นคง และยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ระยะยาว “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ของประเทศ

๔.๒ การกำหนดตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ของประเทศ (Country Strategic Positioning) เป็นการกำหนดตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ของประเทศที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติที่ สคช. ได้จัดทำขึ้นประเทศไทยเป็น

ประเทศรายได้สูงที่มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม เป็นศูนย์กลางด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ของภูมิภาค
สู่ความเป็นชาติการค้าและบริการ (Trading and Service Nation) เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์และ
เกษตรปลอดภัย แหล่งอุตสาหกรรมสร้างสรรค์และนวัตกรรมสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๓ เป้าหมาย

๔.๓.๑ การหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลางสู่รายได้สูง

- (๑) เศรษฐกิจขยายตัวเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕.๐
- (๒) ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อหัว (GDP Per Capita) และรายได้ประชาชาติต่อหัว (GNP Per Capita) ณ สิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ในปี ๒๕๕๖ เพิ่มขึ้นเป็น ๓๑๗,๐๕๑ บาท (๙,๓๒๕ ดอลลาร์ สรอ.) และ ๓๐๑,๑๙๙ บาท (๘,๘๕๕ ดอลลาร์ สรอ.) ต่อคนต่อปี
- (๓) ผลิตภาพการผลิตเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าเฉลี่ยร้อยละ ๒.๕ ต่อปี
- (๔) การลงทุนรวมขยายตัวไม่ต่ำกว่าเฉลี่ยร้อยละ ๘.๐ (การขยายตัวของการลงทุนภาครัฐไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๑๐.๐ และการลงทุนของภาคเอกชนขยายตัวไม่ต่ำกว่าเฉลี่ยร้อยละ ๗.๕ ในขณะที่ปริมาณการส่งออกขยายตัวเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๔.๐ ต่อปี)

๔.๓.๒ การพัฒนาศักยภาพคนให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศและการสร้างสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ

- (๑) ประชาชนทุกช่วงวัยมีความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม (Socio-Economic Security) และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- (๒) การศึกษาและการเรียนรู้ได้รับการพัฒนาคุณภาพ
- (๓) สถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็งเป็นฐานรากที่เอื้อต่อการพัฒนาคน

๔.๓.๓ การลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

- (๑) การกระจายรายได้มีความเท่าเทียมกันมากขึ้น
- (๒) บริการทางสังคมมีคุณภาพและมีการกระจายอย่างทั่วถึง

๔.๓.๔ การสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- (๑) รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร สร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม
- (๒) ขับเคลื่อนประเทศสู่เศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- (๓) เพิ่มขีดความสามารถในการรับมือภัยพิบัติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- (๔) เพิ่มประสิทธิภาพและเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๕) มีการบริหารจัดการน้ำให้สมดุลระหว่างการอุปสงค์และอุปทานของน้ำ

๔.๓.๕ การบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ

- (๑) การบริหารงานภาครัฐที่โปร่งใส เป็นธรรม มีประสิทธิภาพ และมีส่วนร่วม
- (๒) จัดการทุจริตคอร์รัปชัน
- (๓) มีการกระจายอำนาจที่เหมาะสม

๕ แนวทางการพัฒนา

๕.๑ การยกระดับศักยภาพการแข่งขันและการหลุดพ้นกับดักรายได้ปานกลางสู่รายได้สูง

๕.๑.๑ การส่งเสริมด้านการวิจัยและพัฒนา

พัฒนาสถานะแวดล้อมของการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ทั้งด้านการลงทุนในการวิจัยและพัฒนา ด้านบุคลากรวิจัย ด้านโครงสร้างพื้นฐาน และด้านการบริหารจัดการ รวมทั้ง

สนับสนุนและผลักดันให้ผู้ประกอบการมีบทบาทหลักด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลอดจนผลักดันงานวิจัยและพัฒนาให้ใช้ประโยชน์อย่างแท้จริงทั้งเชิงพาณิชย์และสาธารณะโดยให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

๕.๑.๒ การพัฒนาผลิตภาพแรงงาน

สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนากำลังคนและแรงงานให้มีทักษะความรู้และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและรองรับการเปิดเสรีของประชาคมอาเซียนโดยยกระดับและพัฒนาสมรรถนะแรงงานไทยด้วยเทคโนโลยี เร่งรัดให้แรงงานทั้งระบบมีการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานเพื่อสามารถแข่งขันในตลาดแรงงานได้ สนับสนุนให้แรงงานและปัจจัยการผลิตมีความยืดหยุ่นในการเคลื่อนย้ายระหว่างสาขาการผลิตและระหว่างพื้นที่การผลิต เพื่อให้แรงงานสามารถเคลื่อนย้ายไปสู่สาขาการผลิตที่มีผลิตภาพการผลิตสูงสุด และสนับสนุนให้ผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมและบริการจัดทำกรอบคุณวุฒิจำเป็นและมาตรฐานฝีมือแรงงานให้เป็นมาตรฐานที่เชื่อมโยงกันเพื่อยกระดับทักษะของแรงงานไทย

๕.๑.๓ การส่งเสริมผู้ประกอบการที่เข้มแข็งและพาณิชย์ดิจิทัล

พัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการให้มีความยืดหยุ่นสามารถปรับตัวและดำเนินธุรกิจท่ามกลางการดำเนินนโยบายและมาตรการการกีดกันทางการค้าในรูปแบบต่างๆ เพิ่มสัดส่วนความเป็นเจ้าของคนไทยและสนับสนุนให้มีการขยายตลาดที่มีแบรนด์สินค้าและช่องทางการตลาดที่เป็นของตนเองมากขึ้น ตลอดจนพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมและบริการเพื่อเข้าสู่การเป็นศูนย์กลางการผลิต บริการและอุตสาหกรรมดิจิทัล

๕.๑.๔ การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานเร่งลงทุนและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งเพื่อเชื่อมโยงพื้นที่

เศรษฐกิจในประเทศและต่างประเทศ ทั้งการพัฒนาและปรับปรุงโครงข่ายรถไฟให้เป็นโครงข่ายหลักในการเดินทางและขนส่งของประเทศ พัฒนาโครงข่ายระบบขนส่งสาธารณะและโครงข่ายทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง ขยายขีดความสามารถของท่าอากาศยานหลักของประเทศ พัฒนาท่าเรือที่มีศักยภาพให้เป็นท่าเรืออิเล็กทรอนิกส์เต็มรูปแบบ รวมทั้งพัฒนาและปรับปรุงระบบโทรคมนาคมของประเทศ ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมที่เกิดจากลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น อุตสาหกรรมซ่อมบำรุงและผลิตชิ้นส่วนอากาศยาน และอุตสาหกรรมระบบราง เป็นต้น เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กับประเทศในการเป็นฐานการผลิตในภูมิภาคอาเซียน

๕.๑.๕ การปรับโครงสร้างการผลิต

ปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตร โดยการปรับเปลี่ยนจากการผลิตสินค้าเกษตรขั้นปฐมเป็นสินค้าเกษตรแปรรูปที่มีมูลค่าสูงมีคุณภาพและมาตรฐานสากล สามารถสร้างความเชื่อมโยงทางด้านวัตถุดิบกับประเทศเพื่อนบ้านและลดระดับการผลิตสินค้าขั้นปฐมที่สูญเสียขีดความสามารถในการแข่งขัน ลงสู่ระดับที่จำเป็นสำหรับการสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารและพลังงาน จัดระบบการผลิตให้สอดคล้องกับศักยภาพพื้นที่และความต้องการของตลาดตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำทั้งด้านกายภาพและเศรษฐกิจ รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มทางการเกษตรจากกิจการเจ้าของคนเดียวเป็นการประกอบการในลักษณะสหกรณ์ ห้างหุ้นส่วน และบริษัทเพื่อให้เกิดการประหยัดจากขนาด พิจารณาพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และแหล่งน้ำ ใช้เทคโนโลยีการผลิตในระดับที่เหมาะสม ใช้กลไกตลาดในการป้องกันความเสี่ยง ตลอดจนส่งเสริมและเร่งขยายผลแนวความคิดการทำเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และระบบเกษตรกรรมยั่งยืนปรับโครงสร้างการผลิตภาคบริการโดยเร่งพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งให้เกิดความเชื่อมโยงกันเป็นโครงข่ายทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศเร่งพัฒนาท่าเทียบเรือขนาดใหญ่เพื่อรองรับการเติบโตของการท่องเที่ยวทางทะเล ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้ครอบคลุมและทันสมัย ทั้งการควบคุมกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวและส่งเสริมการท่องเที่ยวและกำหนดและจัดทำกฎหมายเพื่อยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวของไทยสู่สากลและรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวให้สามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาเชิงพื้นที่ในลักษณะกลุ่มคลัสเตอร์ท่องเที่ยว โดยสนับสนุนการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่ที่มีความเชื่อมโยงทั้งทางกายภาพ วิถีชีวิต/วัฒนธรรมท้องถิ่นและกิจกรรมการท่องเที่ยว ตลอดจน

ส่งเสริมการสร้าง ความเชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน ทั้งประเทศที่มีพรมแดนติดกันและประเทศที่มีโครงข่ายคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาแบบองค์รวมทั้งระบบพัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมอนาคตเพื่อเป็นแหล่งการถ่ายทอดเทคโนโลยี เชื่อมโยงการผลิตกับอุตสาหกรรมที่เป็นฐานรายได้ประเทศ และเป็นกลไกการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยให้เข้าสู่การเป็นศูนย์กลางการผลิตและบริการทั้งในระดับอนุภูมิภาคและในภูมิภาคอาเซียน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สนับสนุนการขยายตัวด้านการค้าการลงทุน เช่น โลจิสติกส์ และพลังงาน รวมทั้งปัจจัยสนับสนุนการลงทุนอื่นๆ เช่น ลดอุปสรรคการเคลื่อนย้ายเงินทุนระหว่างประเทศ เป็นต้น ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ทั้งภาคการผลิต การตลาด การบริหารจัดการการเงิน และโลจิสติกส์ เชื่อมโยงเศรษฐกิจดิจิทัล ในการอำนวยความสะดวกทางการค้าการลงทุนด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ และสนับสนุนการลงทุนเพื่อสร้างเศรษฐกิจและสังคมแห่งปัญญาและการเรียนรู้ มุ่งเน้นการพัฒนาธุรกิจเชิงสร้างสรรค์ การลงทุนที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การประหยัดพลังงานและการใช้พลังงานทดแทน การลงทุน ด้านการวิจัยและพัฒนาเชิงพาณิชย์ การจัดตั้งสำนักงานใหญ่ข้ามประเทศ บริษัทการค้าระหว่างประเทศ รวมทั้งการให้ความสำคัญเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมและการตอบแทน ผู้สังคมขององค์กร และกิจการเพื่อสังคม

๕.๒ การพัฒนาศักยภาพคนตามช่วงวัยและการปฏิรูประบบเพื่อสร้างสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ

๕.๒.๑ การพัฒนาศักยภาพคนในทุกช่วงวัยให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ โดยช่วงวัยเด็กตั้งแต่แรกเกิดให้มีพัฒนาการที่สมวัยในทุกด้าน วัยเรียน วัยรุ่นให้มีทักษะการเรียนรู้ ทักษะชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นภายใต้บริบทสังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม วัยแรงงานให้มีการพัฒนาระดับสมรรถนะฝีมือแรงงานเพื่อสร้างผลิตภาพเพิ่มให้กับประเทศ วัยผู้สูงอายุให้มีการทำงานที่เหมาะสมตามศักยภาพและประสบการณ์ มีรายได้ในการดำรงชีวิต มีการสร้างเสริมและฟื้นฟูสุขภาพเพื่อป้องกันหรือชะลอความทุพพลภาพและโรคเรื้อรังต่างๆ ที่จะก่อให้เกิดภาระแก่ปัจเจกบุคคล ครอบครัว และระบบบริการสุขภาพ

๕.๒.๒ การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ เท่าเทียมและทั่วถึง โดย

(๑) ปฏิรูประบบบริหารจัดการทางการศึกษา โดยปรับระบบบริหารจัดการการศึกษาใหม่ เพื่อสร้างความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ (Accountability)

(๒) ปฏิรูประบบการคลังด้านการศึกษา เพื่อเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโดยการจัดสรรงบประมาณตรงสู่ผู้เรียน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนในการจัดการศึกษา

(๓) พัฒนาคุณภาพครูทั้งระบบ ตั้งแต่กระบวนการผลิต สรรหา และการคัดเลือกให้ได้คนดีคนเก่งรวมทั้งระบบการประเมินและรับรองคุณภาพที่เน้นผลลัพธ์จากตัวผู้เรียน และ

(๔) ปฏิรูประบบการเรียนรู้ โดยมุ่งจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสมรรถนะกำลังคนทั้งระบบการศึกษา ตั้งแต่ระดับปฐมศึกษาจนถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาสื่อเพื่อการเรียนรู้ ปรับหลักสูตรและผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของตลาด การวิจัยและการใช้เทคโนโลยีและสื่อเพื่อการเรียนรู้

๕.๒.๓ การพัฒนาด้านสุขภาพ โดยส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทาง เพื่อรองรับการเป็นสังคมผู้สูงอายุทั้งในด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพและที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุยกระดับการบริหารจัดการระบบสุขภาพเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความยั่งยืนในระยะยาวโดยพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรด้านสาธารณสุข บูรณาการระบบหลักประกันสุขภาพภาครัฐให้เกิดความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากร และส่งเสริมการอภิบาลระบบสุขภาพในรูปแบบเครือข่ายที่มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน พัฒนาศักยภาพของประเทศไทยสู่การเป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติทั้งในด้านศูนย์กลางบริการสุขภาพ (Medical Service Hub) ศูนย์กลางบริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพ (Wellness Hub) ศูนย์กลางยาและผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ (Product Hub) และศูนย์กลางบริการวิชาการและงานวิจัย (Academic Hub) เพื่อนำรายได้กลับมาใช้ยกระดับคุณภาพบริการสาธารณสุขภายในประเทศรวมทั้งส่งเสริมการให้ความสำคัญกับมิติสุขภาพในทุกนโยบายสาธารณะ

(Health in All Policies) เพื่อให้การขับเคลื่อนนโยบายของทุกภาคส่วนตระหนักถึงผลกระทบของนโยบายสาธารณะที่มีต่อสุขภาพของประชาชน

๕.๒.๔ การสร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการดำรงชีพในสังคมสูงวัย โดยการปรับปรุงสภาพแวดล้อมและความจำเป็นทางกายภาพให้เหมาะกับวัย และการพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุในรูปแบบที่หลากหลายทั้งในด้านการจัดบริการสุขภาพและสวัสดิการสังคมอย่างบูรณาการ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งพัฒนาชุมชนที่มีศักยภาพและความพร้อมให้ เป็นต้นแบบของการดูแลผู้สูงอายุเพื่อขยายผลไปสู่ชุมชนอื่น ตลอดจนการพัฒนา นวัตกรรมในการใช้ชีวิตประจำวันสำหรับผู้สูงอายุ

๕.๓ การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

๕.๓.๑ การยกระดับรายได้และสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ มุ่งเน้นการเพิ่มผลิตภาพแรงงาน โดยสนับสนุนให้แรงงานมีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้และพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานอย่างมีมาตรฐาน ปรับโครงสร้างค่าจ้างแรงงานให้ชัดเจนและสะท้อนทักษะฝีมือแรงงานอย่างแท้จริง เร่งผลักดันให้การใช้ระบบมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพและมาตรฐานฝีมือแรงงานในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ เพิ่มผลิตภาพทางการผลิตของเกษตรกรรายย่อย โดยสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาและการผลิตทางการเกษตรที่สอดคล้องกับพื้นที่สร้างหลักประกันรายได้แทนการอุดหนุนด้านราคาสินค้าเกษตร ลดต้นทุนทางการเกษตรโดยสนับสนุนปัจจัยการผลิต

๕.๓.๒ การจัดบริการทางสังคมให้ทุกคนตามสิทธิขั้นพื้นฐาน และเน้นการสร้างภูมิคุ้มกันระดับปัจเจก โดย (๑) พัฒนาระบบบริการสาธารณะให้มีคุณภาพและมีช่องทางการเข้าถึงอย่างหลากหลาย โดยเฉพาะระบบบริการสาธารณสุขและการศึกษาขั้นพื้นฐาน สวัสดิการสังคม และกระบวนการยุติธรรม (๒) สนับสนุนการจัดหาที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้น้อยและการเข้าถึงระบบสาธารณสุขปฐมภูมิ กำหนดเป็นนโยบายที่อยู่อาศัยแห่งชาติ และเมืองน่าอยู่ พัฒนาโครงการที่อยู่อาศัยแก้ปัญหาชุมชนแออัดในเมืองโดยดำเนินการร่วมกับภาคธุรกิจเอกชน และ (๓) การจัดรูปแบบสวัสดิการพื้นฐานที่จำเป็นและเหมาะสมตามกลุ่มเป้าหมาย (Customized Welfare) ที่คำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน โดยมีแนวทางการรับภาระค่าใช้จ่ายร่วมกัน (Cost Sharing)

๕.๓.๓ การสร้างความเสมอภาคในการเข้าถึงทรัพยากร โดยปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร สนับสนุนให้เกษตรกรรายย่อยที่ไร้ที่ดินทำกินและยากจนได้มีที่ดินเป็นของตนเองหรือมีสิทธิทำกินในที่ดินปฏิรูประบบการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบและเข้าถึงพื้นที่เป้าหมายได้อย่างแท้จริงด้วยการผลักดัน พรบ.ทรัพยากรน้ำและบูรณาการแผนงานและงบประมาณร่วมกันของหน่วยงาน และสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม รวมทั้งปรับโครงสร้างภาษีที่เป็นธรรม เช่น ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ภาษีมรดก และภาษีสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

๕.๓.๔ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาค การคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐาน และการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียมโดยการเสริมศักยภาพและความเข้มแข็งด้านกฎหมายให้แก่ประชาชน รวมทั้งการปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมายเพื่อลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ เช่น กฎหมายป่าชุมชนกฎหมายภาษีมรดกกฎหมายที่ดิน เป็นต้น

๕.๔ การรองรับการเชื่อมโยงภูมิภาคและความเป็นเมือง

๕.๔.๑ การลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกของเมือง เตรียมความพร้อมรองรับความเป็นเมือง ทั้งด้านการบริหารจัดการด้านผังเมืองด้านสาธารณสุขปฐมภูมิ สาธารณูปการ ระบบคมนาคมขนส่ง ระบบบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ระบบการศึกษาและระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน มีคุณภาพและเพียงพอต่อความต้องการของคนในเมือง รวมทั้งเสริมสร้างความสามารถในการบริหารจัดการเมืองตามระดับการพัฒนา

๕.๔.๒ การพัฒนาด้านการขนส่งและโลจิสติกส์เชื่อมโยงกับเพื่อนบ้าน ส่งเสริมและเร่งรัดการพัฒนา ระบบการบริหารจัดการโลจิสติกส์ของประเทศเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศทั้งด้านการค้า

การลงทุน และการบริการ โดยคำนึงถึงการเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Logistics) สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในห่วงโซ่อุปทาน และปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ รวมทั้งปรับลดกระบวนการด้านอำนวยความสะดวกทางการค้า ขนส่ง และโลจิสติกส์ให้มีความสะดวกและมีประสิทธิภาพต่อภาคธุรกิจอย่างแท้จริง

๕.๔.๓ การส่งเสริมการลงทุน การค้าชายแดน และการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ให้ความสำคัญกับนโยบายส่งเสริมการลงทุนและการค้าชายแดนเพื่อดึงดูดให้นักลงทุนในภูมิภาคเข้ามาลงทุนในไทยและประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งส่งเสริมการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ชายแดนโดยให้ความสำคัญกับการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมการลงทุนและสิทธิประโยชน์ การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว และการให้บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกด้านการค้าชายแดนและการผ่านแดนระหว่างไทยกับประเทศในภูมิภาคมากขึ้น

๕.๕ การสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๕.๕.๑ การรักษาทุนทางธรรมชาติเพื่อการเติบโตสีเขียว ใช้ประโยชน์จากทุนธรรมชาติ โดยคำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัว ปกป้องรักษาทรัพยากรป่าไม้ โดยสนธิกำลังของทุกภาคส่วนนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ บังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม เพิ่มพื้นที่ป่าไม้โดยส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าทางเศรษฐกิจระยะยาว อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม รวมทั้งผลักดันแนวทางการประเมินมูลค่าของระบบนิเวศและการสร้างรายได้จากการอนุรักษ์ จัดสรรที่ดินให้แก่ผู้ยากไร้ กระจายการถือครองที่ดิน จัดทำฐานข้อมูลที่ดินเพื่อการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ การจัดเก็บภาษีที่ดินในอัตราก้าวหน้า กำหนดเพดานการถือครองที่ดินที่เหมาะสมและกำหนดมาตรการป้องกันการถือครองที่ดินของคนต่างชาติ บริหารจัดการน้ำเพื่อให้เกิดความยั่งยืนบูรณาการระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นระบบ สร้างศูนย์ข้อมูลทรัพยากรน้ำ จัดตั้งองค์กรบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่ เช่น คณะกรรมการลุ่มน้ำ และองค์กรผู้ใช้น้ำ คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ลดความขัดแย้งเชิงนโยบายระหว่างการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การท่องเที่ยว การประมง และวิถีชีวิตของชุมชนบริหารจัดการแร่โดยกำหนดปริมาณที่เหมาะสมในการนำแร่มาใช้ประโยชน์ คำนึงถึงความจำเป็นและมูลค่าในอนาคตบังคับใช้มาตรการควบคุมผลกระทบจากการทำเหมืองแร่ที่ก่อมลพิษต่อสภาพแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชน

๕.๕.๒ การส่งเสริมการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สร้างระบบหมุนเวียนวัสดุที่ใช้แล้ว ที่มีประสิทธิภาพ ขับเคลื่อนสู่ Zero Waste Society ผ่านมาตรการต่างๆ เช่น การปฏิรูประบบภาษีและค่าธรรมเนียมเพื่อสิ่งแวดล้อม การศึกษาเพื่อสิ่งแวดล้อม มาตรฐานและฉลากสินค้า เป็นต้น

๕.๕.๓ การส่งเสริมการผลิต การลงทุน และการสร้างงานสีเขียว เพื่อยกระดับประเทศสู่เศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนากลยุทธ์อุตสาหกรรมสีเขียว ส่งเสริมผู้ประกอบการให้สามารถปรับระบบ ห่วงโซ่อุปทานหรือห่วงโซ่คุณค่าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Supply Chain/Green Value Chain) ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมภาคบริการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย เพื่อให้ประเทศไทยมีศักยภาพให้มีความก้าวหน้ามากขึ้นในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

๕.๕.๔ การจัดการมลพิษและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ด้วยการเร่งรัดการควบคุมมลพิษทั้งทางอากาศ ชยะ น้ำเสีย และของเสียอันตราย ที่เกิดจากการผลิตและบริการ เพื่อสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีให้กับประชาชน เร่งรัดแก้ไขปัญหามลพิษการจัดการขยะเป็นลำดับแรก โดยส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ให้มากที่สุด เร่งกำจัดขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดในพื้นที่วิกฤต สร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่เหมาะสม เน้นการแปรรูปเป็นพลังงาน สร้างวินัยของคนในชาติมุ่งสู่การจัดการที่ยั่งยืน โดยให้ความรู้แก่ประชาชน และการบังคับใช้กฎหมาย

๕.๕.๕ การพัฒนาความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ ผลักดันการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของอาเซียน หาแนวทางการร่วมมือกับอาเซียนและอนุ

ภูมิภาคลุ่มน้ำโขงในประเด็นการขนส่งข้ามพรมแดน การเคลื่อนย้ายแรงงาน การบริหารจัดการพลังงานและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

๕.๕.๖ การเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงด้านภัยพิบัติ เพิ่มขีดความสามารถในการรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพิ่มศักยภาพในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้กับทุกภาคส่วน ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อลดผลกระทบและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พัฒนาระบบฐานข้อมูลและระบบการเตือนภัย ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ ให้ความสำคัญกับการป้องกันน้ำท่วม วางแผนป้องกันเมืองและพื้นที่ชายฝั่ง พัฒนาเมืองที่สามารถปรับตัวและยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Resilience City) การให้บริการของระบบนิเวศ ส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชนในการรับมือภัยพิบัติโดยสร้างแนวป้องกันตามธรรมชาติ และการจัดทำแผนธุรกิจต่อเนื่อง รวมทั้งการพัฒนาระบบการจัดการภัยพิบัติให้มีประสิทธิภาพพร้อมรองรับแนวโน้มการเกิดภัยพิบัติที่รุนแรงในอนาคต

๕.๖ การบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ

๕.๖.๑ การสร้างความโปร่งใส ในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติราชการ โดยให้มีช่องทางให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึง เข้าตรวจสอบข้อมูลของภาคราชการและร้องเรียนได้ เช่น ข้อมูลการประกวดราคาจัดซื้อจัดจ้าง โครงการของทางราชการ ข้อมูลการประมูลโครงการ ผู้ชนะการประมูลและราคาปิดประมูลข้อมูลความก้าวหน้าตามกระบวนการยุติธรรม เช่น คดีที่ไม่ดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาล คดีทุจริตคอร์รัปชันและคดีที่ประชาชนให้ความสนใจในแต่ละยุคสมัย ฯลฯ

๕.๖.๒ การพัฒนาบุคลากรภาครัฐ ให้มีความเป็นมืออาชีพและเพียงพอต่อการขับเคลื่อนภารกิจภาครัฐร่วมกับภาคเอกชนและภาคประชาสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้ระบบราชการเล็กกะทัดรัดแต่มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพสูง

๕.๖.๓ การสร้างรูปแบบการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เหมาะสม สามารถรับมือการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเป็นแกนหลักในการประสานเครือข่ายและเชื่อมโยงภาคส่วนต่างๆ ในระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๖.๔ การสร้างระบบตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ สร้างผลงานที่มีคุณภาพรวดเร็วและน่าเชื่อถือ สามารถเป็นเครื่องมือให้กับคณะรัฐมนตรีประกอบการตัดสินใจในเชิงนโยบายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการติดตาม ประเมินผลโครงการใหญ่ๆ ที่มีการใช้จ่ายงบประมาณเป็นจำนวนมาก และเป็นโครงการที่มีผลกระทบในวงกว้าง

ทิศทางและกรอบยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔)

๑.๑ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ยึดโยงกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๗๗) ขณะนี้รัฐบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติขึ้นมาเพื่อยกร่างยุทธศาสตร์ชาติเบื้องต้น โดยมีเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและรองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นกรรมการในคณะกรรมการฯ ดังกล่าวด้วย โดยในเบื้องต้นได้กำหนดวิสัยทัศน์ในกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๗๗) ไว้ว่า “ประเทศไทยมีความ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติที่จะใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๑) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง (๒) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการ

แข่งขัน (๓) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน (๔) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม (๕) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ (๖) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

เพื่อให้ทุกภาคส่วนในสังคมมีความตระหนักถึงเป้าหมายอนาคตของประเทศไทยร่วมกัน และเกิดการรวมพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อการสร้างและรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติและบรรลุนิวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติที่กล่าวข้างต้น จึงจำเป็นต้องมีการถ่ายทอดแนวทางการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลาอย่างบูรณาการ หน่วยงานภาครัฐที่ทำหน้าที่กำหนดแผนและยุทธศาสตร์ในระดับต่างๆ ควรจะยึดกรอบการพัฒนาที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติเป็นแนวทางในการพัฒนา ดังนั้น แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จึงนำวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติมาเป็นวิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ และนำยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้ง ๖ ด้านที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติมาเป็นแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ โดยจะกำหนดยุทธศาสตร์ให้ตอบสนองกับบริบทการพัฒนาที่จะเกิดขึ้นในช่วง ๕ ปีแรกของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เป็นสำคัญ

๑.๒ การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒

๑) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ พัฒนาคอนทุกช่วงวัยเพื่อให้คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยเฉพาะการพัฒนาและดูแลผู้สูงอายุที่จะมีสัดส่วนสูงขึ้นในสังคมสูงวัยทั้งการสร้างงานที่เหมาะสม การฟื้นฟูและดูแลสุขภาพเพื่อชะลอความทุพพลภาพและโรคเรื้อรัง การสร้างสภาพแวดล้อมและนวัตกรรมที่เอื้อต่อสังคมสูงวัย มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพคนเพื่อเป็นฐานการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและรองรับการลดลงของขนาดกำลังแรงงาน โดยการยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ การป้องกันและควบคุมปัจจัยทางสังคมที่กำหนดสุขภาพเพื่อสร้างสุขภาวะที่ดี การสร้างความอยู่ดีมีสุขให้ครอบครัวไทย รวมทั้งการเสริมสร้างบทบาทของสถาบันทางสังคมและทุนทางวัฒนธรรมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสังคม

๒) ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคม มุ่งเน้นการลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติเพื่อสร้างความปรองดองในสังคม การสร้างโอกาสให้ทุกคนในสังคมไทยสามารถเข้าถึงทรัพยากรแหล่งทุนในการประกอบอาชีพ เพื่อยกระดับรายได้และขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก การเข้าถึงบริการทางสังคมของรัฐอย่างมีคุณภาพ ทัวถึง และเป็นธรรม อาทิ การสร้างโอกาสการเข้าถึงการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคนได้เต็มตามศักยภาพสามารถประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้โดยมีความใฝ่รู้และทักษะที่เหมาะสม เน้นการเรียนรู้เพื่อสร้างสัมมาชีพในพื้นที่ การจัดรูปแบบบริการสุขภาพและสวัสดิการทางสังคมขั้นพื้นฐานที่จำเป็นและเหมาะสมตามกลุ่มเป้าหมาย การพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพและมีช่องทางการเข้าถึงที่หลากหลาย รวมทั้งการพัฒนาระบบยุติธรรมชุมชนการเพิ่มศักยภาพกองทุนยุติธรรมเพื่อสร้างโอกาสการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาค ซึ่งจะนำไปสู่การลดความยากจนและความเหลื่อมล้ำอันจะนำไปสู่การลดความขัดแย้งในสังคมไทย

๓) ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการนโยบายการเงินและนโยบายการคลัง โดยรวมถึงการปฏิรูปภาษีทั้งระบบเพื่อรักษาเสถียรภาพและเพิ่มประสิทธิภาพของระบบเศรษฐกิจการปรับโครงสร้างทั้งห่วงโซ่คุณค่าในภาคเกษตรอุตสาหกรรม บริการ การลงทุน เพื่อต่อยอดการสร้างมูลค่าเพิ่มของสาขาการผลิตและบริการที่เป็นฐานการเติบโตทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน พร้อมทั้งวางรากฐานการพัฒนาทุนมนุษย์ องค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมรวมทั้งกฎระเบียบเพื่อสร้างความเข้มแข็งของสาขาการผลิตและบริการใหม่ และเศรษฐกิจดิจิทัลภายใต้เงื่อนไข

การรักษาสิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์จากศักยภาพของพื้นที่โดยเฉพาะภาคการผลิตและบริการที่มีศักยภาพที่จะเป็นฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาประเทศในอนาคต เช่น อุตสาหกรรมแปรรูปเกษตรและอาหาร อุตสาหกรรมและบริการสร้างสรรค์ อุตสาหกรรมบนฐานชีวภาพ อุตสาหกรรมอากาศยาน อุตสาหกรรมระบบราง อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ ธุรกิจบริการสุขภาพ ธุรกิจบริการทางการเงิน ธุรกิจการจัดประชุมและนิทรรศการ นานาชาติ ธุรกิจภาพยนตร์ การศึกษานานาชาติ ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ศูนย์ปฏิบัติการประจำภูมิภาค เป็นต้น

ทั้งนี้ โดยจะให้ความสำคัญกับรูปแบบการพัฒนาในรูปแบบคลัสเตอร์ การสร้างความเชื่อมโยงการผลิตและบริการ การพัฒนา SMEs และการสร้างผู้ประกอบการและเกษตรกรรุ่นใหม่ รวมถึงการสร้างศักยภาพของลูกหลานเกษตรกร โดยจะต้องพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์ทั้งทุนมนุษย์ โครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม การบริหารจัดการและการปรับปรุงกฎระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกต่อการค้า การลงทุน เพื่อรองรับการพัฒนาประเทศสู่ความเป็นชาติการค้า อันจะเป็นการสนับสนุนให้เศรษฐกิจในภาพรวมขยายตัวได้ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๕ ซึ่งเป็นปฐมบทของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยเข้าสู่การเป็นประเทศรายได้สูง ที่มีการพัฒนาที่ยั่งยืนภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติในระยะยาว

๔) ยุทธศาสตร์ด้านการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน มุ่งอนุรักษ์ฟื้นฟูสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม บริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพ ภายใต้ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ แก้ไขปัญหาวิกฤตสิ่งแวดล้อมโดยเร่งรัดแก้ไขปัญหามลพิษ การจัดการขยะ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดร้อยละ ๒๐ ตามเป้าหมายระยะยาว พัฒนาการผลิตให้มีประสิทธิภาพ ลดการใช้พลังงาน เพื่อปรับตัวไปสู่รูปแบบของการผลิตและการบริโภคคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น รวมทั้งยกระดับความสามารถในการป้องกันผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติธรรมชาติ ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ทั้งนี้เพื่อวางรากฐานและสนับสนุนให้ประเทศมีการเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน

๕) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคงและยั่งยืน ให้ความสำคัญกับความมั่นคงที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพให้ประเทศสามารถรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตโดยมีสาระครอบคลุม ดังนี้ (๑) สถาบันหลักของชาติให้ดำรงอยู่อย่างมั่นคงเป็นจุดยึดเหนี่ยวของสังคม (๒) ความสามัคคีของคนในชาติ ลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติและสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม (๓) ความสงบสุขและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในทุกพื้นที่ (๔) การบริหารจัดการความมั่นคงชายแดนชายฝั่งทะเล เสริมสร้างและพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคง (๕) สร้างความเชื่อมั่นและพัฒนาความร่วมมือในกลุ่มประเทศอาเซียนและประชาคมโลกเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติให้สามารถป้องกันแก้ไขปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติ ภัยก่อการร้าย (๖) เสริมสร้างความมั่นคงทางเทคโนโลยีสารสนเทศและไซเบอร์ (๗) รักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และปกป้อง รักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (๘) เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร พลังงานและน้ำ โดยการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการ (๙) เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศ การรักษาความสงบภายใน และความมั่นคงระหว่างประเทศ รวมทั้งพัฒนาระบบข่าวกรองให้มีประสิทธิภาพ (๑๐) พัฒนาระบบการเตรียมพร้อมแห่งชาติและระบบบริหารจัดการภัยพิบัติ (๑๑) การบริหารจัดการยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ให้เกิดผลในทางปฏิบัติในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม พัฒนาระบบการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง รวมทั้งสนับสนุนงานศึกษา วิจัย พัฒนาด้านความมั่นคง

๖) ยุทธศาสตร์ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพและธรรมาภิบาลในภาครัฐ เพื่อให้การบริหารจัดการภาครัฐมีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบและตรวจสอบได้อย่างเป็นธรรมรวมทั้งประชาชนมีส่วนร่วม มีการกระจายอำนาจ และแบ่งภารกิจรับผิดชอบที่เหมาะสมระหว่างส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่นโดยมีประเด็นการพัฒนาสำคัญ ประกอบด้วย การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ การปรับปรุงการให้บริการภาครัฐผ่านเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ (E-Government) การปรับปรุงกระบวนการงบประมาณและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตามตรวจสอบการเงินการคลังภาครัฐ การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นโดยการปรับโครงสร้างการบริหารงานท้องถิ่นให้เอื้อต่อการกระจายอำนาจที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน เพื่อให้ประเทศไทยปราศจากการคอร์รัปชัน ซึ่งจะเป็นปัจจัยสนับสนุนสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ให้ประสบผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ตามกรอบในอนุสัญญาประเทศไทยปี ๒๕๗๗

๗) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จะมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง การเชื่อมโยงเครือข่ายโทรคมนาคม และการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ พื้นที่เมืองการเชื่อมโยงการเดินทางและขนส่งสินค้าระหว่างประเทศที่ได้มาตรฐาน การพัฒนาความมั่นคงด้านพลังงานและการผลิตพลังงานทดแทน การสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ห่างไกล และการใช้ประโยชน์จากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสร้างอุตสาหกรรมใหม่ของประเทศ ได้แก่ อุตสาหกรรมระบบรางอุตสาหกรรมซ่อมบำรุงและการผลิตชิ้นส่วนอากาศยาน อุตสาหกรรมผลิตอุปกรณ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน รวมทั้งการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ทั้งในด้านการส่งเสริมผู้ประกอบการไทยในการสร้างเครือข่ายการขนส่งระหว่างประเทศ การพัฒนาบุคลากรด้านโลจิสติกส์และการปรับปรุงระบบบริหารจัดการ กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการขนส่งจากถนนสู่รางเป็นหลัก

๘) ยุทธศาสตร์ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ทั้งการเพิ่มการลงทุนวิจัยและพัฒนา และการปรับปรุงสภาพแวดล้อมของการพัฒนาวิทยาศาสตร์ฯ ทั้งด้านบุคลากรวิจัย โครงสร้างพื้นฐาน และการบริหารจัดการ เพื่อมุ่งให้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในมิติต่างๆ ทั้งการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ ให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปนำไปสู่ศักยภาพการแข่งขันที่สูงขึ้น เสริมสร้างสังคมที่มีตรรกะทางความคิด มีทุนทางปัญญา เพื่อเป็นรากฐานการดำรงชีวิตที่มีความสุขของคนไทยบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสู่ความสมดุล อันจะนำมาซึ่งคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชน รวมทั้งเพื่อแก้ไขปัญหาและยกระดับความเจริญให้กับภาคส่วนต่างๆ ทั้งเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนสนับสนุนให้เกิดกลไกบูรณาการระหว่างหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อันจะสนับสนุนให้ประเทศไทยก้าวสู่การแข่งขันในศตวรรษหน้าโดยหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง และก้าวไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูงในอนาคต

๙) ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ศักยภาพ โอกาสและข้อจำกัดของพื้นที่ รวมทั้งความต้องการของภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง เพื่อรักษารากฐานเศรษฐกิจเดิมให้เข้มแข็งโดยมีคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐานสากลสร้างฐานเศรษฐกิจใหม่รองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อกระจายกิจกรรมทางเศรษฐกิจและความเจริญสู่ภูมิภาค พัฒนาเมืองศูนย์กลางความเจริญในภูมิภาคให้เป็นเมืองนำอยู่

และปลอดภัย สนับสนุนการเชื่อมโยงในภูมิภาคเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของพื้นที่และสร้างความอยู่ดี

มีสุขให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง โดยมีสาระครอบคลุม ดังนี้ (๑) การพัฒนาภาค (๒) การพัฒนาเมืองศูนย์กลางความเจริญในภูมิภาค (๓) การพัฒนาพื้นที่ฐานเศรษฐกิจหลักบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก และ (๔) การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดน รวมทั้งความเชื่อมโยงกับการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพ และโครงการพัฒนาท่าเรือน้ำลึกทวาย

๑๐) ยุทธศาสตร์ด้านการต่างประเทศ ประเทศเพื่อนบ้าน และภูมิภาค กำหนดยุทธศาสตร์การต่างประเทศ ประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาค ให้เกิดการประสานและพัฒนาความร่วมมือกันระหว่างประเทศทั้งในเชิงรุกและรับอย่างสร้างสรรค์ โดยมุ่งเน้นการดูแลการดำเนินงานตามข้อผูกพันและพันธกรณีตลอดจนมาตรฐานต่างๆ ที่ไทยมีความเกี่ยวข้องในฐานะประเทศสมาชิก ทั้งในเวทีระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับอนุภูมิภาค อาทิ การดำเนินงานเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) การประมง การค้ามนุษย์ และอื่นๆ ให้เข้าสู่มาตรฐานสากลและเป็นที่ยอมรับของประชาคมโลก เป็นต้น การเตรียมความพร้อมในการรองรับและดำเนินงานของประเทศไทยภายหลังการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ (Post-ASEAN ๒๐๑๕) การปรับตัวและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อรองรับและสอดคล้องกับการดำเนินงานตามพันธกรณีของความร่วมมือระดับภูมิภาค อาทิ Regional Comprehensive Economic Partnerships (RCEP) เป็นต้น การเสริมสร้างความเชื่อมโยงกันระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาค และการส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นฐานของการประกอบธุรกิจ การให้บริการทางการศึกษา การให้บริการด้านการเงิน การให้บริการด้านสุขภาพ การให้บริการด้านโลจิสติกส์และการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งเป็นฐานความร่วมมือในเอเชีย

๑.๓ แผนพัฒนาภาค/แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด/แผนพัฒนาจังหวัด

➤ **แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง (พิษณุโลก เพชรบูรณ์ ตาก สุโขทัย อุตรดิตถ์)**

วิสัยทัศน์

“ศูนย์กลางการบริการสี่แยกอินโดจีน”

พันธกิจ

๑. ยกระดับรายได้และกระจายรายได้ ควบคู่กับการสร้างสังคมที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน
๒. พัฒนาระบบการผลิตและบริการให้เข้มแข็งและมีเสถียรภาพบนพื้นฐานการพัฒนาผลิตภาพและการสร้างสรรค์
๓. สร้างความเชื่อมโยงด้านเศรษฐกิจและสังคมกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน

ประเด็นยุทธศาสตร์

๑. พัฒนาระบบการผลิต การบริหารจัดการ การตลาด สินค้าเกษตร และสินค้าชุมชน
๒. พัฒนาโครงการเครือข่ายการค้า การลงทุน การบริการ เครือข่ายคมนาคมขนส่งสี่แยกอินโดจีนและอาเซียน
๓. พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมกีฬาและสุขภาพ

๔. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

เป้าประสงค์

๑. ผลผลิตการเกษตรมีคุณภาพ ปลอดภัยได้มาตรฐาน และมีมูลค่าเพิ่มที่ยั่งยืน
๒. เชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมในกลุ่มจังหวัด ภูมิภาคและต่างประเทศ เพื่อใช้ศักยภาพแหล่งที่ตั้งและความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจ
๓. พัฒนาการค้าการลงทุนและความร่วมมือมือชายแดนไทย - พม่า/ไทย - ลาว
๔. อนุรักษ์ ป่าไม้ และพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงนิเวศน์ ประวัติศาสตร์ กีฬาและสุขภาพ
๕. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

➤ ๑.๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด

วิสัยทัศน์จังหวัดอุตรดิตถ์ “เมืองแห่งคุณภาพชีวิต ผลผลิตปลอดภัย การท่องเที่ยวพัฒนา การค้าชายแดนเติบโต”

พันธกิจ

๑. พัฒนาให้เป็นเมืองน่าอยู่ มีความรู้ คุณุณธรรม มีวินัย มีศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่งดงามและมีการสืบสานต่อไป มีความมั่นคงและยั่งยืนในการดำรงชีวิต
๒. ส่งเสริม พัฒนาผลผลิตด้านการเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การแปรรูปสินค้า OTOP ให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพปลอดภัย และมีระบบการตลาดที่ดี
๓. ส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครองและความสมัครสมานสามัคคีของประชาชน
๔. พัฒนา อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แหล่งน้ำ และพลังงาน
๕. ส่งเสริมพัฒนาจุดผ่านแดนถาวรภูคู้ และการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และความสัมพันธ์ที่ดีทั้งภายในและระหว่างประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์

- ๑ ส่งเสริมบ้านเมืองให้น่าอยู่ ชุมชนและครอบครัวเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี
๒. พัฒนาเกษตรกรรม อุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ OTOP ให้มีคุณภาพปลอดภัยได้มาตรฐานและมีการบริหารจัดการตลาดที่มีประสิทธิภาพ
๓. พัฒนาทุนทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการท่องเที่ยว
๔. อนุรักษ์ ป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งน้ำ และส่งเสริมพัฒนาพลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
๕. เพิ่มศักยภาพ การค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน

เป้าประสงค์

๑. ประชาชนและชุมชนมีความเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงและยั่งยืน

๒. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการเกษตร อุตสาหกรรม การแปรรูปสินค้า ผลิตภัณฑ์ OTOP
๓. เป็นเมือง ๓ วัฒนธรรมที่มีอัตลักษณ์ และยกระดับคุณภาพการท่องเที่ยว
๔. ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และพลังงานมีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น
๕. ระบบบริหารการค้าชายแดน การลงทุน การท่องเที่ยว ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมีศักยภาพสูงขึ้น

แผนพัฒนาจังหวัดอุดรดิตถ์ พ.ศ.๒๕๖๐(ทบทวนใหม่)
ถ่ายเอกสารแทรก

ประเด็นการพัฒนาของจังหวัด และแผนงานภายใต้ประเด็นการพัฒนา :

๑. เสริมสร้างบ้านเมืองให้น่าอยู่ สร้างชุมชนและครอบครัวเข้มแข็ง เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยมีเป้าประสงค์ของประเด็นการพัฒนา คือ ประชาชนทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย ทุกสถานะทางสังคม ได้รับการพัฒนาให้มีความพร้อมทั้งร่างกาย สติปัญญา คุณธรรม อารมณ์ มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีทักษะในการประกอบอาชีพ มีความมั่นคงในการดำรงชีวิต อย่างมีศักดิ์ศรีและอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สิน มีความปลอดภัยในสังคมชุมชน การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

แผนงาน :

๑.๑ การพัฒนาคนทุกเพศ ทุกวัย ครอบครัว ชุมชนให้มีความเข้มแข็ง เพิ่มรายได้ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

๑.๒ การเสริมสร้างบ้านเมืองให้มีความน่าอยู่ มั่นคงและปลอดภัย

กลยุทธ์ :

๑.๑ พัฒนาและปรับปรุงโครงข่ายคมนาคมผังเมืองทุกระดับ ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ระบบประปาและโครงสร้างพื้นฐาน

๑.๒ เพิ่มศักยภาพบุคลากรและระบบการบริหารจัดการภาครัฐให้สะอาด โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

๑.๓ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยการสร้างโอกาสและยกระดับคุณภาพการศึกษาและเข้าถึงแหล่งข้อมูลสารสนเทศได้อย่างทั่วถึง

๑.๔ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ประไพประชาชน สร้างความปรองดองสมานฉันท์ ปลอดภัย มั่นคง มั่นคั่ง ยั่งยืนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๕ เสริมสร้างสถาบันครอบครัวและชุมชนให้มีความมั่นคงเข้มแข็ง ปลอดภัยเสถียร

๑.๖ ส่งเสริมการมีงานทำและเพิ่มรายได้ของประชาชนอย่างทั่วถึง และลดความเหลื่อมล้ำ

๒. พัฒนาเกษตรกรรม อุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ OTOP ให้มีคุณภาพปลอดภัยได้มาตรฐาน และมีการบริหารจัดการด้านการตลาดที่มีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าประสงค์ของประเด็นการพัฒนา คือ บริหารจัดการผลผลิตทั้งภาคเกษตรอย่างเป็นระบบครบวงจร โดยมีการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมเพื่อการแปรรูปสร้างมูลค่าและความต้องการของผู้บริโภคในตลาด ส่งเสริมการทำเกษตรแบบผสมผสาน วนเกษตร เกษตรอินทรีย์ เกษตรทฤษฎีใหม่และเกษตรปลอดภัย รวมถึงการส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP โดยการนำอัตลักษณ์ของชุมชน/ท้องถิ่น มาพัฒนาเป็นสินค้าในระดับสากล

แผนงาน :

๒.๑ การพัฒนาเกษตรให้มีความปลอดภัย ได้มาตรฐานและมีการตลาดที่ครบวงจร

๒.๒ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP SMEs และอุตสาหกรรมให้มีความปลอดภัยได้มาตรฐาน และมีการตลาดที่ครบวงจร

กลยุทธ์ :

๒.๑ ส่งเสริม พัฒนาระบบการผลิตภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรมให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ด้วยระบบ Zoning ที่สอดคล้องกับการตลาด และการบริหารจัดการตลาดสินค้าทุกประเภท

๒.๒ เสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการให้กับภาคการผลิตทุกด้าน ทุกองค์กรให้เข้มแข็ง

๒.๓ ส่งเสริมการศึกษารววิจัย การสร้างนวัตกรรม และพัฒนาสู่ Thailand ๔.๐

๓. พัฒนาทุนทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยมีเป้าประสงค์ของประเด็นการพัฒนา คือ พัฒนาเตรียมความพร้อมเชิงพื้นที่ ในการรองรับนักท่องเที่ยว เน้นการพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับศักยภาพและขีดความสามารถ ในการรองรับนักท่องเที่ยวของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวและให้ความสำคัญกับมิติของการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้าน เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมตลอดจนความสมดุลของการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยส่งเสริม การจัดการทรัพยากรท้องถิ่นของชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง และพัฒนาเชื่อมโยงสินค้าทางการเกษตรผลิตภัณฑ์ ชุมชน (OTOP) เข้าสู่ภาคธุรกิจบริการท่องเที่ยว

แผนงาน :

๓.๑ การนำทุนทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการส่งเสริมและสนับสนุนการ
ท่องเที่ยว

อย่างสร้างสรรค์

๓.๒ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ทางธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

กลยุทธ์

๓.๑ ทำนุบำรุง รักษาและสืบทอดศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นให้ยั่งยืน

๓.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยเพื่อใช้ในการผลิต สินค้า บริการ การเพิ่มรายได้

๓.๓ ส่งเสริมเชื่อมโยงเส้นทางวัฒนธรรมทางประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวกับเพื่อนบ้านทั้งภายใน และต่างประเทศ

๓.๔ พัฒนาการท่องเที่ยวทุกด้าน ทุกพื้นที่ โดยเน้นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีอัตลักษณ์ และ

ยกระดับการท่องเที่ยวให้สูงขึ้น

๔. อนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและแหล่งน้ำ และส่งเสริมพัฒนาพลังงานที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าประสงค์ของประเด็นการพัฒนาคือการรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ของจังหวัด อุตรดิตถ์ลุ่มน้ำน่าน และลำน้ำสาขา เพื่อให้ทุกภาคส่วนในพื้นที่เกิดความตระหนักและร่วมมือกันในการดูแล รักษาป่าต้นน้ำไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ โดยการฟื้นฟูสภาพป่าการป้องกันและปราบปรามไม่ให้มีการบุกรุก เข้าไปทำลายป่า การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของชุมชนและภาคส่วนต่างๆ ของทั้งภาครัฐและภาคเอกชน บริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของรัฐบาล ตั้งแต่ ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ ให้สามารถแก้ไขปัญหา น้ำแห้ง น้ำท่วม น้ำเสีย การขาดแคลนน้ำภาคการผลิต น้ำ อุปโภคบริโภค และการรักษาระบบนิเวศ สนับสนุนส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน พลังงานที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อมทั้งในภาคครัวเรือน ในภาคการผลิตและการบริหารจัดการขยะอย่างถูกหลักสุขาภิบาล

แผนงาน :

๔.๑ การอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าต้นน้ำโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

๔.๒ การพัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน

๔.๓ การส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน การบริหารจัดการขยะและเทคโนโลยีที่เป็นมิตรกับ

สิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ :

๔.๑ การสร้างสมดุลการใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรธรรมชาติพร้อมกับการอนุรักษ์พัฒนาฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๔.๒ กระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรมและดำเนินการจัดกรรมสิทธิ์ในที่ดินของประชาชน

ให้เพียงพอแก่การอยู่อาศัย และการเกษตรกรรม

๔.๓ ส่งเสริม พัฒนาการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมของเมืองและท้องถิ่นภายใต้การมีส่วนร่วม

ของชุมชน

๔.๔ ส่งเสริม บำรุงรักษาและคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตลอดจนควบคุมและกำจัดภาวะมลพิษ

ที่มีผลต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิการและคุณภาพชีวิตของประชาชน

๔.๕ ส่งเสริม สนับสนุนการอนุรักษ์พลังงานและการบริหารจัดการด้านพลังงานให้มีประสิทธิภาพ

สูงสุด

๕. เพิ่มศักยภาพการค้า การลงทุน การท่องเที่ยวและความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีเป้าประสงค์ของประเด็นการพัฒนา คือ ผลักดันให้มีการพัฒนาด้านชายแดนภาคที่ไม่มีศักยภาพ อำนวยความสะดวก ในการส่งเสริมการค้าชายแดน ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนจัดตั้งด่านศุลกากร ศูนย์กระจายสินค้า รวมไปถึงระบบคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ พัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคมข้ามพรมแดน ระหว่างจังหวัดอุตรดิตถ์ กับประเทศเพื่อนบ้าน

แผนงาน :

๕.๑ การพัฒนาศักยภาพการค้า การลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน

๕.๒ การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน

กลยุทธ์ :

๕.๑ พัฒนาจุดผ่านแดนด้านภูตู่ในทุกด้านเพื่อให้เป็นประตูสู่ประเทศเพื่อนบ้านและนานาชาติ

๕.๒ พัฒนาการค้า การลงทุน การท่องเที่ยวในทุกมิติ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๕.๓ พัฒนาสัมพันธ์ไมตรีและความร่วมมือกับต่างประเทศ

๕.๔ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบ Logistics ที่เอื้อต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าและบริการ

บริการ

๕.๕ สนับสนุนให้มีการปรับปรุง พัฒนาการท่องเที่ยว สินค้าและบริการบนพื้นฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์และยุคดิจิทัล

๔. ยุทธศาสตร์องค์การบริหารจังหวัดอุดรดิตถ์

วิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายการพัฒนา

เพื่อนำนโยบายผู้บริหาร ยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้งในระดับชาติ กลุ่มจังหวัดและยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดอุดรดิตถ์ไปสู่การปฏิบัติ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดแนวทางพัฒนาจังหวัดอุดรดิตถ์ ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว โดยมีรายละเอียดดังนี้

วิสัยทัศน์การพัฒนา

“เมืองแห่งการพัฒนา คุณภาพชีวิตที่ดี ในวิถีเศรษฐกิจพอเพียง”

พันธกิจ

๑. การพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานให้ได้มาตรฐาน เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน การเข้าเป็นประชาคมอาเซียน
๒. การพัฒนาระบบเศรษฐกิจสินค้าทางการเกษตร อุตสาหกรรมและการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันกับประเทศในอาเซียน
๓. การพัฒนาคุณภาพชีวิต ของประชาชนให้มีความกินดีอยู่ดีมีความสุขภายใต้สังคมที่มีคุณภาพมีความมั่นคงและได้รับการดูแลตลอดชีวิต
๔. การพัฒนาศักยภาพด้านการศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นประชาคมอาเซียน ควบคู่กับการทำนุบำรุงศาสนา และการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น
๕. การดูแลรักษา อนุรักษ์ พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แบบบูรณาการเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนโดยมีส่วนร่วมของชุมชน
๖. การพัฒนาการเมือง และการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล สร้างความชอบธรรมในสังคม โดยการกระจายงบประมาณอย่างทั่วถึง ตำบลละ ๑ ล้านบาท หมู่บ้านละ ๑ แสนบาท โรงเรียนละ ๑ หมื่นบาท

๑. ยุทธศาสตร์ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

- **พันธกิจ** การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ให้ได้มาตรฐาน เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน และ การเข้าเป็นประชาคมอาเซียน
- **เป้าประสงค์** เพื่อยกระดับโครงสร้างพื้นฐาน ให้มีมาตรฐาน เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาทางเศรษฐกิจและเตรียมความพร้อมการเป็นประชาคมอาเซียน
- **ตัวชี้วัดระดับเป้าประสงค์** การสร้าง พัฒนาปรับปรุง ซ่อมแซมโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ การคมนาคม การขนส่งที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น
- **กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา และตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์**

กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา	ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์
๑.๑ พัฒนาและปรับปรุงเส้นทางคมนาคม ให้ได้มาตรฐาน	- จำนวนถนนที่ได้มาตรฐาน ทางหลวงท้องถิ่นและถนนที่อยู่ในความรับผิดชอบของ อบจ. ได้รับการบำรุงปรับปรุง เพิ่มขึ้น -จำนวนถนน สะพาน รางระบายน้ำ ฯลฯ ที่ได้รับการก่อสร้างหรือปรับปรุงให้ได้มาตรฐาน -จำนวนถนน สะพาน ท่อล่อเหลี่ยม ฯลฯ ที่ได้รับการร้องขอจากหน่วยงานอื่น -ปรับปรุงเส้นทางคมนาคมโดยบูรณาการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ
๑.๒ พัฒนาแหล่งน้ำ ระบบชลประทานเพื่อการเกษตร และแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค	- จำนวนแหล่งน้ำที่ได้รับการปรับปรุง และพัฒนาให้สามารถใช้การได้ทั้งอุปโภค-บริโภค และการเกษตร
๑.๓ พัฒนาและปรับปรุงระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการให้ได้มาตรฐาน และการวางผังเมือง	- จำนวนโครงการที่สนับสนุนการพัฒนาการบริหารจัดการปรับปรุงระบบสาธารณูปโภค

- **หน่วยงานรับผิดชอบหลัก**

กองช่าง

- **ความเชื่อมโยง**

ยุทธศาสตร์จังหวัด : ๑ เสริมสร้างบ้านเมืองให้น่าอยู่ ชุมชนและครอบครัวเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี
ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

๒. ยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจ

- **พันธกิจ** การพัฒนาระบบเศรษฐกิจ สินค้าทางการเกษตรอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว ให้ได้มาตรฐาน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันกับประเทศในอาเซียน
- **เป้าประสงค์** เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพสินค้า ทางการเกษตร อุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ระบบเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันกับประเทศในอาเซียน
- **ตัวชี้วัดระดับเป้าประสงค์** การจัดกิจกรรมให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ได้มีส่วนร่วมและได้รับความพึงพอใจในการให้บริการ
- **กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา และตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์**

กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา	ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์
๒.๑ ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาอาชีพ กลุ่มอาชีพ ผลิตภัณฑ์ชุมชน ทั้งภาคเกษตรและอุตสาหกรรมอย่างครบวงจร	- กลุ่มเกษตรกรได้รับการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีการผลิตและการประกอบอาชีพด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่อง - จำนวนกลุ่มอาชีพ/ประชาชนได้รับการสนับสนุนและพัฒนาอาชีพและรายได้เพิ่มขึ้น
๒.๒ ส่งเสริมการตลาด การค้า การลงทุนเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน	- จำนวนสิ่งก่อสร้างเพื่อสนับสนุนการพัฒนาด้านอาชีพ เช่น ลานตากข้าว โกดังเก็บพืชผลทางการเกษตร ตลาดกลาง อาคารเอนกประสงค์ ฯลฯ ได้รับการสนับสนุนเพิ่มขึ้น
๒.๓ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดและส่งเสริมการท่องเที่ยว	- จำนวนแหล่งท่องเที่ยวทั้งด้านประวัติศาสตร์และธรรมชาติสามารถเชื่อมโยงกับจังหวัดอื่นและประเทศเพื่อนบ้านได้ แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด เช่น เขื่อนสิริกิติ์ เขื่อนดิน วนอุทยานสักใหญ่ อุทยานแห่งชาติคลองตรอน อุทยานแห่งชาติภูสอยดาว บ่อเหล็กน้ำพี้ ฯลฯ ได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้น

- **หน่วยงานรับผิดชอบหลัก**

สำนักปลัดฯ, กองแผนและงบประมาณ, กองช่าง

- **ความเชื่อมโยง**

ยุทธศาสตร์จังหวัด : ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ OTOP ให้มี

คุณภาพ

ปลอดภัยได้มาตรฐาน และมีการบริหารจัดการด้านการตลาดที่มีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการส่งเสริมอาชีพ การลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว

๓. ยุทธศาสตร์ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต

- พันธกิจ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีความกินดี อยู่ดี มีความสุข ภายใต้สังคมที่มีคุณภาพ มีความมั่นคงและได้รับการดูแลตลอดชีวิต
- เป้าประสงค์ เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชน สร้างความกินดี อยู่ดี มีความสุข ประชาชนได้รับการดูแลตลอดชีวิต
- ตัวชี้วัดระดับเป้าประสงค์
  ๑. พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกด้านอย่างทั่วถึง และเท่าเทียม
  ๒. เสริมสร้างสถาบันครอบครัวและชุมชนให้มีความมั่นคงเข้มแข็ง ปลอดภัยเสถียร มีความมั่นคง และปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา และตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา	ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์
๓.๑ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกด้านอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม	-จำนวนกลุ่มสตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ เด็ก เยาวชน ผู้ป่วยเอตส์ คนยากจนและผู้ด้อยโอกาส ที่ได้รับการพัฒนาสนับสนุน หรือสงเคราะห์ในด้านต่างๆ -จำนวนกิจกรรมที่ดำเนินการเกี่ยวกับกลุ่มสตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ เด็ก เยาวชน ผู้ป่วยเอตส์ คนยากจน และผู้ด้อยโอกาส
๓.๒ ส่งเสริมสนับสนุนด้านกีฬา การออกกำลังกาย และกิจกรรมนันทนาการ	-จำนวนกิจกรรมที่มีการสนับสนุนด้านกีฬาและนันทนาการ
๓.๓ ส่งเสริมสนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดทุกระดับ	-จำนวนเด็กเยาวชนและประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด -จำนวนกิจกรรมที่มีการสนับสนุนการป้องกัน และแก้ไขปัญหาด้านยาเสพติด
๓.๔ ส่งเสริมสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน	-จำนวนกิจกรรมที่มีการส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต -จำนวนสถานบริการด้านสาธารณสุขที่ได้รับการสนับสนุนการให้บริการประชาชนและทรัพย์สินของประชาชน

- **หน่วยงานรับผิดชอบหลัก**

สำนักปลัดฯ, กองการศึกษาฯ, กองแผนและงบประมาณ, กองกิจการสภาฯ

- **ความเชื่อมโยง**

ยุทธศาสตร์จังหวัด : ยุทธศาสตร์ที่ ๑ เสริมสร้างบ้านเมืองให้น่าอยู่ ชุมชนและครอบครัวเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี

ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต

๔. ยุทธศาสตร์ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

- พันธกิจ การพัฒนาศักยภาพด้านการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นประชาคมอาเซียน ควบคู่กับ
การทำงานบำรุงศาสนาและการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น
- เป้าประสงค์ เพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการศึกษาให้สามารถเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพพร้อม
กับการรักษาอัตลักษณ์ทางด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ตัวชี้วัดระดับเป้าประสงค์ ๑. สนับสนุนการศึกษาทั้งในและนอกระบบให้ได้มาตรฐาน
๒. ส่งเสริมด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรมประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา และตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา	ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์
๔.๑ ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาทั้งในและนอกระบบให้ได้มาตรฐานอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	-จำนวนสถานศึกษาที่ได้รับการสนับสนุน ส่งเสริม และพัฒนาทางการศึกษา -จำนวนนักเรียน นิสิต นักศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ ที่ได้รับการพัฒนาความรู้เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน -จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการเสริมสร้างศักยภาพทางการศึกษา -จำนวนครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการพัฒนาความรู้เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน -จำนวนสถานศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนตามโครงการโรงเรียนละ ๑๐,๐๐๐ บาท
๔.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น	-จำนวนกิจกรรมที่มีการสนับสนุนด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

● หน่วยงานรับผิดชอบหลัก

กองการศึกษาฯ, กองแผนและงบประมาณ

● ความเชื่อมโยง

ยุทธศาสตร์จังหวัด : ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาทุนทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีต ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นและการศึกษา

๕. ยุทธศาสตร์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- พันธกิจ การดูแลรักษา อนุรักษ์ ป่าชุมชนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแบบบูรณาการ เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
- เป้าหมาย
เพื่อให้มีการใช้และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น
- ตัวชี้วัดระดับเป้าประสงค์
กิจกรรมที่มีการส่งเสริมการอนุรักษ์ ป่าชุมชนและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนาและตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

กลยุทธ์ / แนวทางการพัฒนา	ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์
๕.๑ ส่งเสริมการอนุรักษ์ ป่าชุมชนและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและปรับปรุงพื้นที่สาธารณะ	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนกิจกรรมที่มีการส่งเสริมการอนุรักษ์ ป่าชุมชนและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - จำนวนคนที่เข้าร่วมกิจกรรมในการอนุรักษ์ ป่าชุมชนและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - จำนวนหน่วยงานที่มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - จำนวนพื้นที่ป่าไม้ที่ได้รับการดูแลและอนุรักษ์เพิ่มขึ้น
๕.๒ ส่งเสริมการจัดระบบบริหารจัดการขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนหมู่บ้านที่เข้าร่วมโครงการบริหารจัดการขยะมูลฝอย - จำนวนศูนย์บริหารจัดการ ที่ได้มาตรฐาน

- หน่วยงานรับผิดชอบหลัก

สำนักปลัดฯ , กองช่าง , กองแผนและงบประมาณ

- ความเชื่อมโยง

ยุทธศาสตร์จังหวัด : ยุทธศาสตร์ที่ ๔ อนุรักษ์ป่าชุมชนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และแหล่งน้ำ และส่งเสริมพัฒนาพลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๖. ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารและการเมืองการปกครอง

- พันธกิจ การพัฒนาการเมืองและการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล สร้างความชอบธรรมในสังคม โดยการกระจายงบประมาณอย่างทั่วถึง ตำบลละ ๑ ล้านบาท หมู่บ้านละ ๑ แสนบาท โรงเรียนละ ๑๐,๐๐๐ บาท
- เป้าหมาย เพื่อสร้างระบบการเมืองและการบริหารจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สมดุลและสร้างความเป็นธรรมในสังคม
- ตัวชี้วัดระดับเป้าประสงค์
ส่งเสริมสนับสนุนด้านการปกครองระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และการมีส่วนร่วมของประชาชน หน่วยงานที่มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์
- กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนาและตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์

กลยุทธ์ / แนวทางการพัฒนา	ตัวชี้วัดระดับกลยุทธ์
๖.๑ ส่งเสริมสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยกระบวนการมีส่วนร่วม	- จำนวนกิจกรรมที่มีการสนับสนุน ส่งเสริมด้านการปกครองระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และการมีส่วนร่วมของประชาชน
๖.๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ บูรณาการการทำงานกับภาครัฐภาคเอกชนภาคประชาชน และหน่วยงานอื่น	- จำนวนกิจกรรมที่มีการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ - จำนวนหน่วยงานที่มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ - จำนวนตำบล/หมู่บ้านที่ได้รับการสนับสนุนตามโครงการตำบลละ ๑ ล้าน หมู่บ้านละ ๑ แสน โรงเรียนละ ๑๐,๐๐๐ บาท

- หน่วยงานรับผิดชอบหลัก

ทุกส่วนราชการในองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์

- ความเชื่อมโยง

ยุทธศาสตร์จังหวัด : ยุทธศาสตร์ที่ ๑ เสริมสร้างบ้านเมืองให้น่าอยู่ ชุมชนและครอบครัวเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี

ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต และยุทธศาสตร์ที่ ๗ การจัดระเบียบชุมชน/สังคมและการรักษาความสงบ

เรียบร้อย

๕. ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดอุตรดิตถ์ (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)
วิสัยทัศน์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอุตรดิตถ์

“ อุตรดิตถ์เมืองแห่งคุณภาพชีวิตและเมืองน่าอยู่ ”

ลำดับที่	ยุทธศาสตร์การพัฒนา	แนวทางการพัฒนา
๑.	ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต	<p>๑.๑ ส่งเสริมและสนับสนุนระบบทางเศรษฐกิจและทุนเกษตรผสมผสานกลุ่มอาชีพเกษตรกรรวม กลุ่มอาชีพในชุมชนท้องถิ่น มีอาชีพหลัก อาชีพรอง อาชีพเสริมให้มีความเข้มแข็งตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและแนวทางประชารัฐ</p> <p>๑.๒ พัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ ด้วยการผลิตรายการรวบรวมการผลิต การแปรรูปและการตลาด บริการ พืชผลทางการเกษตร</p> <p>๑.๓ ส่งเสริมการเกษตรอินทรีย์ชีวภาพปลอดภัยจากสารพิษ</p> <p>๑.๔ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นเป็นต้นทุนในการประกอบอาชีพ</p> <p>๑.๕ ส่งเสริมและพัฒนาผู้สูงอายุ ผู้พิการ เด็ก เยาวชน สตรี ผู้ด้อยโอกาส และผู้ป่วยเอดส์</p> <p>๑.๖ ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา การศึกษาตลอดชีวิต ให้ได้มาตรฐานอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และมีประสิทธิภาพ</p> <p>๑.๗ ยกระดับคุณภาพชีวิตคนยากจน คนยากไร้ และผู้ด้อยโอกาส</p> <p>๑.๘ ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีสุขภาพและสุขภาวะชุมชนท้องถิ่นที่ดีควบคู่ไปกับการพัฒนาทางสาธารณสุขให้มีคุณภาพและบริการอย่างทั่วถึงและอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ทันสมัย พร้อมบุคลากรทางการแพทย์แะแพทย์ประจำตำบล</p> <p>๑.๙ ส่งเสริมสนับสนุนด้านกีฬาและนันทนาการ</p> <p>๑.๑๐ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งและพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนเชิงคุณภาพ</p> <p>๑.๑๑ สนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร , สร้างภูมิคุ้มกันการตั้งครรภ์ในวัยเรียน</p> <p>๑.๑๒ พัฒนาข้อมูล ระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่ออำนวยความสะดวกในการเชื่อมโยงฐานข้อมูล</p> <p>๑.๑๓ ส่งเสริมการพัฒนาวัฒนธรรมแหล่งเรียนรู้ให้เป็นต้นแบบแหล่งเรียนรู้ในอาเซียน</p>

ลำดับที่	ยุทธศาสตร์การพัฒนา	แนวทางการพัฒนา
๒.	ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและอบายมุข	<p>๒.๑ สนับสนุนการปลูกจิตสำนึกในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดทุกระดับ</p> <p>๒.๒ สนับสนุนการปลูกจิตสำนึกในการลด ละ เลิกอบายมุขทุกประเภท และสนับสนุนกิจกรรมเพื่อลด ละ เลิกอบายมุขในชุมชนหมู่บ้าน</p> <p>๒.๓ สนับสนุนการป้องกันปัญหายาเสพติดทุกด้านและอบายมุขทุกในทุพื้นที่</p> <p>๒.๔ สนับสนุนการแก้ไขปัญหายาเสพติดทุกด้านและอบายมุขทุกประเภท</p> <p>๒.๕ สนับสนุนการรวมพลังแผ่นดินทุกภาคส่วนเพื่อเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืนตามนโยบายและ เป้าหมายของรัฐบาล</p> <p>๒.๖ สนับสนุนกิจกรรม To Be Number One</p>
๓.	ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	<p>๓.๑ พัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่งและการท่องเที่ยว</p> <p>๓.๒ พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค – บริโภค และการเกษตร</p> <p>๓.๓ พัฒนาและปรับปรุงระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการให้ได้มาตรฐาน</p> <p>๓.๔ สนับสนุนส่งเสริมการสร้างเครือข่ายผังเมืองชุมชน และการจัดทำผังเมืองและการใช้ประโยชน์ที่ดินให้มีกลไกการทำงานเครือข่าย ผังเมืองทุกระดับ การจัดทำผังเมืองและการใช้ประโยชน์ที่ดิน</p> <p>๓.๕ พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน และระบบ Logistics ที่เอื้อต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าและบริการเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน</p> <p>๓.๖ การพัฒนาโครงข่ายคมนาคม</p>
๔.	ด้านการส่งเสริมอาชีพ การลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว	<p>๔.๑ พัฒนาและส่งเสริมอาชีพ อาชีพรอง อาชีพเสริม เกษตรผสมผสาน อาชีพเกษตรกรรมและอาชีพหลากหลาย ในชุมชนท้องถิ่น เน้นการฝึกทักษะด้านอาชีพและสนับสนุนศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนในรูปแบบการทำงานแบบประชารัฐ</p> <p>๔.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการแก้ไขปัญหาคาความยากจนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>๔.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนการนำระบบสหกรณ์มาใช้ในชุมชนหมู่บ้าน เพื่อสร้างความเข้มแข็งในชุมชนหมู่บ้าน</p> <p>๔.๔ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพอาชีพการเกษตรและกลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง</p> <p>๔.๕ ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นให้ได้คุณภาพและมาตรฐานและเพิ่มช่องทางการตลาด</p> <p>๔.๖ ส่งเสริมการค้าและการลงทุน การตลาด ระบบตลาดกลางชุมชนท้องถิ่นเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน</p> <p>๔.๗ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่น</p>

ลำดับที่	ยุทธศาสตร์การพัฒนา	แนวทางการพัฒนา
		<p>๔.๘ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว</p> <p>๔.๙ ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์และส่งเสริมเครือข่ายและให้มีกลไกการจัดการท่องเที่ยวชุมชนท้องถิ่นทุกระดับ</p> <p>๔.๑๐ ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์โดยสื่อหลักและสื่อศิลปวัฒนธรรมและจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว</p>
๕.	ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	<p>๕.๑ ส่งเสริม สนับสนุนการอนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพยากรน้ำและป่าไม้ในพื้นที่ลุ่มน้ำน่าน และลุ่มน้ำสาขา สร้างเครือข่ายการป้องกันและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสร้างเสริมกลไกการทำงานครอบคลุมทุกระดับ</p> <p>๕.๒ สนับสนุนการบริหารจัดการป่าชุมชนให้มีประสิทธิภาพและมีความยั่งยืน</p> <p>๕.๓ การสร้างจิตสำนึก การป้องกัน อนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>๕.๔ บูรณาการการบริหารจัดการน้ำอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ ทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ ให้มีกลไกการทำงานทุกระดับอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ</p> <p>๕.๕ จัดระบบบริหารจัดการขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย และมลพิษทางน้ำทางอากาศและทางเสียง โดยบูรณาการร่วมกัน</p> <p>๕.๖ สร้างเครือข่ายกลไกการป้องกันและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้มีกลไกคณะทำงานในทุกระดับ</p> <p>๕.๗ ส่งเสริม สนับสนุน การจัดทำแผนแม่บทพลังงานทดแทน และพัฒนาการผลิตและการใช้พลังงานทดแทน</p>
๖.	ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่นและการศึกษา	<p>๖.๑ ส่งเสริมและสนับสนุนศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น</p> <p>๖.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างและพัฒนาจัดการองค์ความรู้ ศูนย์เรียนรู้ชุมชน ศูนย์ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น เครือข่ายศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน การศึกษาทุกระดับและการเรียนรู้ตลอดชีวิต</p> <p>๖.๓ สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบทอดและตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีท้องถิ่นระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน</p> <p>๖.๔ ส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของประชาชน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ</p> <p>๖.๖ ส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ ครอบคลุมตำบล</p> <p>๖.๗ ส่งเสริมและสนับสนุนอัตลักษณ์ท้องถิ่น</p> <p>๖.๘ การส่งเสริมการศึกษาภาคบังคับให้มีคุณภาพ และกระจายโอกาสให้ได้รับการเรียนรู้ทุกระดับ</p>

ลำดับที่	ยุทธศาสตร์การพัฒนา	แนวทางการพัฒนา
๗.	ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย	<p>๗.๑ ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตลอดจนการมีส่วนร่วมของประชาชนและกระบวนการประชาสังคม และการเมืองภาคประชาชนและภาคพลเมือง</p> <p>๗.๒ สร้างสภาพแวดล้อมเมืองและชุมชนให้สวยงามน่าอยู่ เสริมสร้างและพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมทุกระดับ เครือข่ายประชาสังคมระดับหมู่บ้าน/ระดับตำบล/ระดับอำเภอ (ศปม. ศปต. ศปอ.)</p> <p>๗.๓ พัฒนาและส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี</p> <p>๗.๔ ส่งเสริมสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แก่ประชาชนและผู้ประสบภัย</p> <p>๗.๕ การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการและการบริการประชาชน โดยยึดหลักธรรมาภิบาล</p> <p>๗.๖ บูรณาการการทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานอื่น ๆ</p> <p>๗.๗ ส่งเสริมและสนับสนุนการให้สื่อในชุมชนท้องถิ่นเพื่อประสานการพัฒนาสร้างความเข้าใจและความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่น และรู้จักสามัคคี</p> <p>๗.๘ ส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายในการดูแลคุ้มครองพื้นที่สาธารณประโยชน์</p> <p>๗.๙ ส่งเสริมความเข้มแข็งของภาคพลเมือง ประชาสังคม สนับสนุนการจัดตั้งและพัฒนาเครือข่ายองค์กรชุมชน สภาองค์กรชุมชน/ตำบล และเครือข่ายประชาสังคม</p> <p>๗.๑๐ สนับสนุนป้องกันชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน เครือข่ายหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ</p>
๘.	ด้านการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร	<p>๘.๑ ส่งเสริมและสนับสนุน พัฒนาให้มีสถานีวิทยุชุมชน เครือข่ายและกลไกการจัดการทุกระดับ</p> <p>๘.๒ ส่งเสริมให้มีทีวีชุมชนท้องถิ่น เครือข่ายและกลไกการจัดการทุกระดับ</p> <p>๘.๓ ส่งเสริมสนับสนุนพัฒนากระบวนการประชาสัมพันธ์ โดยการสร้างเครือข่ายกลไกการจัดการเชื่อมโยงสื่อกระแสหลัก</p> <p>๘.๔ ส่งเสริมสนับสนุนสื่อศิลปวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นและเชื่อมโยงสื่อกระแสหลักโดยการสร้างกลไกการจัดการทุกระดับ</p> <p>๘.๕ ส่งเสริมสนับสนุนสื่อสังคมทุกพื้นที่โดยการสร้างกลไกการจัดการทุกระดับ</p> <p>๘.๖ ส่งเสริมสนับสนุนสื่อให้มีทุกช่องทางหลากหลายสอดคล้องกับพื้นที่จัดให้มีกลไกการจัดการทุกระดับ</p>

ลำดับที่	ยุทธศาสตร์การพัฒนา	แนวทางการพัฒนา
๙.	ด้านการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)	๙.๑ การพัฒนาบุคลากร พัฒนาองค์กร เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์/ทันต่อโลก ๙.๒ การป้องกันปราบปรามการทุจริต ทุกรูปแบบ ๙.๓ ส่งเสริม สนับสนุน บูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ให้มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

ยุทธศาสตร์พัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดอุดรดิตถ์

๑. ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต

แนวทางการพัฒนา

- ๑.๑ ส่งเสริมและสนับสนุนระบบทางเศรษฐกิจและทุน เกษตรผสมผสานกลุ่มอาชีพ เกษตรกรรม กลุ่มอาชีพในชุมชนท้องถิ่น มีอาชีพหลัก อาชีพรอง อาชีพเสริม ให้มีความเข้มแข็ง ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและแนวทางประชารัฐ
- ๑.๒ พัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ ด้วยการผลิตรวบรวมการผลิต การแปรรูป และการตลาด บริการ พืชผลทางการเกษตร
- ๑.๓ ส่งเสริมการเกษตรอินทรีย์ชีวภาพปลอดภัยจากสารพิษ
- ๑.๔ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นเป็นต้นทุนในการประกอบอาชีพ
- ๑.๕ ส่งเสริมและพัฒนาผู้สูงอายุ ผู้พิการ เด็ก เยาวชน สตรี ผู้ด้อยโอกาส และผู้ป่วยเอดส์
- ๑.๖ ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา การศึกษาตลอดชีวิต ให้ได้มาตรฐานอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และมีประสิทธิภาพ
- ๑.๗ ยกระดับคุณภาพชีวิตคนยากจน คนยากไร้ ผู้ด้อยโอกาส
- ๑.๘ ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีสุขภาพและสุขภาวะชุมชนที่ดี ควบคู่กับการพัฒนาทางสาธารณสุข ให้มีคุณภาพและบริการอย่างทั่วถึงและอุปกรณ์ทางการแพทย์ ที่ทันสมัย พร้อมบุคลากรทางการแพทย์ และแพทย์ประจำตำบล
- ๑.๙ ส่งเสริมสนับสนุนด้านกีฬาและนันทนาการ
- ๑.๑๐ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดตั้งและพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชน
- ๑.๑๑ สนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร สร้างภูมิคุ้มกัน การตั้งครรภ์ในวัยเรียน
- ๑.๑๒ พัฒนาข้อมูล ระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่ออำนวยความสะดวกในการเชื่อมโยงฐานข้อมูล
- ๑.๑๓ ส่งเสริมการพัฒนาวัฒนธรรมแหล่งเรียนรู้ให้เป็นต้นแบบแหล่งเรียนรู้อาเซียน

๒. ด้านป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดและอบายมุขท้องถิ่น

แนวทางการพัฒนา

- ๒.๑ สนับสนุนการปลูกจิตสำนึกในการป้องกันแลแก้ไข ยาเสพติดทุกระดับ
- ๒.๒ สนับสนุนการปลูกจิตสำนึกในการลด ละ เลิก อบายมุขทุกประเภท และสนับสนุนกิจกรรมเพื่อลด ละ เลิก อบายมุขในชุมชน หมู่บ้าน
- ๒.๓ สนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดและอบายมุขในทุกพื้นที่
- ๒.๔ สนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดทุกด้านและอบายมุขทุกประเภท

๒.๕ สนับสนุนการรวมพลังแผ่นดินทุกภาคส่วนเพื่อเอาชนะยาเสพติดอย่างยั่งยืน ตามนโยบายและเป้าหมายของรัฐบาล

๒.๖ สนับสนุนกิจกรรม To Be Number one

๓. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

แนวทางการพัฒนา

- ๓.๑ การพัฒนาเส้นทางคมนาคม ขนส่ง และการท่องเที่ยว
- ๓.๒ พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค - บริโภค และการเกษตร
- ๓.๓ พัฒนาและปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการให้ได้มาตรฐาน
- ๓.๔ สนับสนุนส่งเสริมการสร้างเครือข่ายผังเมืองชุมชนและการจัดทำผังเมือง และการใช้ประโยชน์ที่ดินให้มีกลไกการทำงานเครือข่ายผังเมืองทุกระดับ การจัดทำผังเมืองและการใช้ประโยชน์ที่ดิน
- ๓.๕ พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน
- ๓.๖ การพัฒนาโครงข่ายคมนาคม

๔. ด้านการส่งเสริมอาชีพ การลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนา

- ๔.๑ พัฒนาและส่งเสริมอาชีพ อาชีพหลัก อาชีพรอง อาชีพเสริม เกษตรผสมผสาน อาชีพเกษตรกรรม และอาชีพหลากหลาย ในชุมชนท้องถิ่นเน้นการฝึกทักษะด้านอาชีพ และสนับสนุนศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนในรูปแบบการทำงานแบบประชารัฐ
- ๔.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการแก้ไขปัญหาความยากจนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
- ๔.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนการนำระบบสหกรณ์มาใช้ในชุมชน หมู่บ้าน เพื่อสร้างความเข้มแข็งในชุมชนหมู่บ้าน
- ๔.๔ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพอาชีพการเกษตรและกลุ่มเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง
- ๔.๕ ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน และเพิ่มช่องทางการตลาด
- ๔.๖ ส่งเสริมการค้า และการลงทุน และการตลาด ระบบตลาดกลางชุมชนท้องถิ่น เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน
- ๔.๗ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่น
- ๔.๘ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว
- ๔.๙ ส่งเสริมสนับสนุน การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ และส่งเสริมเครือข่าย และให้มีกลไกการจัดการท่องเที่ยวชุมชนท้องถิ่นทุกระดับ
- ๔.๑๐ ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์สื่อหลักและสื่อศิลปวัฒนธรรมและจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว

๕. ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา

- ๕.๑ ส่งเสริมการอนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพยากรน้ำและป่าไม้ในพื้นที่ลุ่มน้ำ่าน และลุ่มน้ำสาขา สร้างเครือข่ายการป้องกันและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสร้างเสริมกลไกการทำงานครอบคลุมทุกระดับ
- ๕.๒ สนับสนุนการบริหารจัดการป่าชุมชนให้มีประสิทธิภาพและมีความยั่งยืน
- ๕.๓ การสร้างจิตสำนึก การป้องกัน การอนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๕.๔ บูรณาการการบริหารจัดการน้ำอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพทั้ง ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ ให้มีกลไกการทำงานทุกระดับ อย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ

๕.๕ จัดระบบบริหารจัดการขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย และมลพิษทางน้ำ ทางอากาศ และทางเสียง โดยบูรณาการร่วมกัน

๕.๖ สร้างเครือข่าย กลไกการป้องกันและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้มีกลไกคณะทำงานในทุกระดับ

๕.๗ ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการทำแผนแม่บทพลังงานทดแทน และพัฒนาการผลิตและการใช้พลังงานทดแทน

๖. ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น และการศึกษา

แนวทางการพัฒนา

๖.๑ ส่งเสริมและสนับสนุนศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น

๖.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างและพัฒนาจัดการองค์ความรู้ ศูนย์เรียนรู้ชุมชน ศูนย์ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น เครือข่ายศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน การศึกษาทุกระดับและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๖.๓ สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบทอด และตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีท้องถิ่นระหว่างประเทศเพื่อนบ้าน

๖.๔ ส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของประชาชน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๖.๕ ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ด้านภาษาสำหรับเด็กเยาวชน และประชาชน เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๖.๖ ส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพครอบคลุมทุกตำบล

๖.๗ ส่งเสริมและสนับสนุนอัตลักษณ์ท้องถิ่น

๖.๘ การส่งเสริมการศึกษาภาคบังคับให้มีคุณภาพ และกระจายโอกาสให้ได้รับการเรียนรู้ทุกระดับ

๗. ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย

แนวทางการพัฒนา

๗.๑ ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตลอดจนการมีส่วนร่วมของประชาชน และกระบวนการประชาสังคม และการเมืองภาคประชาชนและภาคพลเมือง

๗.๒ สร้างสภาพแวดล้อมเมืองและชุมชนให้สวยงามน่าอยู่ เสริมสร้างและพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมทุกระดับ เครือข่ายประชาสังคมระดับหมู่บ้าน/ระดับตำบล/ระดับอำเภอ (ศปม. ศปต. ศปอ.)

๗.๓ พัฒนาและส่งเสริมกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการบ้านเมือง ที่ดี

๗.๔ ส่งเสริมสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแก่ประชาชนและผู้ประสบภัย

๗.๕ การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการและการบริการประชาชน โดยยึดหลักธรรมาภิบาล

๗.๖ บูรณาการการทำงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานอื่นๆ

๗.๗ ส่งเสริมสนับสนุนการใช้สื่อชุมชนท้องถิ่น เพื่อประสานการพัฒนา สร้างความเข้าใจและความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่น และรู้จักสามัคคี

๗.๘ ส่งเสริมการบังคับให้กฎหมายในการดูแลคุ้มครองพื้นที่สาธารณประโยชน์

๗.๙ ส่งเสริมความเข้มแข็งของภาคพลเมือง ประชาคมสังคม สนับสนุนการจัดตั้งองค์กรชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชน สภาองค์กรชุมชน/ตำบล และเครือข่ายประชาคม

๗.๑๐ สนับสนุนป้องกันชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน เครือข่ายหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ

๘. ด้านการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร

แนวทางการพัฒนา

- ๘.๑ ส่งเสริมและสนับสนุน พัฒนาให้มีสถานีวิทยุชุมชน เครือข่ายและกลไกการจัดการทุกระดับ
- ๘.๒ ส่งเสริมให้มีทีวีชุมชนท้องถิ่น เครือข่ายและกลไกการจัดการทุกระดับ
- ๘.๓ ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์โดยการสร้างเครือข่ายกลไกการจัดการเชื่อมโยงสื่อกระแสหลัก
- ๘.๔ ส่งเสริมสนับสนุนสื่อศิลปวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นและเชื่อมโยงสื่อกระแสหลักโดยการสร้างกลไกการจัดการทุกระดับ
- ๘.๕ ส่งเสริมสนับสนุนสื่อสังคมทุกพื้นที่โดยการสร้างกลไกการจัดการทุกระดับ
- ๘.๖ ส่งเสริมสนับสนุนสื่อให้มีทุกช่องทางหลากหลายสอดคล้องกับพื้นที่จัดให้มีกลไกการจัดการทุกระดับ

๙. ด้านการบริการจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

แนวทางการพัฒนา

- ๙.๑ การพัฒนาบุคลากร พัฒนาองค์กร เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์/ทันต่อโลก
- ๙.๒ การป้องกันปราบปรามการทุจริตทุกรูปแบบ
- ๙.๓ ส่งเสริม สนับสนุน บูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ให้มีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

๑๐.๕ ด้านนโยบายนายกเทศมนตรีตำบลบ้านโคก

นายกเทศมนตรีตำบลบ้านโคก จะพัฒนาศักยภาพของประชาชนในพื้นที่ ให้มีความคิดริเริ่ม ส่งเสริมความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ การให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสารเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง การส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้กับประชาชน การพัฒนาทางด้านโครงสร้างพื้นฐานให้เป็นไปตามความจำเป็นและเหมาะสมกับงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด การจัดลำดับปัญหาเพื่อดำเนินการแก้ไขให้ได้ทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จะต้องพัฒนาอย่างยั่งยืนและเป็นระบบพร้อม และสามารถปรับตัวรับกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจและสามารถทำให้ชุมชนและประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านโคกได้รับประโยชน์จากแนวทางการพัฒนา ให้เป็นชุมชนน่าอยู่ สภาพแวดล้อมที่ดี ประชาชนมีความสุขทั้งกายใจ

โดยได้แถลงนโยบายการบริหารงาน และการพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านโคก ต่อสภาเทศบาลในการประชุมสภาเทศบาลตำบลบ้านโคก สมัยสามัญ สมัยที่ ๔ วันศุกร์ ที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๖ ณ ห้องประชุมสภาเทศบาลตำบลบ้านโคก สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านโคก อำเภอบ้านโคก จังหวัดอุดรธานี เพื่อให้ใช้เป็นแนวทางในการติดตามตรวจสอบ การทำงานของคณะผู้บริหารต่อสภาเทศบาลตำบลบ้านโคก ดังต่อไปนี้

๑. นโยบายด้านการเมืองและการบริหาร

๑.๑. พัฒนาเทศบาลตำบลบ้านโคกให้เป็นหน่วยงานที่ยึดหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี มีมาตรฐาน ส่งเสริมสนับสนุนด้านการศึกษาให้แก่ สมาชิกสภาเทศบาล พนักงานเทศบาล ลูกจ้าง และพนักงานจ้าง เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพเพื่อยกระดับความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ซึ่งบุคคลเหล่านี้ถือว่าเป็นทรัพยากรบุคคลที่เป็นกำลังสำคัญของเทศบาลตำบลบ้านโคก อีกทั้งจะพัฒนาระบบการบริการสาธารณะที่ดีมีมาตรฐาน ลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ให้มีความรวดเร็ว สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างตรงเป้าหมาย และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนและชุมชนให้มากที่สุด

๑.๒. ส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน สนับสนุนให้มีกิจกรรม และโครงการต่างๆ ส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างคณะกรรมการชุมชน ประชาชนในชุมชน และเทศบาล ทำงานอย่างสมานฉันท์ ไม่แตกแยก เพื่อร่วมกันพัฒนาและยกระดับชุมชนให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๑.๓. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการสร้างเครือข่ายต่าง ๆ ในชุมชนเพื่อสนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการสร้างเครือข่ายการเฝ้าระวังเกี่ยวกับยาเสพติดที่เป็นโทษกับเยาวชนและประชาชนในชุมชน รวมถึงการสร้างเครือข่ายด้านอื่น ๆ โดยสนับสนุนให้มีการทำงานร่วมกับเทศบาลตำบลบ้านโคกภาครัฐ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ภาคเอกชน เปิดโอกาสให้มีบทบาทในการทำงาน

๑.๔. สนับสนุนและพัฒนากาใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศให้มีความทันสมัยและตอบสนองต่อการให้บริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. นโยบายด้านการพัฒนาสังคม และคุณภาพชีวิต

๒.๑. ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม สร้างวินัย สร้างความสามัคคีปรองดองของประชาชน ในชุมชน ส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนให้เป็นมาตรฐาน และต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมกำหนดแนวทาง การพัฒนาชุมชนของตนเอง เพื่อแก้ปัญหาให้ตรงประเด็น มีทิศทางการพัฒนาชุมชน สร้างชุมชนให้เป็นเมืองน่าอยู่ อีกทั้ง เป็นการสร้างความร่วมมือร่วมใจ และสร้างความสามัคคีระหว่างประชาชนในชุมชน

๒.๒. สนับสนุนงบประมาณและดูแลในการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพของ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยเอดส์และผู้ด้อยโอกาส อย่างให้ทั่วถึง เท่าเทียมกันและอย่างต่อเนื่อง

๓. นโยบายด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม

๓.๑. ส่งเสริมพัฒนาศูนย์เด็กเล็กในเขตเทศบาลตำบลบ้านโคกให้มีสื่อการเรียน การสอน และอุปกรณ์เพื่อให้เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน

๓.๒. สนับสนุน ส่งเสริม ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม งานรัฐพิธี และประเพณีท้องถิ่นต่างๆ ตามวิถีชีวิตของคนในชุมชน

๓.๓. สนับสนุนและส่งเสริมการจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กับสถานศึกษาและศูนย์การศึกษานอกระบบ โดยการสนับสนุนงบประมาณตามอำนาจหน้าที่ ส่งเสริมความร่วมมือในการจัดกิจกรรม การประสานงาน การให้ความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ด้านวิชาการ เพื่อเข้าสู่สังคมสมัยใหม่ในการรองรับเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในอนาคตอันใกล้

๓.๔. สนับสนุนการแข่งขันกีฬาทั้งภายใน และ ภายนอกชุมชน เพื่อแสดงถึงพลังความสามัคคีในชุมชน อีกทั้ง ยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างชุมชน ก่อให้เกิดมิตรภาพอันดีงามระหว่างชุมชนบริหาร พนักงานเทศบาลลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้าง

๔. นโยบายด้านเศรษฐกิจ

๔.๑. ประสานงานและเชื่อมโยงเครือข่ายในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน และกลุ่มภาคีเครือข่ายต่างๆ โดยมุ่งหวังที่จะให้การพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านโคก เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติและศึกษาวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น

๔.๒. ส่งเสริม และพัฒนาอาชีพ ที่เหมาะสมกับสภาวะของท้องถิ่นปัจจุบัน โดยน้อมนำพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้

๔.๓. ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนรักและสำนึกรักบ้านเกิด สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มของประชาชนในชุมชน เพื่อสร้างอาชีพและรายได้ ให้กับตนเองและชุมชน อีกทั้งยังเป็นการสร้างความอบอุ่น และสร้างรั้ว เพื่อป้องกันภัยให้กับครอบครัวของประชาชนในชุมชนอีกทางหนึ่ง

๔.๔. ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการค้าขายใน ตลาดสดเทศบาลตำบลบ้านโคก ให้เป็น ตลาดสดที่น่าซื้อ นามอง และส่งเสริมตลาดการค้าชายแดน ไทย -ลาว ห้วยต่างให้มีความพร้อมในการเปิดประตูสู่อาเซียน

๕. นโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

๕.๑. พัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ถนนในเขตเทศบาล ไฟฟ้า รางระบายน้ำ ท่อระบายน้ำ และพัฒนาระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการให้มีประสิทธิภาพ

๕.๒. ปรับปรุงและตกแต่งภูมิทัศน์ เพื่อให้เกิดความสวยงามและเป็นระเบียบเรียบร้อย จัดระเบียบป้าย ร้านค้า ปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณหน้าบ้านเรือนของประชาชน เพื่อให้สอดคล้องกับการ พัฒนา บ้านเมืองน่าอยู่ ชุมชนน่ามอง

๕.๓. พัฒนาและบำรุงรักษาระบบน้ำประปาให้มีประสิทธิภาพ และมีกำลังการผลิตเพียงพอเพียงกับผู้ใช้บริการ รวมทั้งการจ่ายน้ำประปาให้ทั่วถึงและเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน

๖. นโยบายด้านการพัฒนาสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

๖.๑. รมรงค์สร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนในการรักษา ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้มีการจัดการขยะอย่างถูกวิธี สร้างแรงจูงใจและความตระหนักในหน้าที่ของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสะอาดบ้าน และชุมชน การชำระค่าธรรมเนียม การจัดเก็บค่าขยะ รวมถึงการปรับปรุงงานสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมในชุมชน

๖.๒. พัฒนาระบบการให้บริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐานให้มีความพร้อม และมีความหลากหลาย ของการให้บริการมากขึ้น ได้แก่ การเสริมสร้างสุขภาพและสุขภาวะที่ดี การเฝ้าระวังและการป้องกันโรค มุ่งเน้น การเสริมสร้างสุขภาพของประชาชนโดยใช้การจัดการองค์ความรู้ ซึ่งมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเป็น แกนหลักสำคัญในการขับเคลื่อน การเก็บข้อมูลตามข้อเท็จจริง และเป็นปัจจุบันเพื่อนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ใน การวิเคราะห์ วางแผนและดำเนินการทั้งเป้าหมายที่สำคัญก็คือ ต้องการให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และมี ทักษะในการดูแลสุขภาพของตนเองมากขึ้น ให้มีความสมบูรณ์แข็งแรง เข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ

๖.๓. เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) โดย การสนับสนุนให้มีการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะความสามารถ เพื่อเฝ้าระวังไม่ให้เกิดปัญหาทางสังคมและ ร่วม ในการดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน อาชญากรรม ยาเสพติด และดูแลสวัสดิการอย่างทั่วถึงเพื่อ สร้างขวัญและกำลังใจ ในการปฏิบัติหน้าที่

๒. ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๑ วิสัยทัศน์

“ดินแดนคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจพอเพียง ค่าขายไทย- ลาว บ้านโคกมีความสุขอย่างยั่งยืน”

๒.๒ ยุทธศาสตร์

๑. ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ด้านการบริหารจัดการเศรษฐกิจ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
๒. ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการเสริมสร้างสังคมที่มีความสุข
๓. ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านการบริหารจัดการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
๔. ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๒.๓ เป้าประสงค์

๑. เป้าประสงค์ที่ ๑ เศรษฐกิจของตำบลบ้านโคกมีเสถียรภาพ การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพผสมผสานกับภูมิปัญญาท้องถิ่น
๒. เป้าประสงค์ที่ ๒ พัฒนาเทศบาลตำบลบ้านโคก ให้ไปสู่สังคมที่มีความสุขอย่างยั่งยืน (Green and Happiness)
๓. เป้าประสงค์ที่ ๓ การบริหารจัดการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมมีความสะอาด เป็นระเบียบ ร่มรื่น มีสภาพภูมิทัศน์ที่สวยงาม ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม
๔. เป้าประสงค์ที่ ๔ ประชาชนมีความรอบรู้คุณธรรม

๒.๔ ตัวชี้วัด

๑. ตัวชี้วัดระดับเป้าประสงค์ที่ ๑ ร้อยละของจำนวนครัวเรือนที่เพิ่มขึ้นจากการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
๒. ตัวชี้วัดระดับเป้าประสงค์ที่ ๒ จำนวนร้อยละของโครงการที่เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับการนำพาตำบลบ้านโคกไปสู่สังคมแห่งความสุข
๓. ตัวชี้วัดระดับเป้าประสงค์ที่ ๓ จำนวนร้อยละของโครงการที่เพิ่มขึ้นด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
๔. ตัวชี้วัดระดับเป้าประสงค์ที่ ๔ จำนวนร้อยละของโครงการที่เพิ่มขึ้นในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

๒.๕ ค่าเป้าหมาย

๑. เทศบาลจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานในด้านต่างๆ เพื่อให้บริการประชาชนได้ปีละ ๓ โครงการ
๒. ประชาชนในเขตเทศบาล มีความรู้และเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว ศาสนา ศิลปวัฒนธรรมประเพณีและกีฬาเพื่อขึ้นร้อยละ ๑๐ ต่อปี
๓. จำนวนผู้สูงอายุ ผู้พิการ และประชาชนโดยทั่วไปที่มีสิทธิและลงทะเบียนกับเทศบาลเพื่อขอรับสิทธิได้รับบริการอย่างทั่วถึงทุกคน ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์
๔. จำนวนกลุ่มส่งเสริมอาชีพเพิ่มขึ้นปีละ ๒ กลุ่ม เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นและพึ่งตนเองได้มากขึ้น
๕. จำนวนครัวเรือนในตำบลบ้านโคก สามารถบริหารจัดการขยะได้ด้วยตนเองเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐ ครัวเรือนต่อปี
๖. ประชาชนผู้ประสบสาธารณภัยมีความพึงพอใจในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน ร้อยละ ๘๐
๗. ปัญหาเสพติดที่เกิดขึ้นในพื้นที่ลดลง ร้อยละ ๕ ต่อปี
๘. เทศบาลตำบลบ้านโคก มีผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ร้อยละ ๖๐

๒.๖ กลยุทธ์

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ด้านการบริหารจัดการเศรษฐกิจ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

กลยุทธ์

๑. ส่งเสริมการประกอบอาชีพ เพื่อให้พึ่งพาตนเองได้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
๒. ส่งเสริมการค้าบริเวณชายแดนไทย-ลาว ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และเชิงวัฒนธรรม
๓. จัดให้มีและบำรุงโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค สาธารณูปการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการเสริมสร้างสังคมที่มีความสุข**กลยุทธ์**

๑. ส่งเสริมธรรมาภิบาล เปิดโอกาสให้ประชาชน และภาคส่วนราชการได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานเพื่อความโปร่งใส และพัฒนาประชาธิปไตยให้เป็นส่วนหนึ่งของชีวิต
๒. บริการสวัสดิการสังคม และพัฒนาคุณภาพชีวิต
๓. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และแก้ไขความเดือดร้อนของประชาชน
๔. อนุรักษ์ ส่งเสริมศาสนา ภูมิปัญญา ราชัญท้องถิ่น วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

๑. ส่งเสริมและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๒. ปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดเก็บขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล ลดปริมาณและควบคุมมลพิษ และควบคุมสุขาภิบาลอาหาร สถานที่ สถานประกอบการ
๓. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อม
๔. สร้างเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม
๕. ส่งเสริมงานโรงพยาบาลและงานสาธารณสุขชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

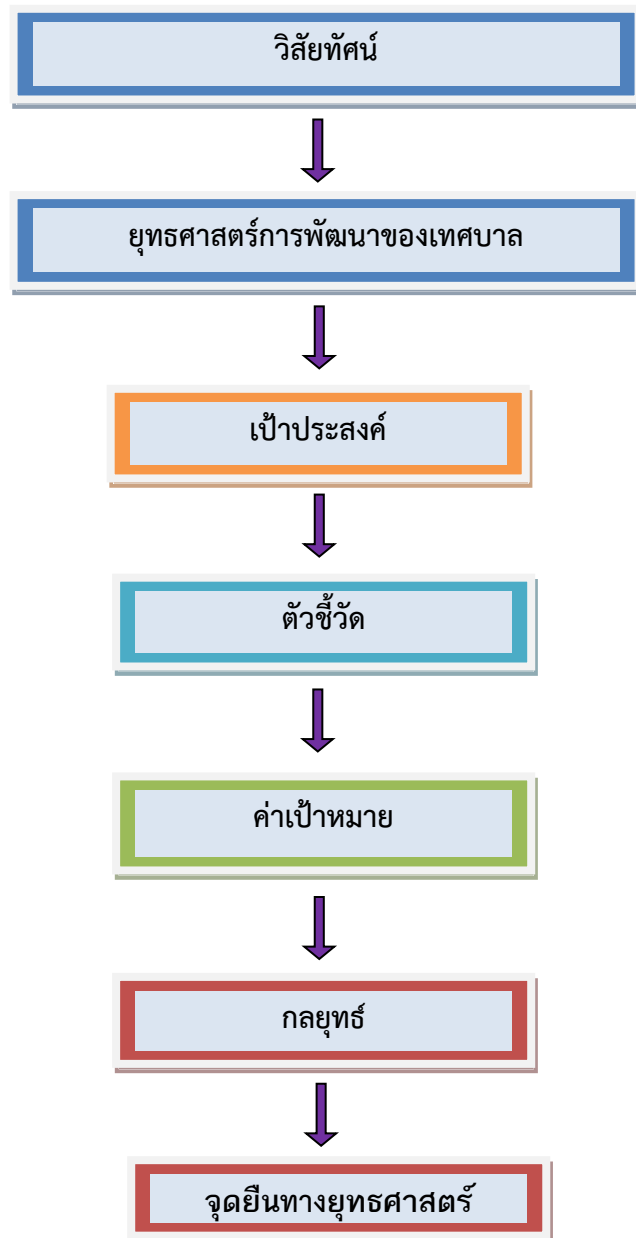
๑. ส่งเสริมการศึกษาในระบบทุกรูปแบบ
๒. ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (ตามอัธยาศัย)

๒.๗ จุดยืนทางยุทธศาสตร์

- ๑) พัฒนาชุมชนให้น่าอยู่มีความปลอดภัย โดยได้รับบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อความสะดวก รวดเร็ว และรองรับการขยายตัวของชุมชนและเศรษฐกิจ
- ๒) พัฒนาระบบการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมสำคัญทางศาสนา อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป
- ๓) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพคนและความเข้มแข็งของชุมชนในการพึ่งตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ๔) กำจัดขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูลและมลภาวะสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นอย่างมีระบบและมีความยั่งยืน
- ๕) เทศบาลมีการบริหารจัดการภาครัฐที่ดีและมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

๒.๘ ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ในภาพรวม

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีของเทศบาลตำบลบ้านโคกมีความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ในภาพรวม ดังนี้

๓. การวิเคราะห์เพื่อพัฒนาท้องถิ่น

สรุปสถานการณ์การพัฒนา การตั้งงบประมาณ การเบิกจ่ายงบประมาณ สามารถสรุปได้ดังนี้
 เทศบาลตำบลบ้านโคก
รายงานรายรับจริงตามงบประมาณ
 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561
 เดือนตุลาคม ถึงเดือนกันยายน

หมวด	ประเภท	ประมาณการ	รับจริง	รับจริงเกิน ประมาณการ
หมวดภาษีอากร	ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	330,000.00	347,487.50	17,487.50
	ภาษีบำรุงท้องที่	75,000.00	86,303.70	11,303.70
	ภาษีป้าย	45,000.00	65,736.00	20,736.00
	อากรการฆ่าสัตว์	3,500.00	3,461.00	-39.00
รวมหมวดภาษีอากร		453,500.00	502,988.20	49,488.20
หมวดค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และใบอนุญาต	ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับใบอนุญาตการ ขายสุรา	2,000.00	1,455.00	-545.00
	ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการควบคุม อาคาร	4,000.00	1,400.00	-2,600.00
	ค่าธรรมเนียมเก็บและขนมูลฝอย	189,000.00	312,600.00	123,600.00
	ค่าธรรมเนียมปิด ไปรษณีย์ ติดตั้งแผ่น ประกาศหรือแผ่นปลิวเพื่อการ โฆษณา	400.00	0.00	-400.00
	ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร	1,500.00	1,810.00	310.00
	ค่าธรรมเนียมตามประมวลกฎหมาย ที่ดินมาตรา 9	100.00	130.00	30.00
	ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับทะเบียน พาณิชย์	1,000.00	700.00	-300.00
	ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบ กิจการน้ำมันเชื้อเพลิง	0.00	900.00	900.00
	ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ	500.00	600.00	100.00
	ค่าปรับผู้กระทำความผิดกฎหมายจราจร ทางบก	8,000.00	3,000.00	-5,000.00
	ค่าปรับการผิดสัญญา	1,500.00	23,335.99	21,835.99
	ค่าปรับผู้กระทำความผิดกฎหมายทะเบียน พาณิชย์	0.00	0.00	0.00
	ค่าปรับอื่น ๆ	1,500.00	0.00	-1,500.00
	ค่าใบอนุญาตรับทำการเก็บ ขน สิ่ง ปฏิกูล หรือมูลฝอย	2,000.00	0.00	-2,000.00
	ค่าใบอนุญาตรับทำการกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอย	2,000.00	0.00	-2,000.00
	ค่าใบอนุญาตประกอบการค้าสำหรับ กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ	10,000.00	1,500.00	-8,500.00
	ค่าใบอนุญาตจำหน่ายสินค้าในที่หรือ ทางสาธารณะ	0.00	1,500.00	1,500.00
	ค่าใบอนุญาตเกี่ยวกับการควบคุม อาคาร	2,000.00	700.00	-1,300.00
	ค่าใบอนุญาตเกี่ยวกับการโฆษณาโดย ใช้เครื่องขยายเสียง	1,000.00	1,395.00	395.00
	ค่าใบอนุญาตอื่นๆ	500.00	0.00	-500.00
รวมหมวดค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และใบอนุญาต		227,000.00	351,025.99	124,025.99
หมวดรายได้จาก ทรัพย์สิน	ค่าเช่าหรือบริการสถานที่	400,000.00	436,340.00	36,340.00
	ดอกเบี้ย	350,000.00	378,227.03	28,227.03

รวมหมวดรายได้จากทรัพย์สิน		750,000.00	814,567.03	64,567.03
หมวดรายได้จาก สาธารณูปโภคและการ พาณิชย์	รายได้จากสาธารณูปโภคและการ พาณิชย์	300,000.00	451,814.00	151,814.00
รวมหมวดรายได้จากสาธารณูปโภคและการ พาณิชย์		300,000.00	451,814.00	151,814.00
หมวดรายได้เบ็ดเตล็ด	ค่าจำหน่ายเศษของ	1,000.00	0.00	-1,000.00
	ค่าขายแบบเปลง	50,000.00	18,900.00	-31,100.00
	ค่ารับรองสำเนาและถ่ายเอกสาร	0.00	174.00	174.00
	รายได้เบ็ดเตล็ดอื่นๆ	30,000.00	32,325.00	2,325.00
รวมหมวดรายได้เบ็ดเตล็ด		81,000.00	51,399.00	-29,601.00
หมวดภาษีจัดสรร	ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และ ล้อเลื่อน	600,000.00	340,708.40	-259,291.60
	ภาษีมูลค่าเพิ่มตาม พ.ร.บ. กำหนด แผนฯ	14,000,000.00	14,847,781.27	847,781.27
	ภาษีมูลค่าเพิ่มตาม พ.ร.บ. จัดสรร รายได้ฯ	1,600,000.00	1,631,832.45	31,832.45
	ภาษีธุรกิจเฉพาะ	40,000.00	54,957.49	14,957.49
	ภาษีสุรา	800,000.00	0.00	-800,000.00
	ภาษีสรรพสามิต	1,600,000.00	3,090,575.01	1,490,575.01
	ค่าภาคหลวงแร่	38,000.00	36,932.70	-1,067.30
	ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม	30,000.00	24,261.04	-5,738.96
	ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติ กรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน	150,000.00	255,304.00	105,304.00
รวมหมวดภาษีจัดสรร		18,858,000.00	20,282,352.36	1,424,352.36
หมวดเงินอุดหนุน ทั่วไป	เงินอุดหนุนทั่วไป สำหรับดำเนินการ ตามอำนาจหน้าที่และการกักถ่ายโอน เลือกทำ	17,830,500.00	15,400,728.00	-2,429,772.00
รวมหมวดเงินอุดหนุนทั่วไป		17,830,500.00	15,400,728.00	-2,429,772.00
รวมทั้งหมด		38,500,000.00	37,854,874.58	-645,125.42

เทศบาลตำบลบ้านโคก
รายงานรายจ่ายจริงตามงบประมาณ
ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๑
เดือนตุลาคมถึงเดือนกันยายน

	หมวดรายจ่าย	ประเภทรายจ่าย	ประมาณการ	รวมจ่ายจริง
งบกลาง	งบกลาง	เงินสมทบกองทุนประกันสังคม	239,200.00	224,335.00
		เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	4,413,600.00	4,173,300.00
		เบี้ยยังชีพคนพิการ	950,400.00	950,400.00
		เบี้ยยังชีพผู้ป่วยเอดส์	48,000.00	35,500.00
		สำรองจ่าย	204,100.00	190,802.00
		รายจ่ายตามข้อผูกพัน	200,400.00	200,268.79
		เงินสมทบกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น (กบท.)	413,390.00	413,390.00
	รวม งบกลาง			6,469,090.00
งบเงินอุดหนุน	เงินอุดหนุน	เงินอุดหนุนส่วนราชการ	1,227,000.00	1,191,000.00
		เงินอุดหนุนเอกชน	180,000.00	0.00
	รวม งบเงินอุดหนุน			1,407,000.00
งบดำเนินงาน	ค่าตอบแทน	ค่าตอบแทนผู้ปฏิบัติราชการอื่นเป็นประโยชน์แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	202,000.00	129,525.00
		ค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ	210,000.00	59,640.00
		ค่าเช่าบ้าน	263,000.00	183,954.00
		เงินช่วยเหลือการศึกษาบุตร	50,000.00	29,500.00
		เงินช่วยเหลือบุตร	20,000.00	0.00
	ค่าใช้สอย	รายจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งบริการ	1,538,700.00	981,397.25
		รายจ่ายเกี่ยวกับการรับรองและพิธีการ	80,000.00	17,235.00
		รายจ่ายเกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติราชการที่ไม่เข้าลักษณะรายจ่ายหมวดอื่น ๆ	2,463,600.00	1,558,264.91
		ค่าบำรุงรักษาและซ่อมแซม	479,000.00	360,370.76
	ค่าวัสดุ	วัสดุสำนักงาน	535,000.00	508,757.45
		วัสดุไฟฟ้าและวิทยุ	187,500.00	155,100.00
		วัสดุงานบ้านงานครัว	275,000.00	137,418.00
		วัสดุก่อสร้าง	340,000.00	161,138.00
		วัสดุยานพาหนะและขนส่ง	231,500.00	193,290.00
		วัสดุโฆษณาและเผยแพร่	76,000.00	10,000.00
		วัสดุคอมพิวเตอร์	181,000.00	130,350.00
		วัสดุเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	1,030,000.00	805,433.85
		วัสดุเครื่องแต่งกาย	238,500.00	238,500.00
		วัสดุเครื่องดับเพลิง	55,000.00	19,500.00
		ค่าอาหารเสริม (นม)	748,000.00	674,271.68
งบลงทุน	วัสดุการเกษตร	85,000.00	71,620.00	
	วัสดุวิทยาศาสตร์หรือการแพทย์	140,000.00	113,880.00	
	วัสดุอื่น	60,000.00	59,640.00	

	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าไฟฟ้า	1,000,000.00	349,396.55
		ค่าบริการโทรศัพท์	40,000.00	35,060.38
		ค่าบริการไปรษณีย์	30,000.00	13,477.00
		ค่าบริการสื่อสารและโทรคมนาคม	70,000.00	59,230.00
รวม งบดำเนินงาน			10,628,800.00	7,055,949.83
งบบุคลากร	เงินเดือน (ฝ่าย การเมือง)	เงินเดือนนายก/รองนายก	695,600.00	695,520.00
		เงินค่าตอบแทนประจำตำแหน่ง นายก/รองนายก	120,000.00	120,000.00
		เงินค่าตอบแทนพิเศษนายก/รอง นายก	120,000.00	120,000.00
		เงินค่าตอบแทนเลขานุการ/ที่ ปรึกษานายกเทศมนตรี นายก องค์การบริหารส่วนตำบล	198,800.00	198,720.00
		เงินค่าตอบแทนสมาชิกสภา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1,260,000.00	1,258,560.00
	เงินเดือน (ฝ่าย ประจำ)	เงินเดือนพนักงาน	7,512,430.00	6,001,019.70
		เงินประจำตำแหน่ง	492,000.00	425,000.00
		ค่าตอบแทนพนักงานจ้าง	4,285,600.00	4,100,844.00
		เงินเพิ่มต่าง ๆ ของพนักงานจ้าง	467,580.00	386,305.00
		เงินเพิ่มต่าง ๆ ของพนักงาน	7,100.00	7,100.00
รวม งบบุคลากร			15,159,110.00	13,313,068.70
งบลงทุน	ค่าครุภัณฑ์	ครุภัณฑ์สำนักงาน	97,700.00	46,700.00
		ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	50,000.00	50,000.00
		ค่าบำรุงรักษาและปรับปรุง ครุภัณฑ์	630,000.00	0.00
		ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ	0.00	0.00
		ครุภัณฑ์กีฬา	128,800.00	128,800.00
		ครุภัณฑ์การเกษตร	364,000.00	204,000.00
		ครุภัณฑ์งานบ้านงานครัว	33,000.00	32,700.00
		ครุภัณฑ์ยานพาหนะและขนส่ง	2,000,000.00	0.00
		ครุภัณฑ์ก่อสร้าง	54,000.00	54,000.00
		ครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์หรือ การแพทย์	30,000.00	0.00
	ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	ค่าบำรุงรักษาและปรับปรุงที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง	413,000.00	250,000.00
		ค่าก่อสร้างสิ่งสาธารณูปโภค	683,500.00	0.00
		ค่าซื้อหรือแลกเปลี่ยนที่ดิน	350,000.00	0.00
		ค่าถมดิน	2,000.00	0.00
รวม งบลงทุน			4,836,000.00	766,200.00
รวมสุทธิ			38,500,000.00	28,514,214.32

๓.๑ การวิเคราะห์กรอบการจัดทำยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีของเทศบาลตำบลบ้านโคก ได้ใช้การวิเคราะห์ SWOT Analysis/Demand (Demand Analysis)/Global Demand และ Trend ปัจจัยและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนา ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนี้

๑. จุดแข็ง (S : Strength)

➤ มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์มีบ้านพักรับรอง (โรงแรม, รีสอร์ท) ที่สามารถรองรับการท่องเที่ยวได้

- มีชายแดนติดต่อกับ สปป.ลาว คือช่องห้วยต่าง
- ประชาชนมีขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่นที่ดีงาม เป็นเอกลักษณ์
- ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการออกกำลังกายมากขึ้น โดยมีสนามกีฬาในหมู่บ้านครบทุกหมู่

- มีสภาพภูมิทัศน์ที่สวยงาม
- เทศบาลตำบลบ้านโคกมีส่วนร่วมจากจิตอาสา เช่น อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

- มีแหล่งท่องเที่ยวที่ค่อนข้างสมบูรณ์ทางทรัพยากรธรรมชาติที่สวยงามอยู่ในเขตเทศบาล

ซึ่งเทศบาลสามารถพัฒนาขึ้นให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงได้ ได้แก่ ศาลเจ้าปู่ตาหมวกคำ, ดอยพระธาตุ, ภูโพง

- บุคลากรส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาในจังหวัดทำให้มีความใกล้ชิดและเข้าใจวัฒนธรรมหรือปัญหาท้องถิ่น

- สำนักงานเทศบาลเป็นสัดส่วน สามารถรองรับความเจริญเติบโตของเมืองในอนาคต และให้บริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. จุดอ่อน (W : Weakness)

- งบประมาณในการพัฒนาไม่เพียงพอต่อความต้องการ
- ขาดการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวที่ดีในด้านการจัดมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยว

และ

ควมคุม อุปสงค์ (Deamand) อุปทาน (Supply) ด้านการท่องเที่ยวที่เหมาะสม, เยาวชนยังไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นมัคคุเทศก์

- ธุรกิจระดับชุมชนยังไม่เข้มแข็งพอที่จะแข่งขันในตลาดการค้าเสรี ได้รับผลกระทบจากการค้า

ส่วนกลาง

- การรวมกลุ่มอาชีพยังไม่มี ความเข้มแข็ง
- โครงสร้างพื้นฐานยังไม่เพียงพอในการบริการประชาชน ทั้งถนน ไฟฟ้า ประปา
- เกษตรกรโดยรวมยังมีปัญหาหนี้สินและความยากจน
- พื้นที่อยู่นอกเขตชลประทานมีจำนวนมาก และพื้นที่ภูเขาบางแห่งยังขาดแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

การเกษตร

- ปัญหาการว่างงานหลังฤดูเก็บเกี่ยว
- ขาดตลาดกลางพืชผลทางการเกษตรที่ครบวงจร
- เกษตรกรขาดความรู้ ทักษะ และความสามารถ ด้านการตลาดและการบรรจุภัณฑ์ และมีค่านิยมการใช้สารเคมีอย่างแพร่หลาย

- เกษตรกรใช้ประโยชน์จากที่ดินไม่ถูกต้องครบถ้วนตามหลักวิชาการ ทำให้ดินเสื่อมสภาพ

๓. โอกาส (O : Opportunity)

- พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและมีการให้บริการ Internet ตำบลเพื่อให้ประชาชนได้ใช้

ประโยชน์อย่างเต็มที่

➢ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติสนับสนุนให้มีการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นมีคุณภาพเท่าเทียมกันและทั่วถึง

➢ แนวโน้มการท่องเที่ยวปัจจุบันเน้นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และสุขภาพ

➢ นโยบายในการส่งเสริมการค้าเสรีระหว่างประเทศ รองรับประชาคมอาเซียน

➢ การพัฒนาเส้นทางเศรษฐกิจเชื่อมโยงตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor)

➢ นโยบายของจังหวัดในการเชื่อมโยงภาคการอุตสาหกรรมกับกลุ่มจังหวัดใกล้เคียง

➢ ความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลดีต่อโอกาสทาง

การค้า

บริเวณชายแดน

➢ ได้รับการสนับสนุนให้จุดผ่อนปรนทางการค้าชั่วคราวช่องภูคู้เป็นจุดผ่านแดนถาวร จะส่งผลให้ด่านผ่อนปรนหลายแห่งได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยว

➢ การได้รับการอบรมและพัฒนาบุคลากรจากหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพต่างๆ

➢ นโยบายของส่วนกลางในการรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกิดความมั่นคงด้านทรัพยากรธรรมชาติป่าไม้และน้ำ สร้างมูลค่าเพิ่มการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และศาสนา การพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการค้า การบริการ การขนส่งและการกระจายสินค้า

๔. ข้อจำกัด / อุปสรรค (T : Threat)

➢ ไม่มีกฎหมายที่เอื้อต่อการถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดินของเกษตรกรในบางพื้นที่

➢ ขาดการลงทุนในอุตสาหกรรมเกษตร ที่ใช้วัตถุดิบจากผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่

➢ ภัยจากการใช้สารเคมีในภาคเกษตรยังมีมาก และแพร่ขยายมากขึ้น

➢ นโยบายการเปิดการค้าเสรี มีผลต่อสินค้าเกษตร ทั้งการบริโภคในพื้นที่และการส่งออก

➢ ค่าครองชีพสูง การดำเนินชีวิตของผู้มีรายได้น้อยค่อนข้างลำบาก เนื่องจากสินค้าอุปโภคบริโภคส่วนใหญ่ยังนำมาจากท้องถิ่นอื่น

➢ ระเบียบกฎหมาย นโยบายจากส่วนกลางในลักษณะการสั่งการจากเบื้องบนลงมา (Top Down) เป็นอุปสรรคต่อการทำงานของท้องถิ่นในบางครั้ง

➢ การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลมีน้อยและใช้เวลาพอสมควรกว่าจะได้รับ ซึ่ง

เมื่อ

ได้รับก็ล่าช้า ไม่เป็นไปตามแผนระยะเวลาที่วางไว้

๓.๒ การประเมินสถานการณ์สภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้อง

ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านโคกนั้น ได้ทำการประเมินสถานการณ์สภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

สภาพปัญหาและความต้องการของประชาชน เชิงพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านโคก

ในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลบ้านโคก ได้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสำคัญ เนื่องจากจะทำให้ทราบปัญหาความต้องการที่แท้จริง และสามารถวางแผนพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาสนองตอบความต้องการของประชาชนได้อย่างตรงจุด ทั้งยังก่อให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นให้ก้าวหน้าด้วยความเห็นพ้องต้องกัน สำหรับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีฉบับนี้ เทศบาลตำบลบ้านโคก ได้ทำการสำรวจความคิดเห็น

จากประชาชนโดยการจัดทำประชุมประชาคมท้องถิ่น เพื่อรับฟังปัญหาความต้องการของประชาชน ทำให้เทศบาลตำบลบ้านโคก ได้รับข้อมูลอันเป็นประโยชน์ ซึ่งสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ตามประเด็นการพัฒนาท้องถิ่นได้ดังนี้

สรุปผลการวิเคราะห์ปัญหาด้านเศรษฐกิจ

ปัญหา	สภาพปัญหา / สาเหตุ
๑) การประกอบอาชีพ	๑. ประชาชนส่วนใหญ่ขาดอาชีพที่มีรายได้มั่นคง ๒. ขาดการประกอบอาชีพเสริมเกิดภาวะการว่างงานแฝง ๓. ขาดความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ ๔. การรวมกลุ่มอาชีพขาดการบริหารจัดการที่ดี ๕. ปัญหาค่าครองชีพสูงขึ้นเนื่องจากราคาน้ำมัน ราคาสินค้าเป็นพื้นฐานสูงขึ้น โดยไม่มีมาตรการใดๆ ที่สามารถช่วยเหลือประชาชนได้
๒) การค้าบริเวณชายแดนไทย-ลาว	๑. สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ/เชิงอนุรักษ์ไม่ได้รับการพัฒนา ๒. ขาดการสร้างจุดเด่นของตำบลเป็นจุดขาย ๓. ความหลากหลายของการค้าชายแดน
๓) ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และเชิงวัฒนธรรม	๑. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ภูเขาตุ้ ภูเขาโพง และแหล่งท่องเที่ยวอื่นยังไม่ได้เป็นรูปธรรม และยังไม่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยววัฒนธรรม ๒. ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมถึงกลุ่มและองค์กรชุมชนในพื้นที่ต่างๆ ด้วย เนื่องจากยังไม่เห็นความสำคัญว่าการท่องเที่ยวสามารถสร้างรายได้กระจายสู่ชุมชน ทั้งให้เป็นหน้าที่ของเทศบาลเพียงหน่วยงานเดียว ๓. ยังไม่มีสถานที่อำนวยความสะดวกนักท่องเที่ยว
๔) บำรุงโครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภค สาธารณการ	๑. ปัญหาการคมนาคม เส้นทางคมนาคมที่ประชาชนใช้เป็นเส้นทางสัญจรไม่สะดวก เนื่องจากถนนส่วนใหญ่ในตำบลพัั้ง เป็นถนนดิน, ถนนลูกรัง และไม่ได้มาตรฐาน โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝนถนนจะลื่น เป็นหลุม เป็นบ่อ จำนวน ๗ หมู่บ้าน ๒. ปัญหาการมีน้ำประปาใช้ไม่ทั่วถึง จำนวน ๗ หมู่บ้าน ๓. ปัญหาการไม่มีการไฟฟ้าใช้ในครัวเรือน ในบางครัวเรือนของหมู่บ้านบางหมู่บ้าน เนื่องจาก การขาดแคลนงบประมาณ รวมทั้งงานด้านการไฟฟ้าเป็นหน้าที่ของหน่วยงานอื่น คือการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จึงทำให้ความรวดเร็วในการดำเนินงานยังติดขัดอยู่ อีกทั้งความเจริญที่มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วของชุมชน และการก่อสร้างบ้านเรือนขึ้นใหม่ ทำให้การขยายเขตไฟฟ้ายังไม่ทั่วถึง และปัญหาการขาดไฟฟ้าส่องสว่างสาธารณะ ที่ให้แสงสว่างริมทางแก่ประชาชนได้รับความยากลำบาก ในการสัญจรในเวลากลางคืน และไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จำนวน ๗ หมู่บ้าน ๔. ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และน้ำเพื่อการเกษตรมีไม่เพียงพอ เนื่องจากขาดแหล่งน้ำถาวร ขาดระบบชลประทาน ฝนทิ้งช่วง และเทศบาล

	ตำบลบ้านโคก ยังขาดแคลนงบประมาณจำนวนมากในการดำเนินงานด้านแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ภายในตำบล จำนวน๗ หมู่บ้าน
--	---

สรุปผลการวิเคราะห์ปัญหาสังคม

ปัญหา	สภาพปัญหา / สาเหตุ
๑. บริการสวัสดิการสังคมและพัฒนาคุณภาพชีวิต	๑. การส่งเสริมด้านสวัสดิการชุมชนยังไม่ครบถ้วนตามความต้องการ เช่น กิจกรรมผู้สูงอายุ สตรี จำนวน๗ หมู่บ้าน ๒. การแพร่ระบาดของยาเสพติดในหมู่บ้าน จำนวน ๗ หมู่บ้าน
๒) สร้างเสริมสุขภาพ	๑. ขาดสถานที่พักผ่อน/สวนสาธารณะของชุมชน จำนวน ๔ หมู่บ้าน ๒. ลานกีฬาหมู่บ้าน/สนามกีฬาท้องถิ่นไม่ทั่วถึงเพียงพอ จำนวน ๒ หมู่บ้าน ๓. หมู่บ้าน/ชุมชนขาดแคลนอุปกรณ์การกีฬา จำนวน ๗ หมู่บ้าน ๔. ประชาชนขาดความรู้ด้านสาธารณสุขมูลฐาน จำนวน ๗ หมู่บ้าน ๕. ขาดการประชาสัมพันธ์ข่าวสารด้านสาธารณสุข จำนวน ๗ หมู่บ้าน
๓) การมีส่วนร่วมของประชาชน การส่งเสริมธรรมาภิบาล และความโปร่งใส	๑. ประชาชนไม่ได้รับความรู้ ความเข้าใจในกฎ/ระเบียบท้องถิ่น จำนวน ๗ หมู่บ้าน ๒. ประชาชนไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ๓. ประชาชนขาดจิตสำนึกของการมีจิตสาธารณะ ๔. การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารไม่ทั่วถึงครอบคลุม จำนวน ๔ หมู่บ้าน
๔) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และแก้ไขความเดือดร้อนของประชาชน	๑. ป่าไม้เริ่มลดน้อยลง เพราะมีปัญหาไฟป่า จำนวน ๗ หมู่บ้าน ๒. เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เพียงพอในการช่วยเหลือภัยพิบัติ จำนวน ๗ หมู่บ้าน ๓. อุปกรณ์ของเทศบาลยังไม่เพียงพอต่อการบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนจากภัยพิบัติ
๕) ศาสนา ภูมิปัญญา ปราชญ์ท้องถิ่น วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น	๑. เยาวชน และประชาชนเริ่มไม่ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา จำนวน ๗ หมู่บ้าน ๒. การเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นยังมีน้อย จำนวน ๗ หมู่บ้าน

สรุปผลการวิเคราะห์ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปัญหา	สภาพปัญหา / สาเหตุ
๑. พื้นที่ป่าไม้ลดลง	๑. ประชาชนลักลอบตัดไม้เพื่อจำหน่าย จำนวน ๗ หมู่บ้าน ๒. มีการบุกรุกป่าเพื่อขยายที่ดินทำกิน จำนวน ๗ หมู่บ้าน ๓. ประชาชนขาดความรู้และจิตสำนึกในการอนุรักษ์ป่า จำนวน ๗ หมู่บ้าน
๒. แหล่งน้ำ	๑. แหล่งน้ำตื้นเขินและเน่าเสียไม่ได้รับการปรับปรุงพัฒนา จำนวน ๒ หมู่บ้าน ๒. ปัญหาการปล่อยของเสียและสารพิษลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ จำนวน ๑ หมู่บ้าน บ้านโคกใหม่ ๔. ประชาชนขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์สายน้ำ จำนวน ๗ หมู่บ้าน
ปัญหา	สภาพปัญหา / สาเหตุ
๓. ขยะสิ่งปฏิกูล	๑. ขาดการบริหารจัดการขยะอย่างเป็นระบบ จำนวน ๗ หมู่บ้าน ในอนาคตจะเกิดปัญหาขยะล้นเมือง ๒. สถานที่กำจัดขยะตั้งอยู่ในพื้นที่ไม่เหมาะสม จำนวน ๑ หมู่บ้าน ๓. ประชาชนขาดความรู้ในการกำจัดขยะที่ถูกต้อง จำนวน ๗ หมู่บ้าน ๔. พนักงานเทศบาลผู้รับผิดชอบยังมีความรู้ไม่เพียงพอสำหรับการบริหารจัดการขยะอย่างเป็นระบบ

สรุปผลการวิเคราะห์ปัญหาทางการศึกษา

ปัญหา	สภาพปัญหา / สาเหตุ
๑. การประเมินคุณภาพการศึกษา	๑. การประเมินคุณภาพแม้จะผ่านยังไม่อยู่ในระดับดีเด่น ๒. การส่งเสริมการพัฒนาการศึกษาตามเกณฑ์ สมศ. ยังไม่ดีเท่าที่ควร
๒. การมีส่วนร่วม	๑ ชุมชนมีส่วนร่วมในระดับดี แต่เรื่องหลักสูตรยังมีส่วนร่วมระดับปานกลาง
๓. ประเพณี	๑. ประเพณีบางอย่างเริ่มจะสูญหาย เช่น แห่ข้าวพันก้อน บุญพระเวส เป็นต้น

ประเมินปัญหาและความต้องการในพื้นที่

จากลักษณะการขยายตัวของเทศบาลตำบลบ้านโคก ที่ขาดการวางแผน ทำให้บริเวณพื้นที่ชุมชน มีการใช้ที่ดินปะปนกัน ขาดรูปแบบที่ชัดเจน ส่งผลให้มีการบริการสาธารณูปโภคต่างๆ เช่น ไฟฟ้า ประปา ถนน ระบบระบายน้ำ และการดับเพลิง ไม่สามารถให้บริการชุมชนได้ทั่วถึง และไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอต่อความต้องการของชุมชนในอนาคต เมื่อชุมชนมีการขยายตัว ย่อมมีความต้องการการบริการในด้านต่างๆ มากขึ้นจึงควรมี การวางแผนรองรับการขยายตัวเพื่อให้ชุมชนมีแนวทางเจริญเติบโต และขยายตัวในทิศทางที่เหมาะสมตามลักษณะ ทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม

พื้นที่ส่วนใหญ่ของเทศบาลตำบลบ้านโคกเป็นพื้นที่ป่าไม้ร้อยละ ๗๒ ของพื้นที่ทั้งหมด บริเวณ โดยรอบของอำเภอบ้านโคก มีภูเขาน้อยใหญ่ล้อมรอบเกือบทุกด้าน

แนวโน้มการขยายตัวด้านประชากร

การขยายตัวของชุมชน เป็นผลต่อเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของประชากร ทำให้เกิดความ ต้องการใช้พื้นที่เพื่อกิจกรรมต่างๆ เพิ่มมากขึ้น ในการคาดประมาณจำนวนประชากรในอนาคต จะต้องคำนึงถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงประชากร เช่น การอพยพย้ายถิ่นทั้งตามฤดูกาลและย้ายถิ่นถาวรตลอดจนการ ลงทุนทั้งภาครัฐและเอกชน อันอาจก่อให้เกิดการจ้างงานในพื้นที่ ซึ่งหากไม่มีการเปลี่ยนแปลงจากปัจจุบันมากนัก คาดว่าประชากรจะเพิ่มมากขึ้นตามที่ได้คาดการณ์ไว้

ทางด้านการเปลี่ยนแปลงของประชากร พบว่าระหว่างปี พ.ศ.๒๕๔๔ – พ.ศ.๒๕๔๖ ประชากร ในเขตเทศบาลตำบลบ้านโคกมีแนวโน้มลดลงร้อยละ ๑.๗๔ ต่อปี ต่อมาระหว่างปีพ.ศ.๒๕๔๗ – พ.ศ.๒๕๕๔ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราการเฉลี่ยร้อยละ ๐.๒ ต่อปี

การคาดการณ์ประมาณจำนวนประชากร ได้พิจารณาจากการคาดการณ์ของเทศบาลตำบลบ้าน โคก ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงประชากรของเทศบาลตำบลบ้านโคก ในอดีต ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ – ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ รวมถึงการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจของชุมชน ซึ่งจะใช้อัตราการเพิ่มของประชากรเฉลี่ยร้อยละ ๐.๔๑ ต่อปี นำมาคำนวณประชากรในอนาคตของชุมชน

โดยใช้ฐานประชากรปี พ.ศ.๒๕๕๔ มีประชากรภายในเขตวางผังเมืองชุมชน รวมทั้งสิ้น ๓,๗๘๘ คน และในอนาคตอีก ๒๐ ปี ข้างหน้า พ.ศ. ๒๕๗๔ จะมีประชากรประมาณ ๔,๑๑๒ คน

บทบาทและหน้าที่ของชุมชน

จากผังภาค และผังอนุภาค ของกรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย ได้ศึกษาโครงสร้าง ระบบชุมชนของภาค พบว่าบทบาทหน้าที่ของเทศบาลตำบลบ้านโคก ในปี พ.ศ.๒๕๕๕ ผังภาคและผังอนุภาค ได้กำหนดให้เทศบาลตำบลบ้านโคก จังหวัดอุดรธานี เป็นชุมชนศูนย์กลางลำดับที่ ๔ ของจังหวัดอุดรธานี มีบทบาทเป็นศูนย์กลางการบริการปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตในระดับท้องถิ่น และในอนาคตปี พ.ศ.๒๕๗๕ บทบาทและหน้าที่ของเทศบาลตำบลบ้านโคก ได้ถูกกำหนดให้เป็นชุมชนศูนย์กลางลำดับที่ ๔ ของผังภาคและ ผังอนุภาค และเป็นชุมชนศูนย์กลางลำดับที่ ๔ ของผังเมืองรวมจังหวัด โดยนอกจากบทบาทของการเป็น ศูนย์กลาง ของการบริการปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตในระดับชุมชนแล้ว ยังมีบทบาทอื่น คือ เป็น ศูนย์กลางการบริการทางการเกษตร และศูนย์กลางการบริการทางสังคมอีกด้วย

ตารางที่ ๒.๑ แสดงการคาดประมาณจำนวนประชากรในอนาคต เทศบาลตำบลบ้านโคก

ปี พ.ศ.	จำนวนประชากร(คน)
---------	------------------

	(อัตราการเปลี่ยนแปลงประชากรในอนาคตเฉลี่ยร้อยละ ๐.๔๑ ต่อปี)
๒๕๕๔	๓,๗๘๘
๒๕๕๙	๓,๘๖๖
๒๕๖๔	๓,๙๔๗
๒๕๖๙	๔,๐๒๘
๒๕๗๔	๔,๑๑๒

ที่มา: จากการคำนวณโดยวิธี Exponential Rate of Growth

ข้อมูลจากผังเมืองรวมชุมชนเทศบาลตำบลบ้านโคก ปี ๒๕๕๖

แนวโน้มและทิศทางการขยายตัวของชุมชนในอนาคต

เมื่อศึกษาถึงทางสภาพทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม และประชากรของชุมชน ทำให้ทราบถึงปัญหาทิศทางและแนวโน้มการขยายตัวของชุมชน และสามารถนำมากำหนดรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคตตลอดจนแนวทางการพัฒนาต่างๆ โดยให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ของชุมชน

ในส่วนนี้จะเป็นการวิเคราะห์สภาพพื้นที่ชุมชน เพื่อแสดงให้เห็นถึงปัญหาข้อจำกัดตลอดจนศักยภาพในการพัฒนาพื้นที่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ปัญหาของชุมชน

เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ของเทศบาลตำบลบ้านโคก เป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าน้ำป่าต ทำให้การขยายตัวของชุมชนค่อนข้างลำบาก ทำให้การตั้งถิ่นฐานส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตพื้นที่กันออกจากเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าน้ำป่าต

ข้อจำกัดของชุมชน

เนื่องจากสภาพโดยทั่วไปของเทศบาลตำบลบ้านโคก เป็นภูเขาน้อยใหญ่ล้อมรอบเกือบทุกด้าน และภูเขาดังกล่าวส่วนใหญ่มีพื้นที่เป็นป่าไม้ พื้นที่ป่าไม้เป็นพื้นที่ป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ทำให้การขยายตัวของชุมชนค่อนข้างลำบาก

ศักยภาพของชุมชน

ประชากรในพื้นที่ประกอบอาชีพสอดคล้องกับสภาพทางกายภาพ พื้นที่ส่วนใหญ่เหมาะสำหรับปลูกไม้เศรษฐกิจและพืชไร่

แนวโน้มและทิศทางการขยายตัวของชุมชน

แนวโน้มการขยายตัวของชุมชนจะขยายตัวไปทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๒๖๘

๑) แนวทางการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคต

แนวทางการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคตของเทศบาลตำบลบ้านโคก พิจารณาจากแนวโน้มการขยายตัวของชุมชน ข้อจำกัดทางด้านกายภาพและพื้นที่รองรับการขยายตัวของชุมชน การใช้ที่ดินในอนาคตจึงเป็นข้อเสนอแนวทางการจัดระเบียบ และการบริการให้เป็นไปอย่างมีระบบ เพื่อเป็นแนวทางให้ท้องถิ่นและภาครัฐ ที่เกี่ยวข้อง สามารถดำเนินการพัฒนาพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์อย่างสูงสุด

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อรองรับการขยายตัวของประชาชน ในอนาคตกำหนดให้มีการขยายตัวไปในพื้นที่ว่าง พื้นที่ที่มีศักยภาพทางการเกษตรต่ำ และเป็นพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน มีเส้นทางคมนาคมขนส่งเชื่อมโยงกันเป็นระบบที่สมบูรณ์ และประหยัดงบประมาณในการขยายโครงข่ายการบริการขั้นพื้นฐาน

สำหรับการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคตของเทศบาลตำบลบ้านโคก ได้กำหนดให้มีศูนย์กลางชุมชนบริเวณหมู่ที่ ๔ หมู่ที่ ๕ และหมู่ที่ ๖ การจัดวางผังการใช้ประโยชน์ที่ดิน กำหนดให้ชุมชนขยายตัวไปในพื้นที่ที่สามารถรองรับ การเจริญเติบโตของชุมชน โดยแบ่งการใช้ประโยชน์ที่ดินออกเป็นประเภทต่างๆ ดังต่อไปนี้ (แผนผังที่ ๓.๑)

๑.) ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย ใช้ประโยชน์เพื่อการอยู่อาศัยเป็นส่วนใหญ่ โดยมีร้านค้าสาธารณูปโภคและสาธารณูปการอื่นๆ ที่เหมาะสมกับการอยู่อาศัยในระดับที่ได้มาตรฐาน และไม่ควรมีกิจกรรมที่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมของชุมชน โดยกำหนดให้มีการขยายตัวอยู่รอบบริเวณเขตที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง และในพื้นที่ต่อเนื่องในบริเวณเขตชุมชนเดิมซึ่งสามารถรับบริการจากศูนย์กลางของชุมชนได้โดยสะดวก

๒.) ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยปานกลาง ให้ใช้ประโยชน์เพื่อการอยู่อาศัยซึ่งมีโชอาคารขนาดใหญ่ สถาบันราชการ การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเป็นส่วนใหญ่ โดยกำหนดให้มีการขยายตัวอยู่รอบบริเวณเขตศูนย์กลางของเมืองซึ่งเป็นเขตพาณิชย์กรรม และในพื้นที่ต่อเนื่องในบริเวณเขตชุมชนเดิม ซึ่งสามารถรับบริการจากศูนย์กลางของชุมชนได้โดยสะดวก

๓.) ที่ดินประเภทพาณิชย์กรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก ที่ดินประเภทนี้ใช้ประโยชน์เพื่อการพาณิชย์กรรมและที่อยู่อาศัย โดยมีสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่เหมาะสม กิจกรรมที่ไม่ควรอยู่ในที่ดินประเภทนี้ มีลักษณะเช่นเดียวกับการใช้ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัย เสนอให้มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องจากบริเวณเดิม และสัมพันธ์กับการใช้ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัย

๔.) ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม ใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรกรรมหรือที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ โดยมีสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่เหมาะสม การสร้างที่อยู่อาศัยสามารถกระทำได้ แต่ไม่ควรเป็นการจัดสรรที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยการพาณิชย์กรรม หรืออุตสาหกรรม การใช้ที่ดินประเภทนี้จะอยู่โดยรอบพื้นที่ชุมชน

๕.) ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการ และการรักษาคุณภาพและสิ่งแวดล้อม ใช้ประโยชน์เพื่อการนันทนาการหรือเกี่ยวข้องกับการนันทนาการ เช่น สวนสาธารณะ สนามกีฬา สนามเด็กเล่น ตลอดจนเพื่อการสาธารณประโยชน์ การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีของชุมชน

๖.) ที่ดินประเภทอนุรักษ์ป่าไม้ ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการสงวนและคุ้มครอง ดูแลรักษา หรือบำรุงป่าไม้ สัตว์ป่า ต้นน้ำลำธารและทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ ตามมติคณะรัฐมนตรี และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้ การสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า และการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

๗.) ที่ดินประเภทสถาบันศาสนา ให้ใช้ประโยชน์เพื่อการศาสนาหรือเกี่ยวข้องกับการศึกษา หรือสาธารณประโยชน์เท่านั้น

๘.) ที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา ให้ใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษหรือเกี่ยวข้องกับการศึกษา หรือสาธารณประโยชน์เท่านั้น

๙.) ที่ดินประเภทสถาบันราชการ การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ให้ใช้ประโยชน์เพื่อกิจการของรัฐ กิจการเกี่ยวกับการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ หรือสาธารณประโยชน์เท่านั้น

แนวทางการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคตของผังเมืองชุมชนเทศบาลบ้านโคก จำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเท่านั้น การใช้ที่ดินที่มีอยู่เดิมสามารถอยู่ต่อไปได้ แต่ไม่ส่งเสริมให้มีการขยายพื้นที่เพิ่มขึ้น ในกรณีที่ใช้ประโยชน์ที่ดินเดิม ชัดกับการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคต

๒) แนวทางการพัฒนาระบบคมนาคมและขนส่ง

ในการดำเนินการปรับปรุง และพัฒนาระบบคมนาคมและขนส่งในเบื้องต้น ท้องถิ่นควรจะปรับปรุงโดยการกันเขต และทำทางเท้าก่อน เพื่อสามารถรองรับระบบสาธารณูปโภคที่จำเป็น เช่น ท่อระบายน้ำ ท่อประปา สายไฟฟ้า ฯลฯ แล้วจึงดำเนินการปรับปรุงผิวจราจรตามผังที่เสนอแนะเป็นขั้นตอนต่อไป รวมทั้งพิจารณาเส้นทางจักรยานเพื่อเป็นการลดการใช้พลังงาน และส่งเสริมให้ประชาชนหันมาใช้จักรยานแทนการใช้รถยนต์ ซึ่งเป็นวิธีการลดมลภาวะทางด้านเสียง และอากาศอีกทางหนึ่ง นอกจากนี้บริเวณทางเท้าของถนนควรปลูกต้นไม้ยืนต้นตลอดสองข้างทาง เพื่อความสวยงามและร่มรื่นของชุมชน

อนึ่ง โครงการระบบคมนาคมและขนส่งได้กำหนดให้มีถนนสายต่างๆ ซึ่งมีเขตทางกว้างเพียงพอที่จะทำการวางท่อระบายน้ำได้ ดังนั้น ในการพัฒนาระบบถนนภายในชุมชนสิ่งที่ควรทำควบคู่กันไป คือการจัดให้มีท่อระบายน้ำตลอดแนว ๒ ฝั่งถนน ซึ่งในรายละเอียดของพื้นที่ เช่น ระดับความลาดเอียงทิศทางการไหลของน้ำ ขนาดของท่อ ท้องถิ่นอาจขอความร่วมมือจากสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดในการออกแบบโดยใช้เขตทางของถนนสายต่างๆ ในแผนผังเป็นโครงข่ายของระบบระบายน้ำได้

โครงการคมนาคมและขนส่ง เป็นการกำหนดระบบของถนนให้มีขนาดความกว้างที่เหมาะสมกับสภาพชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นแผนแม่บท ในการส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่ และใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการปรับปรุงถนนเดิม ก่อสร้างถนนเพิ่มเติมซึ่งทำให้โครงข่ายมีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในการรองรับการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจที่จะก่อสร้างขึ้นใหม่ ซึ่งเทศบาลจำเป็นต้องกำหนดระบบมาตรฐานของถนนโครงการไว้ตั้งแต่เบื้องต้น เพื่อลดปัญหาและเพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชนในอนาคต

ลักษณะของถนนในอนาคต จะแบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ ได้ดังนี้

ถนนเดิมปรับปรุง หมายถึง ถนนที่มีอยู่เดิมขนาดเขตทางกว้างเพียงพออยู่แล้ว เพียงแต่ทำการปรับปรุงผิวจราจรให้เหมาะสม เพื่อรองรับระบบการคมนาคมภายในชุมชนให้ดีขึ้นในอนาคต

ถนนเดิมขยาย หมายถึง ถนนที่มีอยู่เดิมแต่ขนาดเขตทางไม่ได้มาตรฐาน อาจจะมีปัญหาทางด้านจราจรในอนาคต จึงจำเป็นต้องเพิ่มขนาดเขตทางและผิวจราจรให้มากเท่าที่จะขยายได้ โดยพิจารณาจากสภาพและลักษณะของถนนเป็นเกณฑ์

ถนนโครงการ หมายถึง ถนนที่ได้กำหนดขึ้นใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับการขยายตัวของพื้นที่ชุมชนและปรับปรุงระบบคมนาคมภายในพื้นที่ชุมชนให้ครบวงจร

สำหรับโครงการพัฒนาระบบคมนาคมและขนส่งของเทศบาลตำบลบ้านโคก ประกอบด้วย ถนนเดิมปรับปรุงผิวจราจร ถนนเดิมขยายและถนนโครงการ โดยแบ่งประเภทถนนและเขตทางออกเป็น ๑ ประเภท ได้แก่

- ถนนประเภท ก เขตทางขนาด ๑๒.๐๐ เมตร

ขนาดเขตทาง 12.00 เมตร

๓) โครงการพัฒนา

แนวทางและโครงการพัฒนาเทศบาลตำบลบ้านโคก เป็นการเสนอแนะแนวความคิดและหลักการทั่วไป โดยพิจารณาจากองค์ประกอบขั้นพื้นฐานที่จำเป็น และมีความสำคัญสำหรับชุมชนเพื่อให้ท้องถิ่นสามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพในการดำเนินงานและงบประมาณที่ได้รับ

๑. โครงการพัฒนาระบบคมนาคมและขนส่ง

สภาพปัญหา

สภาพการจราจรภายในชุมชนบ้านโคกในปัจจุบัน ยังอยู่ในสภาพคล่องตัวไม่มีปัญหามากนัก เนื่องจากปริมาณการจราจรยังมีไม่มากนัก ส่วนมากเป็นการจราจรผ่านชุมชน โดยอาศัยถนนสาย ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๑๒๖๘ เป็นเส้นทางสายหลัก

แนวทางพัฒนาและปรับปรุง

ปรับปรุงถนนซอยต่างๆ ในชุมชนตามผังถนนที่เสนอแนะ เพื่อให้การจราจรภายในชุมชนสามารถใช้เส้นทางดังกล่าวได้สะดวก อันอาจจะเป็นผลที่ทำให้ปริมาณการจราจรบริเวณทางแยกต่างๆ ลดลง และเป็น การเพิ่มบทบาทและหน้าที่ของถนนให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างสมบูรณ์

๒. โครงการแก้ไขปัญหาและปรับปรุงการจราจร

สภาพปัญหา

ปัญหาทางด้านการจราจรของชุมชน ได้แก่ บริเวณในเขตเทศบาลฯ มีถนนบางเส้นทางมีขนาดคับแคบและเล็กเกินไป จนทำให้การสัญจรไป-มาไม่สะดวก

แนวทางการพัฒนาและปรับปรุง

ปรับปรุงเส้นทางคมนาคมสายหลัก สายรองและสายย่อย ให้เพียงพอและได้มาตรฐาน รวมทั้ง การบำรุงรักษา เพื่อให้การสัญจรระหว่างชุมชน และภายในชุมชนมีความสะดวกและปลอดภัย พร้อมทั้งติดตั้งระบบไฟฟ้าสาธารณะและป้ายจราจรในจุดเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุทุกแห่ง

๓. โครงการปรับปรุงวิธีการจัดเก็บและกำจัดขยะ

สภาพปัญหา

เนื่องจากพื้นที่ของเทศบาลตำบลบ้านโคก มีปริมาณขยะ ๑๐ ตัน/วัน แต่เนื่องจากชุมชนมีการ ขยายตัวอยู่ตลอดเวลา การจัดเก็บและกำจัดขยะในปัจจุบันใช้วิธีเทลงหลุม และฝังกลบ ทำให้มีขยะตกค้างไม่ สามารถทำลายได้หมด อาจเกิดผลเสียต่อสภาพแวดล้อม จึงควรมีการจัดการเกี่ยวกับพื้นที่ทิ้งขยะให้ถูกต้องและมี ประสิทธิภาพ

แนวทางพัฒนาและปรับปรุง

ในเบื้องต้นท้องถิ่นสมควรปรับปรุงระบบและวิธีการกำจัดขยะของชุมชนใหญ่ๆ ในเขตเทศบาล เป็นวิธีที่เหมาะสม ๒ รูปแบบ คือ

๑.) การกำจัดขยะด้วยการเผา (Sanitary Landfill)

เป็นวิธีการกำจัดขยะที่นิยมจัดทำกันมากในการกำจัดขยะของชุมชนใหญ่ๆ ในเขตเทศบาลเป็นวิธีที่ เหมาะสมและถูกต้อง

โดยประกอบกับการคัดแยกขยะแห้งเพื่อรีไซเคิล กับขยะเปียกที่สามารถนำไปทำปุ๋ย ทำให้ลด ปริมาณของขยะที่กำจัดให้เหลือน้อย อีกทั้งใช้จุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพ (Effective Microorganisms: EM) ซึ่ง สามารถช่วยในการย่อยสลายขยะและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒.) การกำจัดขยะด้วยการเผา (Incineration)

การเผา หมายถึง การเผาขยะในเตาเผาที่สร้างขึ้นเพื่อเผาขยะได้โดยสมบูรณ์นั้นความร้อนจะมี ปริมาณ ๑,๒๕๐-๒,๐๐๐ องศาฟาเรนไฮต์ เตาเผาขยะแบบง่าย ๆ จะประกอบด้วย ห้องเผาขยะซึ่งมีตะแกรงรับขยะ ช่องเดินขยะเพื่อเผา ปล่องไฟและช่องเขี่ยขี้เถ้า

๔. โครงการจัดสร้างโรงฆ่าสัตว์เทศบาล

เทศบาลตำบลบ้านโคก มีโรงฆ่าสัตว์ จำนวน ๑ แห่ง เพื่อพัฒนาระบบสาธารณสุขปศุสัตว์และ สาธารณูปการ ให้บริการแก่ชุมชน ให้ประชาชนได้บริโภคอาหารที่ถูกต้องสุขลักษณะ

๕. โครงการสงวนรักษาและใช้ประโยชน์พื้นที่ของราชการ

สภาพปัญหา

จากการสำรวจพื้นที่ภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านโคก พบว่ามีโรงเรียน จำนวน ๔ แห่ง และ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๕ แห่ง

แนวทางพัฒนาและปรับปรุง

เนื่องจากพื้นที่สาธารณะภายในเขตเทศบาล ที่สามารถนำมาพัฒนาได้มีจำนวนน้อย สมควร ที่เทศบาลจะนำพื้นที่เหล่านี้มาพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุด เทศบาลจะต้องติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่ รับผิดชอบขอสงวนพื้นที่ดังกล่าว เพื่อใช้ในราชการต่อไปในอนาคต

๖. โครงการปรับปรุงระบบระบายน้ำของชุมชนและจัดเตรียมพื้นที่เพื่อการบำบัดน้ำเสียของชุมชน

สภาพปัญหา

การขยายตัวของเทศบาลมีแนวโน้มที่จะขยายตัวเพิ่มมากขึ้น ทั้งทางด้านประชากรและ เศรษฐกิจ เมื่อมีการรวมตัวของกิจกรรมต่าง ๆ บนพื้นที่ ย่อมมีปัญหา น้ำเสียที่จะเกิดขึ้นจากบ้านเรือน เช่น การซักล้างหรือทำความสะอาด ตลอดจนน้ำเสียสู่อบอระ-บ่อซึม ซึ่งอาจจะไหลปะปนไปกับน้ำเสียโดยทั่วไป และไหลออกสู่ทางระบายน้ำและลงสู่น้ำในที่สุด ปัญหาน้ำเสียนี้อาจจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพจิตและร่างกาย ของประชาชนโดยส่วนรวม และก่อความเสียหายต่อสภาวะทางเศรษฐกิจทั่วไปของชุมชน

ลักษณะของการระบายน้ำของเทศบาล ปัจจุบันยังไม่ได้มีการวางระบบไว้อย่างสมบูรณ์จึงทำให้ เกิดปัญหาในอนาคตเมื่อมีการขยายตัวทางด้านที่อยู่อาศัย พาณิชยกรรม และอุตสาหกรรม ถ้าไม่มีการ เตรียมการไว้เสียแต่เบื้องต้น ปัญหาที่เกิดจากการระบายน้ำและปัญหาน้ำเสีย จะส่งผลเสียต่อสภาพแวดล้อม ของชุมชนในอนาคต

แนวทางการพัฒนาและปรับปรุง

ในเบื้องต้นเทศบาลสมควรจัดวางระบบท่อระบายน้ำภายในชุมชนโดยมีโครงข่ายของระบบระบายน้ำให้ สอดคล้องกับโครงข่ายของระบบถนนในอนาคตของชุมชน เพื่อรับน้ำจากส่วนต่าง ๆ ของชุมชนไปยังระบบบำบัด น้ำเสียรวมและควรดำเนินการ ดังนี้

- ดำเนินการหาวิธีการกำจัดหรือดักกัวส์ขนาดใหญ่ และขยะมูลฝอยจากน้ำเสียที่ปล่อยจากอาคาร บ้านเรือนก่อนที่ไหลลงสู่ท่อระบายน้ำ เพื่อป้องกันการอุดตันของระบบระบายน้ำ

- กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อควบคุมการถมที่ดินก่อนการปลูกสร้างอาคาร ในกรณีที่เป็นพื้นที่ลุ่มต่ำเพื่อ ป้องกันการระบายน้ำที่จะเกิดขึ้นเนื่องจากพื้นที่บางส่วนจะถูกปิดและกลายเป็นที่ลุ่มน้ำขัง ไม่สามารถระบายน้ำออก จากพื้นที่ได้

- ลงหลักปักแนวเขตลำห้วย หนอง ร่องน้ำสาธารณะ ให้เห็นเด่นชัด เพื่อป้องกันการรุกล้ำและออก ข้อกำหนดการให้ถอยร่นแนวอาคารจากริมทางน้ำสาธารณะไม่น้อยกว่า ๓.๐๐ - ๖.๐๐ เมตร เพื่อสะดวก แก่การ

บำรุงรักษาสภาพทางน้ำ

- ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรักษาความสะอาด ไม่ทิ้งขยะและสิ่งปฏิกูลลงในทางระบายน้ำ หรือ แหล่งน้ำของชุมชน

๗. โครงการปรับปรุงและขยายการให้บริการประปา

สภาพปัญหา

เทศบาลตำบลบ้านโคก มีปริมาณ การใช้น้ำ ๘๐๐ ลูกบาศก์เมตร/วัน และในช่วงหน้าแล้งน้ำจะขาดแคลน แหล่งน้ำอุปโภคบริโภคไม่เพียงพอกับความต้องการของประชากร ซึ่งในบางหมู่บ้านมีน้ำกินและน้ำใช้อย่างเพียงพอ แต่บางหมู่บ้านมีน้ำไม่เพียงพอ

แนวทางพัฒนาและปรับปรุง

เพื่อรองรับการขยายตัวของปริมาณประชากรในอนาคต จะต้องเพิ่มกำลังการผลิตน้ำประปา ให้ได้คุณภาพมาตรฐานเพิ่มขึ้น และสำรวจหาแหล่งน้ำประปาสำรอง เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของประชากรในอนาคต และส่งเสริมสนับสนุนการอนุรักษ์แหล่งน้ำของชุมชน

๘. โครงการปรับปรุงและขยายการให้บริการโทรศัพท์

เทศบาลตำบลบ้านโคก มีการให้บริการด้านการสื่อสาร เป็นการบริการโทรศัพท์สาธารณะซึ่งเพียงพอต่อความต้องการของคนในชุมชน ซึ่งปัจจุบันการให้บริการโทรศัพท์สาธารณะมีการปรับตัวลดลงเนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่นิยมใช้โทรศัพท์มือถือและมีแนวโน้มว่าจะมีปริมาณการใช้โทรศัพท์มือถือเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๙. โครงการอนุรักษ์พื้นที่ริมน้ำโดยกันไว้เป็นเขตรักษาสภาพแวดล้อมในระยะที่เหมาะสม

สภาพปัญหา

จากสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเทศบาลตำบลบ้านโคก บริเวณริมฝั่งของคลองและบริเวณริมลำห้วยเกิดน้ำกัดเซาะ ทำให้เกิดการพังทลายของดิน

แนวทางพัฒนาและปรับปรุง

ในการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำ และเพื่อประโยชน์ในการป้องกันการรุกรานฝั่ง ตลอดจนการรักษาสภาพแวดล้อมของชุมชนในอนาคต สมควรดำเนินการ ดังนี้

- สำรวจสภาพแหล่งน้ำของชุมชนพร้อมกับจัดทำแผนพัฒนา และปรับปรุงแหล่งน้ำโดยเน้นการประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนได้รับรู้และเข้าใจวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยกันรักษาสภาพแวดล้อม

- กำหนดให้พื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำ ลำคลอง ที่อยู่ในเขตวางผังเมืองชุมชนเป็นเขตรักษาสภาพแวดล้อมในระยะที่ห่างจากริมฝั่งประมาณ ๖.๐๐-๑๐.๐๐ เมตร

๑๐. โครงการจัดสร้างสวนสาธารณะ สวนสุขภาพและสนามเด็กเล่นของชุมชน

สภาพปัญหา

ปัจจุบันเทศบาลมีสนามเด็กเล่น ๓ แห่ง ซึ่งยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของชุมชนและยังขาดแคลนสวนสาธารณะและสวนสุขภาพ ในอนาคตเมื่อชุมชนมีการเจริญเติบโตขึ้น สิ่งสำคัญที่ชุมชนควรส่งเสริมให้เพิ่มมากขึ้น ได้แก่ สนามเด็กเล่น พื้นที่สวนสาธารณะ หรือสถานที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับบุคคลทั่วไป

แนวทางพัฒนาและปรับปรุง

เทศบาล สมควรดำเนินการหาพื้นที่ใช้ประโยชน์ในการจัดทำสนามเด็กเล่น สวนหย่อม สวนสาธารณะหรือสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ตามแบบมาตรฐานบนพื้นที่ตั้งแต่ ๖๐, ๘๐, ๑๐๐ ตารางวา ตามความเหมาะสมของพื้นที่

ประเมินสถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จากสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเทศบาลตำบลบ้านโคก ด้านการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ที่ผ่านมา สามารถสรุปประเด็นของปัญหา และอุปสรรคต่างๆ ได้ดังนี้

๑. แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์มีอยู่กระจายกระจายทั่วไป แต่ในบางแห่งขาดผู้ดูแล นอกจากนี้การอนุรักษ์ธรรมชาติ ยังคงเป็นไปในลักษณะต่างคนต่างทำ ขาดระบบ และรูปแบบ ที่แน่นอน ซึ่งทำให้เกิด ความเสื่อมโทรม กับแหล่งธรรมชาติ ที่มีคุณค่าเป็นอันมาก

๒. การไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนการจัดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ทำให้มีการเติบโตของการพัฒนาโครงการด้านต่างๆ เป็นไปอย่างไร้ทิศทาง และขาดความเหมาะสม

๓. ผู้ดูแลรับผิดชอบพื้นที่แหล่งธรรมชาติ บางแห่งยังขาดความรู้ความเข้าใจ และขาดการบริหารจัดการ ที่ดี เช่น เจ้าหน้าที่ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ได้กำหนดไว้ และขาดความรู้ ความเข้าใจ รวมถึงขาดการประสานงาน ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔. มีปัญหาการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า บุกรุกที่ป่าสงวน โดยมีการลักลอบตัดประดู่-ชิงชัน ไม้ร้อยต้นกลางป่าชายแดนบ้านโคก เมืองอุดรดิตถ์ มีสถานการณ์รุนแรง จากการประชุมโดย นายบุญชอบ สุทธมนัสวงษ์ อธิบดีกรมป่าไม้ ร่วมประชุมที่ห้องประชุมเทศบาลตำบลบ้านโคก โดยมี นายวิระชัย ภูเพียงใจ รองผู้ว่าราชการจังหวัดอุดรดิตถ์ นายบุญเหลือ บารมี นายอำเภอบ้านโคก นายธีระ เงินวิสัย ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดอุดรดิตถ์ นายภูริทัศน์ แมตเมือง หัวหน้าหน่วยป้องกันรักษาป่า อต.๖ (ห้วยน้อยยกา) สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ที่ ๓ (ลำปาง) นายดิเรก จันทใจ ผู้อำนวยการส่วนป้องกันรักษาป่าและควบคุมไฟป่าจังหวัดพิษณุโลก นายสมคิด จิรัตน์ ผู้อำนวยการสำนักจัดการป่าไม้ที่ ๓ ลำปาง พ.ต.อ.ถวัลย์ บุญสูง ผู้กำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๓๑๖ พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมด้วย

อธิบดีกรมป่าไม้ บินด่วนตรวจขบวนการไม้เถื่อนต่างชาติ ลอบข้ามแดนตัดประดู่ - พะยูง - ชิงชัน ชายแดนอุดรดิตถ์ เห็นกว่า ๒๐๐ ต้น ก่อนชักลากข้ามเขตแดนกลับไปแปรรูปในฝั่งประเทศเพื่อนบ้าน นายบุญชอบ สุทธมนัสวงษ์ อธิบดีกรมป่าไม้ พร้อมด้วย พ.อ.พงษ์เพชร เกษสุภา ส่วนแผนประสานงานศูนย์ประสานงานการปฏิบัติที่ ๔ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในส่วนกลาง (ศปป.๔ กอ.รมน.) ได้บินด่วนเข้าพื้นที่ตรวจสอบกรณีขบวนการลักลอบตัดไม้ต่างชาติแอบลักลอบเข้ามาตัดไม้ประดู่ ไม้ชิงชัน เขตชายแดนไทยที่บ้านวังส้มพันธ์ อ.บ้านโคก จ.อุดรดิตถ์ กว่า ๒๐๐ ต้น ก่อนขนข้ามไปแปรรูปในพื้นที่ประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อนำส่งขายต่อยังประเทศจีน เจ้าหน้าที่ป่าไม้ยังพบทำการชักลากท่อนไม้ และยังมีไม้ชิงชัน ไม้ประดู่ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางกว่า ๑ เมตร อีก ๒ ต้น ที่ถูกตัดโค่นไว้แล้ว แต่ยังไม่ทันได้ชักลาก ซึ่งทางเจ้าหน้าที่ป่าไม้ได้แจ้งให้ทราบ ว่า จุดนี้ยังมีต่อไม้ที่ถูกตัด และชักลากข้ามไปแปรรูปแล้วเป็นกว่า ๒๐๐ ต้น. อธิบดีกรมป่าไม้สั่งสนธิกำลังป่าไม้ - ตชด. - อส. ลาดตระเวนเข้ม โดยมีนโยบายไม่ปะทะ เนื่องจากห่วงกระทบความสัมพันธ์

นายบุญชอบ สุทธมนัสวงษ์ แจ้งในที่ประชุมว่าปัจจุบันบรรดาพ่อค้าไม้ต้องการไม้ประดู่ ไม้ พะยูง หรือไม้ชิงชันเพิ่มมากขึ้น จึงตั้งราคาซื้อขายสูงถึงกิโลกรัมละ ๕๐๐ บาท ซึ่งหากตีราคาไม้ ๑ ต้น ก็จะมีราคาสูงถึง ๕ แสนบาท เป็นเหตุจูงใจที่จะทำให้มีการลักลอบตัดไม้เพิ่มมากขึ้น

โดยเฉพาะในพื้นที่ตามแนวชายแดนของประเทศ ตรวจพบไม้ประดู่ และไม้ชิงชันขนาดใหญ่ เส้นผ่าศูนย์กลางกว่า ๑ เมตร ถูกโค่นล้มเป็นจำนวนกว่า ๒๐๐ ต้น ที่บ้านวังส้มพันธ์ หมู่ที่ ๓ อ.บ้านโคก บริเวณ

หลักปักปันเขตแดนที่ ๑๒-๑๔ และมีการตัดเส้นทางเข้ามา เพื่อนำช้าง รถไถ และรถบรรทุกเข้ามาขนย้ายไม้ดังกล่าว กลับเข้าไปแปรรูปร่างประเทศเพื่อนบ้าน ที่อยู่ห่างแค่ ๓๐๐-๕๐๐ เมตร ขณะที่เขตไทยเป็นป่าที่บึงห่างจากหมู่บ้านมากกว่า ๑๖ กม. ทำให้เจ้าหน้าที่เข้าถึงได้ยาก

อย่างไรก็ตาม อธิบดีกรมป่าไม้ได้สั่งการให้เจ้าหน้าที่ป่าไม้ ตชด. ร่วมกับ อส.บ้านโคก ออกเดินลาดตระเวนตามเขตต่อแดนให้ถี่ขึ้น พร้อมทั้งคงกำลังส่วนหนึ่งไว้ในพื้นที่ประมาณ ๑ เดือนเป็นขั้นต่ำแต่ขอให้หลีกเลี่ยงการปะทะกันด้วยกำลัง เพราะจะเป็นการสูญเสียกันทั้ง ๒ ฝ่าย และกระทบความสัมพันธ์ทั้งระดับท้องถิ่น-ระดับประเทศ โดยในขั้นต้นขอให้ทางอำเภอบ้านโคกทำหนังสือประสานขอความร่วมมือไปยังแขวงเมืองปากลายด้วย

ปัญหาความรุนแรงของการลักลอบทำลายทรัพยากรธรรมชาตินับว่าอยู่ในขั้นวิกฤติ และยังมี การถูกทำลายโดยธรรมชาติ เช่น ตลิ่งพังจากการพังทลายของดิน ด้วยภาวะเช่นนี้ การจัดทำโครงการผังเมืองรวมชุมชนบ้านโคก จึงมีการเสนอโครงการของผังเมืองอุตรดิตถ์ดังนี้

๑. โครงการอนุรักษ์พื้นที่ริมน้ำโดยกันไว้เป็นเขตรักษาสภาพแวดล้อมในระยะที่เหมาะสม

สภาพปัญหา

จากสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเทศบาลตำบลบ้านโคก บริเวณริมฝั่งของคลองและบริเวณริมลำห้วยเกิดน้ำกัดเซาะ ทำให้เกิดการพังทลายของดิน

แนวทางพัฒนาและปรับปรุง

ในการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำ และเพื่อประโยชน์ในการป้องกันการรุกรานฝั่ง ตลอดจนการรักษาสภาพแวดล้อมของชุมชนในอนาคต สมควรดำเนินการ ดังนี้

- สำรวจสภาพแหล่งน้ำของชุมชนพร้อมกับจัดทำแผนพัฒนา และปรับปรุงแหล่งน้ำโดยเน้นการประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนได้รับรู้และเข้าใจวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยกันรักษาสภาพแวดล้อม

- กำหนดให้พื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำ ลำคลอง ที่อยู่ในเขตวางผังเมืองชุมชนเป็นเขตรักษา สภาพแวดล้อมในระยะที่ห่างจากริมฝั่งประมาณ ๖.๐๐-๑๐.๐๐ เมตร

ประเมินสถานการณ์ความต้องการเชิงพื้นที่ เกี่ยวกับสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

เทศบาลตำบลบ้านโคกมีความต้องการเชิงพื้นที่ ข้อมูลจากผังเมืองรวมชุมชนเทศบาลตำบลบ้านโคก ปี ๒๕๕๖ ซึ่งจะมุ่งเน้นการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินในชุมชน การอนุรักษ์ พัฒนาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการปรับโครงสร้างพื้นฐานของชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาหรือเพิ่มศักยภาพทางกายภาพของชุมชน บนหลักการพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เกิดเป็น “ทุนโครงสร้างของชุมชน” ซึ่งเกิดจากการวางแผนร่วมกันในชุมชน

การวางและจัดทำผังเมืองชุมชนเทศบาลตำบลบ้านโคก ซึ่งจะได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนในด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน การคมนาคมขนส่งสาธารณูปโภค การบริการสาธารณะ และการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับสภาพของชุมชนและแนวโน้มการเจริญเติบโตของชุมชนต่อไปในอนาคต โดยแยกเป็นด้านดังนี้

๑. โครงข่ายคมนาคมและขนส่ง
๒. โรงฆ่าสัตว์ (Slaughter House)
๔. สวนสาธารณะ (PARK)
๕. ระบบบำบัดน้ำเสีย

๑. โครงข่ายคมนาคมและขนส่ง

โครงการคมนาคมและขนส่ง เป็นการกำหนดระบบของถนนให้มีขนาดความกว้างที่เหมาะสมกับสภาพชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปใช้เป็นแผนแม่บทในการส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่ และใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการปรับปรุงถนนเดิม ก่อสร้างถนนเพิ่มเติม ซึ่งทำให้โครงข่ายมีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในการรองรับการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งเทศบาลสามารถใช้ในการควบคุมการก่อสร้างอาคาร รวมทั้งกำหนดแนวถอยร่นของอาคารที่จะก่อสร้างขึ้นใหม่ ซึ่งเทศบาลจำเป็นต้องกำหนดระบบมาตรฐานของถนนโครงการเบื้องต้น เพื่อลดปัญหาและเพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชนในอนาคต

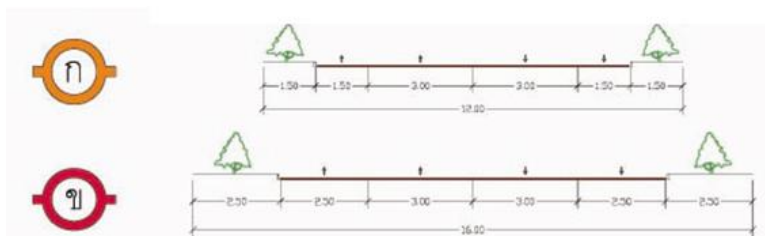
ลักษณะของถนนในอนาคต จะแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้

ถนนสายย่อย (Access Roads) ถนนประเภทนี้ทำหน้าที่รับการจราจรจากแหล่งที่อยู่อาศัยโดยตรง แล้วเชื่อมต่อกับถนนสายรองเป็นถนนที่ทำหน้าที่บริการ Access เป็นหลัก (Accessibility สูง) การจราจรบนถนนประเภทนี้จะมีความเร็วต่ำ (Mobility ต่ำ) ถือเป็นถนนที่จำเป็นเนื่องจากจะทำให้พื้นที่ส่วนย่อย ของเมืองสามารถเข้าถึงได้ โดยปกติจะไม่มี การควบคุมทางเชื่อมต่อแต่อย่างใด

ถนนสายรอง (Local Distributors or Collector street) เป็นถนนที่ทำหน้าที่กระจายการจราจรภายในพื้นที่ศูนย์กลางเมือง และทำหน้าที่เชื่อมต่อระหว่างถนนสายหลักและถนนสายย่อยเข้าด้วยกัน เป็นถนนที่มีความเร็วและปริมาณการจราจรค่อนข้างต่ำ มีการควบคุมการเชื่อมต่อไม่นานนัก

ถนนสายหลัก (Distributors or Minor Arterial) ถนนประเภทนี้ทำหน้าที่กระจายการจราจรภายในเขต ที่อยู่อาศัย โรงงาน ย่านการค้าหลักในเมือง ให้เชื่อมต่อระหว่างถนนสายประธานและถนนสายรองเข้าด้วยกันเป็นถนนที่มีทั้งความเร็วและปริมาณการจราจรต่ำกว่าถนนสายประธานมีการควบคุมการเชื่อมต่ออย่างปานกลาง

ถนนสายประธาน (Major Arterial) เป็นถนนสายสำคัญของระบบการจราจรรอบเมืองทั้งหมด กระแสการจราจรเข้าหรือออกนอกเมือง จะใช้การจราจรบนถนนสายประธานนี้เป็นถนนที่มีความเร็วสูง เหมาะกับการเดินทางระยะยาวหรือการเดินทางผ่านเมือง มีการควบคุมการเชื่อมต่ออย่างปานกลางถึงเข้มงวด ทางแยกมีลักษณะต่างระดับ

รูปตัด ถนนสายประธาน (MAJOR ARTERIAL)

๒. โรงฆ่าสัตว์ (Slaughter House)

ข้อแนะนำในการเลือกทำเลที่ตั้ง

- ๑) ควรได้พิจารณาในด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โรงฆ่าสัตว์ควรอยู่ห่างจากชุมชน โรงเรียน และวัดอย่างเพียงพอ ควรตั้งอยู่ภายในอาณาบริเวณเขตอุตสาหกรรม และจะต้องตั้งในที่ซึ่งปราศจาก กลิ่น ควัน ฝุ่น หรือสิ่งปนเปื้อนอื่นใด
- ๒) ไม่ควรตั้งอยู่ใกล้และเหนือแหล่งน้ำธรรมชาติ ซึ่งใช้สำหรับอุปโภคบริโภค เพราะน้ำเสียหรือขยะจากโรงฆ่าสัตว์อาจปนเปื้อนแหล่งน้ำธรรมชาติได้
- ๓) ควรมีเนื้อที่เพียงพอ และเหมาะสมแก่การบำบัดน้ำเสีย และกว้างขวาง เพียงพอที่จะขยายขนาดโรงฆ่าสัตว์ในอนาคตได้
- ๔) การคมนาคมสะดวกในการขนส่งเนื้อสัตว์เข้าออกโรงฆ่าสัตว์ และถนนเข้าบริเวณจะต้องใช้ได้ดี ทุกฤดูกาล
- ๕) ทำเล ที่ตั้งควรจะสามารถระบายน้ำได้ดี
- ๖) มีแหล่งน้ำใช้สำหรับอุปโภคอย่างพอเพียง และควรมีถังเก็บสำรองไว้ใช้สำหรับกรณี น้ำขาดแคลน ความจุอย่างน้อยเท่ากับปริมาณน้ำที่ใช้ใน ๑ วัน
- ๗) มีไฟฟ้าใช้อย่างเพียงพอ
- ๘) สภาพพื้นที่ดินที่จะก่อสร้าง ควรมีสภาพที่เหมาะสมแก่การก่อสร้างอาคารถาวรได้ง่าย

การจัดทำผังบริเวณโรงฆ่าสัตว์

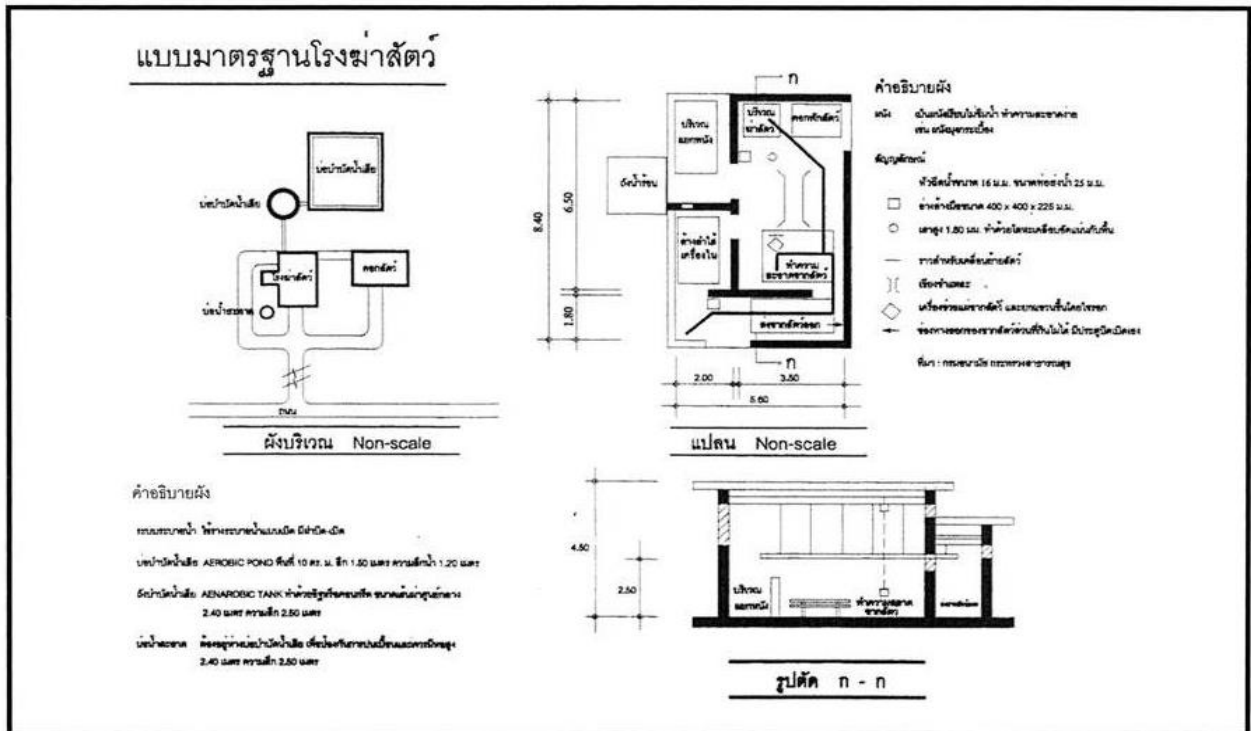
ให้เทศบาลออกแบบและจัดผังบริเวณให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงปัจจัยดังต่อไปนี้

- ๑) อาคารและสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ควรตั้งในลักษณะที่เอื้ออำนวยในการต่อเติมหรือขยายโรงฆ่าสัตว์ในภายหลัง โดยให้ต้นทุนต่ำสุด และมีการเปลี่ยนแปลงไปจากที่เป็นอยู่เดิมน้อยที่สุด
- ๒) อาคารและสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ควรตั้งไว้ในที่ซึ่งระบายน้ำได้ดี
- ๓) ให้พิจารณาทิศทางลมควบคู่กับลักษณะความลาดชันของพื้นที่ เช่น ให้ตั้งคอกพักสัตว์อยู่ทางด้านใต้ลม หรือด้านหลังของโรงฆ่าสัตว์
- ๔) ถนนทางเข้าออก ทางกลับรถ โรงจอดรถ ควรจะมีขนาดเพียงพอที่จะอำนวยความสะดวกในการขนส่งสัตว์เข้าออกโรงฆ่าสัตว์และมีสภาพดีใช้ได้ทุกฤดูกาล
- ๕) ถนนภายในและบริเวณที่นำสัตว์จากรถ ถนนเชื่อมต่อภายในบริเวณกับอาคารต่าง ๆ และถนนบริเวณนำสัตว์ลงจากรถควรเป็นถนนลาดยางแบบ DOUBLE BITUMINOUS
- ๖) บริเวณขนถ่ายสัตว์ลงจากรถและคอกสัตว์ ควรจะตั้งอยู่ห่างจากพื้นที่ขนเนื้อสัตว์ที่ฆ่าแล้ว
- ๗) อุปกรณ์และโรงฆ่าสุกร และโรงฆ่าโค กระบือ ควรแยกออกจากกัน มีคอกพักสัตว์ ซึ่งแยกกัน
- ๘) คอกพักสัตว์ควรตั้งอยู่ด้านหลังของโรงฆ่าสัตว์ เพื่อสะดวกในการนำสัตว์เข้าฆ่าเพราะขบวนการฆ่าเริ่มจากด้านหลังมีที่สำหรับให้น้ำสัตว์ และมีสายน้ำสำหรับทำความสะอาดคอกสัตว์ภายในคอกพักสัตว์จะต้องมีที่สำหรับให้น้ำสัตว์
- ๙) อาคารที่ทำการควรตั้งอยู่ด้านหลังใกล้กับประตูทางเข้า เพื่อสะดวกในการติดต่อมีไว้สำหรับแพทย์และเจ้าหน้าที่ของโรงฆ่าสัตว์ปฏิบัติงาน ทั้งด้านธุรการและการติดต่อ
- ๑๐) บ้านพักคนงาน บ้านพักสัตว์แพทย์และผู้ช่วย โรงฆ่าสัตว์ควรแยกห่างจากกันพอสมควร
- ๑๑) รั้ว เพื่อความปลอดภัยและเป็นสัดส่วน จำเป็นต้องทำรั้วโดยรอบทั้ง ๔ ด้าน โดยมีประตูทางเข้าเดียวอยู่ทางด้านหน้ารั้วควรสูงอย่างน้อย ๒.๐๐ เมตร
- ๑๒) ระบบบำบัดน้ำเสีย ควรจะสร้างขึ้นในบริเวณที่อยู่ต่ำสุด และอยู่ด้านหลังของโรงฆ่าสัตว์ เพื่อสะดวกในการเปลี่ยนน้ำเสียให้ไหลไปจากอาคารฆ่าสัตว์

๑๓) รางระบายน้ำเสีย ควรมีความลาดเอียงเพียงพอ และจำเป็นต้องสร้างขึ้นเพื่อระบายน้ำเสีย ไปสู่บ่อบำบัดน้ำเสีย

๑๔) ท่อระบายน้ำ ภายในบริเวณจะมีระบบระบายน้ำฝน เพื่อระบายน้ำฝนจากอาคารและภายในบริเวณ พื้นที่ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางอย่างน้อย ๐.๐๔ เมตร

ข้อเสนอแนะทางสุขาภิบาลและการบำรุงรักษา

ข้อเสนอแนะดังกล่าวแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ ในส่วนของอาคารโรงฆ่าสัตว์ และระบบ ระบายน้ำและบ่อบำบัดน้ำเสีย

- ๑) ข้อเสนอแนะทางเทศบาล และการบำรุงรักษาอาคารโรงฆ่าสัตว์ และคอกพักสัตว์
  - จัดให้มีการทำความสะอาดโรงฆ่าสัตว์ประจำวัน ประจำสัปดาห์ หลังจากฆ่าหรือในกรณีพิเศษ เมื่อพบว่าซากสัตว์มีโรคระบาดอย่างร้ายแรง และควรทำลายซากโดยการเผา
  - ให้ตัดเศษขยะและฉีดยาทำความสะอาดรางระบายน้ำในโรงฆ่าสัตว์ทุกวัน
  - ระหว่างปฏิบัติงานในโรงฆ่าสัตว์ หากจำเป็นต้องทำความสะอาดไม่ให้น้ำที่ใสราดหรือฝาดน้ำกระเด็นปนเปื้อนลูกสัตว์ และเครื่องมือต่าง ๆ
    - เครื่องมือ อุปกรณ์ โต๊ะ เลื่อย รถเข็น สำหรับบรรทุกสัตว์ ภาชนะบรรจุ ตลอดจนเครื่องใช้ต่าง ๆ ภายในโรงฆ่าสัตว์ต้องทำความสะอาดพร้อมฆ่าเชื้อโรคก่อนและหลังปฏิบัติงาน
    - สบู่ ยาซักฟอก น้ำยาฆ่าเชื้อโรค ต้องเป็นชนิดที่กระทรวงสาธารณสุขอนุญาตให้ใช้ในโรงงานผลิตอาหาร
    - ถังใส่ขยะต้องมีฝาปิดมิดชิดจำนวนเพียงพอ ทั้งภายในและภายนอกอาคาร ต้องนำขยะไปทิ้งทุกวัน ทำความสะอาดและฆ่าเชื้อโรคถังขยะเมื่อจำเป็นทุกครั้งก่อนนำมาใช้
    - ให้ทำความสะอาดพื้น และรางระบายน้ำ คอกพักสัตว์ทุกวัน
    - พนักงานที่ทำการฆ่าสัตว์ควรมีสภาพดี และแต่งกายสะอาด

๒) ข้อเสนอแนะทางสุขาภิบาลและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสีย และระบบระบายน้ำ

- ให้ตัดขยะจากตะแกรงพักขยะในรางระบายน้ำเสียทุกวัน
- รางระบายน้ำ บ่อพัก และท่อระบายน้ำภายนอกอาคารให้ทำความสะอาดอย่างน้อย

๖ เดือน และให้ตรวจสอบสารแขวนลอย ตะกอน และระดับน้ำเสมอ หากพบว่ามีตะกอนและฝ้ายบนผิวน้ำมาก อาจต้องทำความสะอาดถี่ขึ้นทุกระยะ ๒ - ๓ เดือน

- ให้ตรวจสอบว่ามีท่อส่วนใดชำรุด ผุกร่อน หรืออุดตัน หรือไม่ไหลอย่างสม่ำเสมอ หากชำรุด ให้รีบทำการแก้ไข

- คอยตัดกากอินทรีย์ หรือขยะลอยจากบ่อบำบัดน้ำเสียเสมอ
- หมั่นคอยตัดวัชพืชบนคันดินเสมอ
- ให้มีการโยกเลนในบ่อกำจัดน้ำเสียทุกระยะ ๓ - ๕ ปี

Anaerobic Filter ถึงปฏิกิริยาแบบชีวภาพ ไม่ใช้ออกซิเจนอาจเป็นถังกลมหรือเหลี่ยม ภายในถังมีตัวกลาง เช่น มีก้อนหินบรรจุอยู่ น้ำทิ้งจะถูกปล่อยเข้าทางก้นถัง แล้วไหลออกทางด้านตอนบน จุลินทรีย์ ที่เกิดขึ้นจะยึดเกาะอยู่บนผิวของตัวกลางที่บรรจุอยู่ในถัง

Polishing Pond บ่อน้ำจะทำหน้าที่รับน้ำทิ้งจากถังปฏิกิริยา เพื่อปรับสภาพของน้ำทิ้ง เป็นครั้งสุดท้าย น้ำทิ้งที่ผ่านจากบ่อนี้จัดได้ว่าเป็นน้ำทิ้งที่มีความสะอาด สามารถที่จะปล่อยไปในแหล่งน้ำได้

๓. สวนสาธารณะ (PARK)

สวนสาธารณะ เป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อการนันทนาการ และการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับชุมชนในทุกระดับ เนื่องจากสภาพความเป็นอยู่ที่หนาแน่นแออัด มีสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี ขาดที่โล่ง ที่ว่าง ที่เพียงพอ สวนสาธารณะนอกจากจะหมายถึง ที่โล่งขนาดใหญ่ที่มีการออกแบบ ตกแต่ง ปลูกต้นไม้เพื่อใช้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของชุมชนและเมืองแล้ว ยังหมายถึงที่โล่งที่รักษาไว้ตามสภาพธรรมชาติอันมีภูมิประเทศที่สวยงาม ตลอดจนสวนหย่อมและ สนามเด็กเล่นขนาดเล็กด้วย

สวนสาธารณะมีหลายประเภทหลายขนาด ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และการให้บริการ ซึ่งแบ่งออกได้ดังนี้

๑. สนามเด็กเล่น (Children Playground) เป็นบริเวณที่โล่งที่มีพื้นที่ทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ที่พอจัดทำได้บริเวณชุมชนและเมือง โดยจัดให้มีเครื่องเล่นที่เหมาะสมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน ตลอดจนลานโล่งหรือสนามหญ้าสำหรับเด็กวิ่งเล่นด้วย ซึ่งอาจจะมีพื้นที่ตั้งแต่ขนาดเล็ก จนถึงขนาดได้มาตรฐาน (๑.๘ ไร่ ต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน) แต่ต้องคำนึงถึงที่ตั้งที่เข้าถึงได้สะดวกและปลอดภัย

๒. สวนหย่อม (Package Park) เป็นที่โล่งขนาดเล็กโดยทั่วไปภายในเขตชุมชนและเมืองที่มีการออกแบบตกแต่ง จัดภูมิทัศน์ให้สวยงามด้วยการปลูกหญ้า ต้นไม้ หรือองค์ประกอบอื่นๆ ตามความเหมาะสมเพื่อความเจริญตาเจริญใจของผู้อยู่อาศัยในชุมชนเมือง

๓. สวนสาธารณะในระดับชุมชนย่อย (Neighborhood Park) เป็นพื้นที่โล่งที่ว่างที่จัดไว้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของผู้พักอาศัยในละแวกใกล้เคียง โดยมีการปลูกต้นไม้ จัดสวนและอาจจะรวมสนามเด็กเล่นไว้ด้วยก็ได้ ซึ่งควรจะมีขนาดตั้งแต่ ๒ ไร่ขึ้นไป จนถึงระดับมาตรฐาน (๑.๘ ไร่ ต่อประชากร ๑,๐๐๐ คน)

๔. สวนสาธารณะในระดับชุมชนและเมืองขนาดต่างๆ (Urban Park) คือ พื้นที่โล่งที่ว่างจัดไว้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ การจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน และการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของชุมชน และเมืองในระดับต่างๆ อาจจะเป็นสวนสาธารณะของชุมชนขนาดใหญ่ (Community Park) จนถึงสวนสาธารณะ

ของเมืองหรือมหานคร (City Park) ซึ่งโดยทั่วไปจะจัดให้มีการปลูกต้นไม้ สนามหญ้า ไม้ดอก ไม้ประดับ ลานโล่งอเนกประสงค์ (Play Ground) สนามกีฬา สนามเด็กเล่น สวนสุขภาพ ทางเท้า ลานจอดรถ ฯลฯ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาดของพื้นที่จัดทำได้ และระดับของสวนสาธารณะเหล่านั้น โดยจะมีขนาดตั้งแต่ ๐.๕ ไร่ เป็นต้นไป จนถึงขนาดมาตรฐานของชุมชนและเมืองในแต่ละระดับ

สำหรับในชุมชนระดับเทศบาลนั้น จำเป็นจะต้องจัดเตรียมหรือจัดหาพื้นที่ไว้สำหรับสวนสาธารณะ สนามกีฬา หรือสนามเด็กเล่นให้เพียงพอแก่ความต้องการทั้งในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งอาจจะเป็นสาธารณะประโยชน์ ที่ราชพัสดุ และที่รกร้างว่างเปล่า เป็นต้น โดยรูปแบบตัวอย่างของสนามเด็กเล่น ที่กำหนดเป็นเพียงแนวคิดเบื้องต้น ท้องถิ่นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับขนาดและสภาพของพื้นที่ที่หามาได้ ดังกล่าวแล้ว

รูปแบบของศาลาานั้นมีให้เลือกมากมายหลายแบบ ตั้งแต่ศาลามีเสากลางเสาเดียว หลังคามุงจาก หรือที่เรียกกันว่า ดอกเห็ด ซึ่งเหมาะกับสวนขนาดเล็ก ส่วนศาลามุงกระเบื้องหรือหลังคาไม้ระแนงที่อาศัยเก้าอี้ เลื้อยปกคลุมนั้น นิยมใช้กับมุนของสวนขนาดเล็กทั่ว ๆ ไปและศาลาโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กมุงกระเบื้อง นั้น เหมาะกับสวนขนาดใหญ่ที่มีบริเวณพื้นที่ในการจัดสวนขนาดกว้างใหญ่

๔. ระบบบำบัดน้ำเสีย

น้ำเสียหรือน้ำทิ้ง หมายถึง น้ำที่ผ่านการใช้ประโยชน์แล้วจากแหล่งชุมชน พาณิชยกรรม เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม การใช้น้ำจากแหล่งต่างๆ เหล่านี้ ทำให้น้ำมีคุณลักษณะผิดไปจากเดิมเนื่องจากมีสิ่งเจือปนในน้ำ เพิ่มขึ้น เช่น ผงซักฟอก น้ำมัน ดิน ทราย ยาฆ่าแมลง หรือสีที่ใช้ในการย้อมอาจทำให้น้ำมีสีเปลี่ยนไปหรือเพียงแต่มี อุณหภูมิสูงขึ้นก็ได้

ในทางปฏิบัติที่ผ่านมา น้ำเสียเหล่านี้มักถูกปล่อยลงสู่แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ แม่น้ำ ลำคลอง ลำราง สาธารณะ และปล่อยซึมลงดินลงไปปนเปื้อนกับน้ำใต้ดิน ทำให้น้ำผิวดิน และน้ำใต้ดินสกปรก ปนเปื้อน เมื่อชุมชนหนาแน่นขึ้นปัญหาน้ำเสียยิ่งทวีความรุนแรงขึ้น

ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากน้ำเสียมีดังต่อไปนี้

๑. เป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน
๒. ทำความเสียหายต่อการเกษตร
๓. ทำความเสียหายต่อการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
๔. ทำลายระบบนิเวศน์วิทยาในน้ำ อาจทำให้สัตว์น้ำบางชนิดสูญพันธุ์
๕. ก่อความเดือดร้อนรำคาญและเป็นที่น่ารังเกียจ
๖. ทำลายประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจในการใช้น้ำประปา

วิธีบำบัดน้ำเสีย

เมื่อน้ำเสียถูกระบายลงสู่แม่น้ำลำคลองเสื่อมคุณภาพไม่เหมาะแก่การอุปโภค บริโภค และเป็นอันตราย ต่อสิ่งมีชีวิตในน้ำ จำเป็นจะต้องบำบัดออกก่อนที่จะระบายน้ำทิ้งลงสู่ลำน้ำ โดยขบวนการที่เรียกว่า “การบำบัดน้ำเสีย” ซึ่งแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ ๔ ประเภท คือ

๑. **ขบวนการทางฟิสิกส์** (Physical Treatment) ใช้วิธีทางฟิสิกส์ เช่น การตกตะกอน การกรอง การกวาด
๒. **ขบวนการทางเคมี** (Chemical Treatment) ใช้วิธีทางเคมี เช่น การเดินสารส้มเพื่อช่วยในการตกตะกอน การเติมปูนขาวเพื่อปรับ Ph เป็นต้น
๓. **ขบวนการทางชีววิทยา** (Biological Treatment) ใช้ปฏิกิริยาทางชีวเคมีของจุลินทรีย์ในการ

ทำลายหรือแยกสิ่งเจือปนออกจากน้ำเสีย แบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ

๓.๑ ขบวนการบำบัดแบบใช้อากาศ (Aerobic Process) เหมาะสำหรับน้ำเสียที่มีค่า BOD. ไม่สูงนัก

๓.๒ ขบวนการบำบัดแบบไม่ใช้อากาศ (Anaerobic Process) เหมาะสำหรับน้ำเสียที่มีค่า BOD. สูง ๆ ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะการบำบัดแบบใช้อากาศ ดังนี้

ระบบบ่อฝัง (Oxidation Pond) เป็นระบบที่อาศัยจุลินทรีย์เป็นตัวอย่างสลายสารอินทรีย์ที่เจือปน มา กับน้ำในธรรมชาติ โดยการกักน้ำเสียให้อยู่ในบ่อบำบัดในช่วงเวลาหนึ่ง เพื่อให้จุลินทรีย์ย่อยสลายสารอินทรีย์ที่ เจือปนก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ ระบบนี้มีค่าดำเนินการที่ถูกต้องที่สุดเมื่อเทียบกับระบบอื่นๆ และการเดิน ระบบไม่ยุ่งยากซับซ้อน เหมาะสำหรับพื้นที่ที่ขาดแคลนช่างเทคนิค หรือเจ้าหน้าที่เฉพาะไว้ดูแล แต่ถ้าหากมีราคา ที่ดินเข้ามาเกี่ยวข้อง จะมีผลกระทบต่อราคาของระบบนี้เพราะใช้ที่ดินขนาดใหญ่มาก จะทำให้ระบบบ่อฝังมี ราคาสูงกว่าระบบเดินอากาศมาก

ระบบบ่อเติมอากาศ (Aerated Lagoon) เป็นระบบที่คล้ายคลึงกับระบบบ่อฝัง เพียงแต่เพิ่มตัวเติมอากาศ เข้าไปในระบบเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการย่อยสลายสารอินทรีย์ให้เร็วขึ้น การเดินระบบ (Operation) ไม่ ยุ่งยากซับซ้อนนัก เหมาะสมกับกรณีที่ดินขาดแคลนผู้ชำนาญการดูแล ใช้พื้นที่น้อยกว่าระบบบ่อฝังประมาณ ๕ – ๑๐ เท่า แม้ว่าคุณภาพน้ำทิ้งหลังการบำบัด จะมีลักษณะเป็นสีเขียว เพราะมีสาหร่ายมาก ก็สามารถแก้ไข ปรับปรุงได้ภายหลัง

ระบบลานกรอง (Tricking Filter) เป็นระบบบำบัดน้ำเสียใช้หลักการปล่อยน้ำผ่านตัวกลาง (Medium) ได้แก่ หินหรือพลาสติก เป็นต้น ในลักษณะเป็นฝอยเล็ก ๆ เพื่อให้จุลินทรีย์ที่เกาะเป็นเมือก (Slime) หนา ประมาณ ๒ – ๓ มิลลิเมตร ย่อยสลายสารอินทรีย์ที่อยู่ในน้ำ ระบบนี้ใช้พื้นที่น้อยกว่าบ่อเติมอากาศ ค่าก่อสร้าง ค่าใช้จ่าย และควบคุมระบบง่ายกว่าบ่อเลี้ยงตะกอน แต่เป็นระบบที่ไม่สามารถปรับปรุงคุณภาพน้ำทิ้งให้ดีขึ้น เป็นลำดับได้ และยังมีปัญหาเรื่องกลิ่นเหม็น มีแมลงและนกรบกวนอีกด้วย

ระบบบ่อเลี้ยงตะกอน (Activated Sludge) เป็นระบบที่ใช้พื้นที่น้อยที่สุด แต่การเดินระบบ จะยุ่งยากซับซ้อนและค่าใช้จ่ายสูง จำเป็นต้องมีผู้ชำนาญการดูแลตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ หากไม่มีปัญหาทาง เทคนิคในการเดินระบบ และสำหรับเมืองที่ทันสมัยยุคใหม่ ควรเลือกใช้ระบบบ่อเลี้ยงตะกอน เพราะใช้พื้นที่น้อย มีมาตรการควบคุมตะกอน น้ำทิ้งหลังการบำบัดมีคุณภาพดีกว่า สามารถปล่อยลงสู่แหล่งน้ำเพื่อนำไปใช้ใน การเกษตรกรรมได้

การที่จะเลือกใช้วิธีบำบัดวิธีใด จะต้องพิจารณาถึงคุณสมบัติ ของสิ่งเจือปนในน้ำเป็นหลัก แต่การเลือก วิธีบำบัดที่เหมาะสมที่สุด ในกรณีหนึ่งจำเป็นต้องพิจารณา ข้อมูลหลายๆ ประการ ดังต่อไปนี้ ประกอบด้วย

๑. ปริมาณและคุณลักษณะของน้ำเสีย
๒. คุณภาพของน้ำเสียที่ต้องการ
๓. ราคาที่ดินและพื้นที่ดินที่ต้องการ
๔. ความยุ่งยากในการควบคุมและบำรุงรักษาระบบบำบัด
๕. ความยากลำบากในการจัดหาหรือซื้อเครื่องอุปกรณ์ต่าง ๆ
๖. ปัญหาเรื่องข้อเดือดร้อนรำคาญต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายในการบำบัดน้ำเสียที่สำคัญ ได้แก่
  - กลิ่นเหม็น
  - เสียง
  - แมลงและนก
๗. ต้นทุนในการบำบัด ซึ่งได้แก่ ค่าก่อสร้างระบบ ค่าที่ดิน ค่าบำรุงรักษา

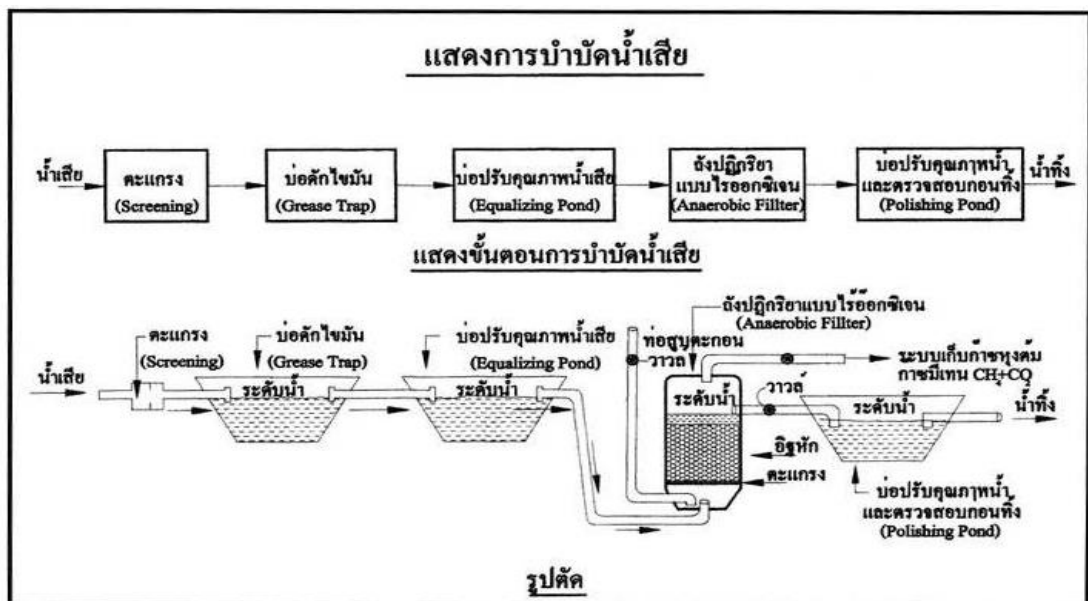
หลักการเลือกที่ตั้งระบบบำบัดน้ำเสีย

๑. เลือกพื้นที่ที่มีระดับต่ำสุดของบริเวณที่จัดโครงการ ระบบระบายน้ำ และบำบัดน้ำเสีย
๒. มีความสะดวกในการระบายน้ำทิ้งหลังบำบัด ดังนั้น จึงเลือกให้อยู่ใกล้แม่น้ำ ลำคลองหรือลำรางสาธารณะ (อยู่ท้ายน้ำ กรณีต้องอาศัยแหล่งน้ำใช้ผลิตน้ำประปาด้วย)
๓. ควรอยู่ใกล้แหล่งกำเนิดน้ำเสีย เพื่อประหยัดค่าลงทุนระบบท่อส่งน้ำเสีย ซึ่งมีมูลค่าสูง ๖๐ - ๘๐ % ของโครงการ ขณะที่การจัดทำระบบบำบัดน้ำเสียมีค่าลงทุนเพียง ๒๐ - ๔๐ %
๔. ต้องสามารถดูแลรักษาให้สะดวกเรียบร้อย ไม่ก่อความเดือดร้อนหรือแพร่เชื้อโรค ซึ่งเป็นผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของผู้อยู่อาศัยข้างเคียง

ปริมาณน้ำเสียชุมชน

สำหรับชุมชนขนาดเล็ก การคำนวณปริมาณน้ำเสีย มักอาศัยคำนวณจากความหนาแน่นประชากร และข้อมูลน้ำเสียต่อคนต่อวันเป็นหลัก

สำหรับชุมชนขนาดใหญ่ การคำนวณหาปริมาณน้ำเสีย การคิดจากหลักเกณฑ์การใช้ที่ดินและทำนายความหนาแน่นประชากรในพื้นที่ดินนั้น ๆ เป็นหลัก และถ้าเป็นไปได้การทดลองหาปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้นจริงต่อลักษณะการใช้ที่ดินหนึ่ง ๆ มาเป็นรากฐานในการคำนวณ สถานที่ทดลองก็ควรเลือกให้อยู่ในอาณาเขตใกล้เคียงกับสถานที่ที่จะลงมือก่อสร้าง แต่ถ้าไม่สามารถจัดหาข้อมูลดังกล่าวได้ ก็อาจประเมินปริมาณน้ำเสียคร่าว ๆ ได้โดยคิดเป็นร้อยละ ๗๐ ของอัตราน้ำใช้

ข้อมูลจากผังเมืองรวมชุมชนเทศบาลตำบลบ้านโคก